

TAM NIE BYŁO NIKOGO OD STU LAT!

POŁĄCZYŁA ICH MIŁOŚĆ,
SZALONE POMYSŁY I...
ROWERY. OLA I DANIEL,
AUTORZY BLOGA LOVEROVI,
WŁAŚNIE WRÓCILI
Z WYPRAWY BIEGNĄCEJ
GRANICAMI II RP.
ZAINSPIROWAŁA ICH
KSIĄŻKA BRYTYJSKIEGO
PODRÓŻNIKA BERNARDA
NEWMANA „ROWEREM
PRZES II RP”. \3

PODARUJMY ŻOŁNIERZOWI
NOWE ŻYCIE \4

PASJA WIELKA,
CHOCIAŻ W SKALI 1:72 \6

RÓŻOWE SŁONIKI ISTNIAŁY
NAPRAWDĘ \24

SPORT CODZIENNE

- PIŁKARSKI WEEKEND
W III I IV LIDZE \29
- INDIKPOL AZS:
JAK SIĘ UDA, TRZEBA
SIĘGAĆ GWIAZD \30-31
- STOMIL LUBI GRAĆ
Z REZERWAMI \32

JESTEM GIORGIA, JESTEM KOBIETĄ,
JESTEM MATKĄ, JESTEM CHRZEŚCIJANKĄ! \10

ISSN 0137-9127

9 770137 912057

3 9

CZY STOJĄ ZA TYM ROSJANIE?

KĄŻDY CELOWY
ATAK NA
INFRASTRUKTURĘ
KRYTYCZNĄ
SOJUSZNIKÓW
SPOTKA SIĘ ZE
ZJEDNOCZONĄ
I ZDETERMINOWANĄ
REAKCJĄ – GŁOSI
OŚWIADCZENIE
RADY PÓŁNOCNO-
ATLANTYCKIEJ,
OPUBLIKOWANE
W REAKCJI NA
EKSPLOZJE
I WYCIEKI
Z GAZOCIĄGÓW
NORD STREAM.

Jako sojusznicy, zobowiązaliśmy się do przygotowania, odstraszenia i obrony przed wykorzystaniem energii i innych taktyk hybrydowych do wywierania nacisku przez podmioty państwowe i niepaństwowe. Każdy celowy atak na infrastrukturę krytyczną sojuszników spotka się ze zjednoczoną i zdeterminowaną reakcją”

– zapewniła Rada Północnoatlantycka (NAC).

„Uszkodzenie rurociągów Nord Stream 1 i Nord Stream 2 na wodach międzynarodowych na Morzu Bałtyckim budzi głębokie zaniepokojenie. Wszystkie obecnie dostępne informacje wskazują, że jest to wynik celowych, niebezpiecznych i nieodpowiedzialnych aktów sabotażu. Wycieki te stwarzają ryzyko dla żeglugi i powodują znaczne szkody dla środowiska. Wspieramy prowadzone dochodzenia w celu ustalenia przyczyn szkody” – dodała NAC.

Rada Północnoatlantycka jest głównym organem decyzyjnym o charakterze politycznym w strukturze NATO. Każde państwo członkowskie ma swojego reprezentanta w NAC. Rada zbiera się na różnych szczeblach co najmniej raz w tygodniu lub za każdym razem, kiedy zachodzi taka potrzeba.

Tego samego dnia sekretarz generalny NATO Jens Stoltenberg zaznaczył, że „sabotaż rurociągów Nord Stream budzi głębokie zaniepokojenie”.

„NATO jest zaangażowane w odstraszenie i obronę przed atakami hybrydowymi. Każdy celowy atak na infrastrukturę krytyczną

PAP/EPA/Danish Defence Command / HANDOUT

Wyciek z gazociągu Nord Stream

sojuszników spotkałby się ze zjednoczoną i zdeterminowaną reakcją” – podkreślił Jens Stoltenberg na Twitterze.

Testowanie czujności

Z kolei stacja CNN, powołując się na dwóch zachodnich przedstawicieli wywiadu i źródło związane ze sprawą, poinformowała, że w poniedziałek i wtorek na Bałtyku, w pobliżu wycieków z gazociągów Nord Stream, zaobserwowano okręty wsparcia rosyjskiej marynarki wojennej.

„Nie jest jasne, czy okręty miały coś wspólnego z tymi eksplozjami – powiedzieli informatorzy – ale jest to wątek, który śledczy będą

badać. Jeden z przedstawicieli wywiadu powiedział też, że rosyjskie jednostki zaobserwowano również niedaleko tych obszarów w zeszłym tygodniu”.

„Trzej amerykańscy oficerzy – podaje CNN – powiedzieli, że USA nie wiedzą, kto mógł stać za prawdopodobnymi eksplozjami, które w niedzielę i poniedziałek spowodowały wycieki w dwóch rurociągach. Rosyjskie okręty rutynowo działają w tym obszarze” – powiedział cytowany przez CNN duński urzędnik wojskowy, który podkreślił, że ich obecność nie musi dowodzić, że to Rosja ponosi odpowiedzialność za uszkodzenia.

„Widzimy je w każdym tygodniu” – powiedział duński wojskowy, dodając: „Rosyjska aktywność na Morzu Bałtyckim wzrosła w ostatnich latach. Dość często testują naszą czujność – zarówno na morzu, jak i w powietrzu”.

CNN poinformowała, że Dania i Szwecja prowadzą śledztwo w sprawie wycieku. Nie przeprowadzono jeszcze inspekcji na miejscu zdarzenia, a informacje są nadal skąpe. Jeden z urzędników powiedział, że na ocenę rządu duńskiego przyjdzie poczekać, ponieważ ciśnienie w rurach utrudnia podejście do miejsca wycieków, ale inny informator uznał, że badanie przyczyn może rozpocząć się już w najbliższą niedzielę.

Premierzy Danii i Szwecji oświadczyli we wtorek, że wycieki były prawdopodobnie wynikiem celowych działań. W środę szwedzka służba bezpieczeństwa poinformowała, że prawdopodobne jest, „iż stoją za tym obce władze”. Doradca ds. bezpieczeństwa narodowego USA Jake Sullivan we wtorek wieczorem nazwał przecieki „oczywistym sabotażem”.

Oficjalnie jednak wysocy rangą urzędnicy zachodni

powstrzymują się przed przypisaniem ataku na gazociągi Rosji lub jakiegokolwiek innemu państwu. Nawiasem mówiąc, Kreml publicznie zaprzeczył, że uderzył w rurociągi. Jego rzecznik nazwał zarzut „przewidywalnie głupim i absurdalnym”.

Rosyjska dezinformacja

„Idea, że Stany Zjednoczone są w jakikolwiek sposób zamieszane w ten prawdopodobny sabotaż gazociągów Nord Stream, jest niedorzeczna. To nie więcej, niż funkcja rosyjskiej dezinformacji, i tak powinna być traktowana” – powiedział rzecznik Departamentu Stanu Ned Price, pytany o sugestię byłego szefa MSZ Radosława Sikorskiego oraz senatora Teda Cruza, że USA mogły stać za wybuchami gazociągów Nord Stream.

Sugestie te odrzucił również Pentagon i Białe Dobre. Pytana o obietnicę prezydenta Bidena z początku lutego, że Nord Stream 2 nie zostanie otwarty, rzeczniczka Białego Domu Karine Jean-Pierre powiedziała, że Biden w oczywisty sposób miał na myśli zablokowanie środkami prawnymi, a nie sabotaż.

ŹRÓDŁO: PA

KONDOLENCJE

Panu

Michałowi

Kontraktowiczowi

Wójtowi Gminy Stawiguda

i Jego Bliskim

wyrazy najgłębszego współczucia
po stracie

Mamy

składają

w imieniu Członków
Zarządu Województwa
Warmińsko-Mazurskiego
Marszałek
Gustaw Marek Brzezina

w imieniu Radnych
Sejmiku Województwa
Warmińsko-Mazurskiego
Przewodnicząca
Bernadeta Hordejuk

2478220pb1-A -P

Z głębokim żalem i smutkiem
przyjeliśmy wiadomość o śmierci

ś. † p.

ks. bp. seniora

Jana Styry

byłego biskupa pomocniczego diecezji tarnowskiej,
byłego ordynariusza diecezji elbląskiej.

Składamy szczerze wyrazy współczucia

Rodzinie i Bliskim Zmarłego

I Wicewojewoda
Warmińsko-
-Mazurski
Sławomir Sadowski

II Wicewojewoda
Warmińsko-
-Mazurski
Piotr Opaczewski

Wojewoda
Warmińsko-
-Mazurski
Artur Chojewski

2473220pb1-a-M

Z wielkim żalem przyjąłem wiadomość
o śmierci

Księdza

Jana Styry

Biskupa Seniora Diecezji Elbląskiej.

Rodzinie i Bliskim

składam wyrazy najgłębszego współczucia.

Gustaw Marek Brzezina
Marszałek Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

2471220pb1-a-M

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Igor Hrywna

REDAKTORZY WYDANIA
Barbara Barczuk
Igor Hrywna
Michał Podolak
Artur Dryhynicz

WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
89 539 74 83

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
89 539 76 63

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 89 539 74 80, 81, 82

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 611 46 00
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelblaski.pl

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPA WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w publikowanych listach i nadesłanych materiałach. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń. Wydawca zastrzega sobie prawo odmowy przyjęcia ogłoszenia sprzecznego z zasadami moralnymi lub prawem.

TAM NIE BYŁO NIKOGO OD STU LAT!

POŁĄCZYŁA ICH MIŁOŚĆ, A PÓŹNIEJ NIESAMOWITE POMYSŁY. I ROWERY. OLA I DANIEL, AUTORZY BLOGA LOVEROVI, WŁAŚNIE WRÓCILI Z WYPRAWY PRZEZ KRAJ, KTÓREGO NIE MA. PAMIĘTAJĄ GO TYLKO NASI DZIADKOWIE. ZAINSPIROWAŁA ICH KSIĄŻKA BRYTYJSKIEGO PODRÓŻNIKA BERNARDA NEWMANA „ROWEREM PRZEZ II RP”.

ADA ROMANOWSKA
a.romanowska@
gazetaolsztynska.pl

Na dwóch kółkach świat wygląda inaczej. Na pewno więcej można zobaczyć, niż jadąc samochodem czy pociągiem. Dlatego tak chętnie wyruszymy na rowerach w coraz dalsze zakątki. Jedni jadą za miasto, inni na koniec Polski, jeszcze inni na inny kontynent. Ci najbardziej wytrwali jeżdżą z sakwami, w którym skrywa się wszystko, co potrzebne jest do życia — łącznie z namiotem, kuchenką i śpiworami. I właśnie taki styl jazdy upodobał sobie Aleksandra Szczepańska i Daniel Sienkiewicz. Ale

żeby było jeszcze ciekawiej, w lipcu wyruszyli w „jedyną taką wyprawę rowerową od prawie stu lat” przez kraj, którego już nie ma. Mowa o II RP. Ich przewodnikiem został Bernard Newman, autor książki o rowerowej wyprawie po międzywojennej Polsce.

— A miało być zupełnie inaczej. W tamtym roku wyruszyliśmy w podróż przez kraje europejskie, co zajęło nam 58 dni. Dotarliśmy do Wenecji, byliśmy w Chorwacji, Słowenii, Austrii... Zrobiliśmy wtedy ponad 3700 km. W tym roku chcieliśmy pojechać z Gdańska do Maroka. Myśleliśmy, że to będzie superoryginalny pomysł. Okazało się, że nie byliśmy jedyni. Emocje nam opadły. I właśnie wtedy trafiliśmy na książkę Bernarda Newmana „Rowerem przez II RP”. On też, tak jak my dzisiaj, jeździł z sakwami — opowiada Daniel Sienkiewicz, który pochodzi ze Starego Dworu Barciańskiego w okolicach Kętrzyna. — Gdy przeczytałem część tej książki, zachęcałem Olę: „A może byśmy pojechali do II Rzeczypospolitej? Tam nie było nikogo od stu lat!”. Tak zainspirowaliśmy się tą książką, że nie tylko zaplanowaliśmy trasę, ale kupowaliśmy rzeczy, które nawiązują do tamtych czasów. Ja kupiłem sobie kaszkiet, a Ola kapelusz z okresu XX-lecia międzywojennego. Chcieliśmy jak najbardziej wejść w ten świat.

— Wiele się od tamtego czasu zmieniło. Właściwie nic już nie jest takie samo. Zamki zamieniają się w hotele, kolorowe łowickie stroje chowane są za szy-

Daniel z Olą podczas wyprawy

by, a na Krupówkach grane są wcale nie górskie melodie. Zmieniły się też granice. Właśnie dlatego nie mogliśmy jechać trasą Newmana, musieliśmy nanieść zmiany — podkreśla Ola Szczepańska z Kiersztanówka pod Grunwaldem. — Pomysł na tę wyprawę wpadł nam w grudniu 2021 roku. A w lutym wybuchła wojna.

— Nasz poprzednik Bernard Newman dotarł z Przemyśla do Lwowa i potem kierował się na Huculszczyznę. Do samej Białowieży jechał dzisiejszą Ukrainą i Białorusią. My nie mogliśmy tego zrobić. Kierowaliśmy się na Rostocze — podkreśla Daniel. — Gdybyśmy wjechali na Ukrainę na rowerach z uśmiechami na twarzy, z sakwami i namiotami, czulibyśmy się nieswojo. Ale wierzymy, że do Lwowa jeszcze pojedziemy. Nie odpuściliśmy sobie oczywiście Litwy.

Trzy marzenia

Zanim Ola z Danielem wyruszyli w podróż, na grupach rowerowych i na profilu Loverovi opisali swój pomysł. W ciągu kilku godzin otrzymali kilkadziesiąt zaproszeń od obcych sobie ludzi z różnych miejsc na trasie.

dys też planowała dalekie rowerowe podróże. Trasę wyznaczali na papierowych mapach...

— Dzięki ludziom udało się nam spełnić nasze marzenia. Ola przejechała się konno. Udało się to zrobić na Rostoczu. Ola dosiadła konika polskiego. Następnie przyszedł czas na wydojenie krowy. Zakopiański baca na pastwisku pozwolił Oli wydoić brązową wielką krasulę — opowiada Daniel. — Chcieliśmy też przespać się na sianie, ale z tym był największy problem. Spaliśmy na słomie. Byliśmy na dożynkach w Kraśniku. Tam poznaliśmy gospodarzy, którzy spełnili nasze trzecie marzenie. Rano wstaliśmy trochę pokłuci, ale szczęśliwi. Jednak to, co najbardziej nas cieszy, to rozmowy z ludźmi. W kaszubskiej pracowni poznaliśmy arcymistrza Polski w żayzowaniu tabaki. Przecież to niesamowite!

We dwoje łatwiej

Loverowych połączyły obowiązki zawodowe. Poznali się w pracy. Umówili się na wycieczkę rowerową. I wtedy zaiskrzyło między nimi.

— Pojechaliśmy na rowerach zobaczyć zamek w Łapalicach, który został zbudowany w latach 80. XX wieku. To miał być dom, ale pan, który to budował, trochę się przeliczył. Zamek jest ogromny — zauważa Daniel. — Potem wyruszyliśmy w wyprawę z Zakopanego do Gdańska. Jechaliśmy 11 dni, zrobiliśmy 1100 km. I tak cały czas jeździmy razem.

Teraz, jeżdżąc śladami Bernarda Newmana, Ola z Danielem zrobili 5,5 tys. km w 78 dni. Dziennie pokonywali ok. 60 km. Byli na Mazurach, Warmii, Pomorzu, Kaszubach, w Poznaniu i okolicach, w Warszawie, Łodzi. Przejechali Szlak Orlich Gniazd, dojechali do Krakowa, potem ruszyli w stronę Lublina, Białowieży, Wilna, stamtąd pojechali na Żmudź, następnie do Kłajpedy. Zwiedzili też wiele ciekawych miejscach po drodze. W międzyczasie chorowali, naprawiali sprzęt, walczyli z wiatrem, który wiał im w twarz. Choć podróżowali latem, na Litwie spali w namiocie, w rękawiczkach... na których pojawił się szron. Wtedy zamazali im rowery.

— Wszystkie trudności są po to, aby je przezwyciężać. A że jesteśmy we dwoje, jest nam łatwiej — zauważa Daniel. — Te chwile, które razem przeżywamy, są bezcenne.

— Jesteśmy szczęśliwymi bezrobotnymi. Musieliśmy coś wybrać. Stwierdziliśmy, że pracę zawsze znajdziemy, Gdy ktoś chce, nie będzie siedział beczynnie. Dlatego zrezygnowaliśmy z etatów — tłumaczy Ola. — Za kilkanaście czy kilkadziesiąt lat przynajmniej będziemy mieli co wspominać. Przecież nie będziemy wracać pamięcią do tego, że pracowaliśmy w takiej a takiej firmie. Teraz chcemy opowiadać o naszej przygodzie.

Bernard Newman — brytyjski pisarz i podróżnik.

W okresie międzywojennym odwiedził ponad 60 krajów, które przemierzał zwykle na rowerze. Z każdej podróży Bernard Newman pisał znakomite, pełne brytyjskiego humoru reportaże. Kilka razy odwiedził Polskę. Jego uniikatowy reportaż „Rowerem przez II RP” pokazuje Polskę, jakiej nie znaliśmy i jakiej już nigdy nie będziemy mogli zobaczyć.

W czasie pierwszej wojny światowej był nie tylko żołnierzem, ale i szpiegiem. Uważany za autorytet w tej kwestii. Jego wykładów słuchał nawet Franklin Delano Roosevelt i Senat Stanów Zjednoczonych.

Każda podróż to wolność

Trasa, jaką pokonali Ola z Danielem

PODARUJMY ŻOŁNIERZOWI NOWE ŻYCIE

Przed wojną był grafikiem komputerowym, jednak po ataku Rosji na Ukrainę jego życie całkowicie się zmieniło. Na froncie stracił obie nogi. Bliscy Ołeksandra Budki, chcąc mu pomóc, zorganizowali charytatywny koncert, aby zakupić warte ponad 20 tys. dolarów protezy. Charytatywny wieczór poświęcony zbiórce pieniędzy na protezy dla ukraińskiego żołnierza odbędzie się 1 października (godz. 17) w Dobromiejskiej Stodole Kultury. Organizatorami wydarzenia są: Warmiński Zakątek – Organizacja Pożytku Publicznego i Centrum Kulturalno-Biblioteczne w Dobrym Mieście. Podczas zbiórki wystąpią zespół Horpyna, Amelia Kuształa, Martyna Stankiewicz i Nikola Struk, odbędą się licytacje i kiermasze.

W lokalnej grupie działania Warmińskiego Zakątka udzielają się także osoby, które przyjechały z Ukrainy. Jedną z nich jest kolega Ołeksandra, który chce pomóc pokrzywdzonemu przyjacielowi. Stąd też zrodził się pomysł na charytatywny koncert, wystawy i licytacje. Akcja ma pomóc w zebraniu wysokiej kwoty na protezy dla młodego mężczyzny, który w maju na froncie stracił obydwie nogi. — Ołeksander pochodzi z Równego, na wojnę z Rosją poszedł w maju bieżącego roku. Od razu trafił na linię frontu, na pozycji zero miał bezpośredni kontakt z wrogiem. Walczył w okolicach Charkowa, tam też został

kontuzjowany — mówi Żenia, kolega Ołeksandra, który współpracuje z Warmińskim Zakątkiem i organizuje dla niego zbiórkę. — Ołeksander opowiadał mi, że wybuchła pod nim mina. Początkowo

lekarze dawali szansę na zoperowanie jego nóg. Po pięciu dniach okazało się, że obydwie muszą być amputowane. Wtedy stał się zupełnie innym człowiekiem. Zarówno w Ukrainie, jak

i w Polsce chcemy zebrać pieniądze, aby mu pomóc. Ołeksander potrzebuje około 25 tys. dolarów. Ta kwota to tylko protezy, do tego dochodzi także rehabilitacja, której ceny nie znamy. Chcemy zbierać chociaż część tych pieniędzy, żeby chłopak mógł normalnie żyć. — Ołeksander przed wojną zajmował się grafiką komputerową. Jest bardzo dobrym projektantem. Na co dzień chodził na siłownię i interesował się kaligrafią — opowiada Żenia. — Ołeksander żartuje sobie, że póki leży w szpitalu, będzie miał dużo czasu na rozwój swojej umiejętności. Na szczęście ma przy sobie rodzinę, która pomaga mu i go wspiera. Ma także zapewnioną pomoc psychologiczną. Stara

się podchodzić do sytuacji pozytywnie, na pewno ma na to duży wpływ ilość znajomych i ich chęć do pomocy. Mam nadzieję, że zbiórka, dzięki której chcemy podarować mu protezy nóg, zapewni mu nowe życie. Oprócz występów podczas wydarzenia odbędzie się kiermasz i licytacja. Jedną z wyjątkowych rzeczy do zlicytowania będzie flaga Ukrainy z podpisami żołnierzy, którzy walczyli z rosyjskimi okupantami. Będą również obrazy ukraińskich uchodźców. Licytowane będą zarówno przedmioty, jak i vouchery np. na wypieki cukiernika z Ukrainy czy kolację. Podczas wieczoru usłyszeć będzie można również opowieści z frontu. **ANNA GLAZEK**

PREZYDENCKIE KONSULTACJE W SPRAWIE „SZUBIENIC”

Prezydent Olsztyna Piotr Grzymowicz ma dzisiaj ogłosić, czy zaskarży decyzję ministra kultury i dziedzictwa narodowego o uchyleniu wpisu pomnika Wdzięczności Armii Radzieckiej do rejestru zabytków. Wczoraj spotkał się z przedstawicielami stowarzyszeń i środowisk, żeby przeprowadzić konsultacje w tej sprawie. Z zaproszenia skorzystało tylko kilka stowarzyszeń. Z informacji, do których dotarła „Gazeta Olsztyńska”

wynika, że prezydent nie ujawnił swoich zamiarów co do dalszego losu pomnika, którym zarządza miasto. Nie zabrakło jednak pytań o koszt jego likwidacji. — Pan prezydent, pytany o pieniądze potrzebne na usunięcie pomnika i jego przeniesienie do Muzeum PRL-u w Rudzie Śląskiej lub w inne miejsce, stwierdził, że są inne możliwości — relacjonuje Bohdan Bachmura ze Stowarzyszenia Święta Warmia. Piotr Grzymowicz miał zapo-

wiedzieć, że pomnik w przypadku konieczności usunięcia z placu w centrum Olsztyna może zostać rozebrany albo sprzedany. Wszystko po to, żeby uniknąć wydatków. Do tej pory prezydent Olsztyna wskazywał na dużą wartość artystyczną pomnika. Przypomnijmy. Minister kultury tydzień temu zdecydował o uchyleniu wpisu tzw. olsztyńskich „szubienic” do rejestru zabytków. Wpis chronił pomnik przez likwidacją w związku z przepisami usta-

wy o dekomunizacji. Władze Olsztyna, do których należy monument, mają 14 dni na złożenie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy i 30 dni na skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Brak sprzeciwu władz miasta będzie oznaczał konieczność usunięcia pomnika z przestrzeni publicznej. To nie znaczy, że musi zostać zniszczony, bo może zostać przeniesiony na przykład do muzeum lub w jakieś niepubliczne miejsce. Pikanterii

sprawie dodaje fakt, że w marcu sam prezydent Olsztyna wnioskował o wykreślenie pomnika z rejestru zabytków. Olsztyńskie „szubienice” powstały w latach 50. Po napaści Rosji na Ukrainę monument stał się miejscem licznych manifestacji przeciwników prób odbudowy sowieckiego imperium. Likwidacji pomnika od ponad dwóch dekad domagają się liczne środowiska patriotyczne.

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

SCHRON Z DWORCA DOTARŁ DO PISZA

„Einmann Bunker”, poniemiecki jednoosobowy schron wartowniczy z peronu 3 olsztyńskiego dworca PKP, został przetransportowany do Pisz. Przejeli go pasjonaci ze Stowarzyszenia Historyczne-

go „Piska Pozycja Ryglowa”. Historyczny schron jeszcze do niedawna stał na peronie nr 3 stacji Olsztyn Główny. O wpisanie schronu do rejestru zabytków wnioskowała jedna z fundacji, jednak bez skutku.

Na szczęście zainteresowali się nim miłośnicy historii ze Stowarzyszenia Historycznego „Piska Pozycja Ryglowa”, które za cel stawia sobie odkrywanie i popularyzowanie historii regionu Warmii

i Mazur. I tak we wtorek 27 września schron został przewieziony do Pisz. — Dziś nasza ekspozycja związana z techniką fortyfikacyjną wzbogaciła się o kolejny eksponat, zakończyliśmy właśnie z powodzeniem prace nad pozyskaniem schronu „Einmann” z dworca PKP Olsztyn Główny — mówi Sławomir Wolski, prezes SH „Piska Pozycja Ryglowa”. — Zaczęliśmy projekt w styczniu tego roku pismem o przekazanie obiektu i dzięki przychylności wielu firm i osób prywatnych dzisiaj finalizujemy. Serdecznie dziękujemy za pomoc PKP-PLK, S.A. Torpol, Silikaty Pisz oraz panu Mirkowi Sawczyńskiemu — dodaje prezes Wolski. Jak twierdzi, „przeprowadzka” wcale nie była łatwa. Schron przewieziony został do Pisz samochodem ciężarowym z naczepą. Załadunek nie był prosty, masa schronu to około 5 ton, rozładunek poszedł już łatwiej, ale postawienie schronu w pion to już inna

Było ciężko, ale ekipa spisała się na medal

bajka... Ciężko było, lecz ekipa spisała się na medal i data radę. Olsztyński schron to tzw. „Einmann Bunker”, czyli jednoosobowy schron wartowniczy. Ma on kształt ostro zakończonego walca z betonem, z betonowym włazem i czterema szczelinami obserwacyjnymi. — Do dziś zachowało się sporo takich schronów, więc nie jest to jakiś unikat. W naszej ekspozycji będzie to już kolejny „Einmann”. Mamy już taki, i to bardzo interesujący, bo wykonany ze stalowych elementów

wykorzystywanych do budowy miniaturowych łodzi podwodnych, które produkowane były w stocznii w Elblągu — wyjaśnia Sławomir Wolski. — Warto przy okazji dodać, że podobny schron do lat siedemdziesiątych znajdował się także na dworcu w Pisz. Może ktoś z mieszkańców ma zdjęcia i zechciałby je nam udostępnić, byłaby to kolejna wartość historyczna w naszych zbiorach — dodaje prezes stowarzyszenia. Schron zostanie teraz poddany renowacji. **EŻ**

REKLAMA

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie

informuje o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu na lata 2025-2034 nadleśnictw: Szczytno, Susz, Nowe Ramuki, Olsztyn.

Zapraszamy zainteresowanych do udziału w obradach Komisji Założeń Planu. Posiedzenia odbędą się:
• Nadleśnictwo Szczytno - 10.11.2022 r. w siedzibie Nadleśnictwa (ul. Z. Sobieszczańskiego 4, Szczytno), o godz. 10.00,
• Nadleśnictwo Susz - 15.11.2022 r. w siedzibie Nadleśnictwa (ul. Piastowska 36B, Susz), o godz. 10.00,
• Nadleśnictwo Nowe Ramuki - 17.11.2022 r. w siedzibie RDLP (ul. Kościuszki 46/48, Olsztyn), o godz. 10.00
• Nadleśnictwo Olsztyn - 22.11.2022 r. w siedzibie Nadleśnictwa (Zazdrość 3, Zazdrość), o godz. 10.00.

Zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach oraz z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko istnieje możliwość udziału społeczeństwa w powyższych pracach. Wszelkie uwagi, sugestie, spostrzeżenia oraz wnioski dotyczące aktualnie sporządzanych projektów planów urządzenia lasu prosimy kierować na adres RDLP w Olsztynie lub adres elektroniczny Naczelnika Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi: wojciech.abramczyk@olsztyn.lasy.gov.pl. Wszelkie zgłoszone uwagi i wnioski zostaną rozpatrzone przez Dyrektora RDLP w Olsztynie.

1088220tr-A-P

POSADŹ DRZEWA Z PREZYDENTEM I LEŚNIKAMI

Lasy Państwowe

Chcesz posadzić własne drzewa? Już w **czwartek i piątek 29 oraz 30 września** nadarza się świetna okazja. Po raz czwarty Lasy Państwowe organizują akcję #sadziMY. We wszystkich nadleśnictwach w kraju czekają sadzonki do rozdania.

Każde drzewo to ostoja życia. Miejsce gniazdowania ptaków, siedlisko owadów, dostarczyciel pożywnych nasion i ściółki dla mikroorganizmów glebowych. Dla człowieka to cień w letnie upały, czystsze powietrze, osłona przed wiatrem i kojąca oczy zieleń. W najbliższy piątek leśnicy znów zapraszają Polaków do ogólnopolskiego sadzenia drzew.

Akcja #sadziMY będzie miała swoją inaugurację w okolicach Nowego Sącza. Tam drzewa będzie sadziła para prezydencka. Prezydent Andrzej Duda i jego żona Agata Kornhauser-Duda nie tylko patronują przedsięwzięciu od jego pierwszej edycji, ale także sami, własnym przykładem, zachęcają do działania.

– Po raz czwarty rusza akcja #sadziMY. Jak co roku bierzemy w niej udział i serdecznie do tego zachęcamy – mówi prezydent Andrzej Duda.

KAŻDY MOŻE SADZIĆ

Co zrobić, żeby posadzić drzewo? – W czwartek i piątek, 29 i 30 września, wystarczy odwiedzić dowolne nadleśnictwo. Między 9.00 a 15.00 w każdym nadleśnictwie w Polsce leśnicy będą rozdawać sadzonki – podpowiada Józef Kubica, p.o. dyrektor generalny Lasów Państwowych. – Celowo tak zaplanowaliśmy akcję, by chętni mieli cały weekend na posadzenie drzewek na własnym gruncie.

Michał Gzowski, rzecznik prasowy Lasów Państwowych zachęca, by sadząc drzewo, które odbierzemy w nadleśnictwie, upamiętnić ważne rodzinne wydarzenie, jubileusz czy narodziny dziecka.

– Sam jestem ojcem i narodziny swego syna też upamiętniłem, sadząc drzewo. W polskiej kulturze to ważny symboliczny obowiązek. Jako leśnicy pomagamy go wypełnić – mówi Michał Gzowski.

SADZĄ 500 MILIONÓW DRZEW

Lasy Państwowe są największym w Polsce producentem sadzonek drzew leśnych. Każdego roku na kilkuset szkółkach rośnie ich ok. 700 mln sztuk. I co roku część opuszcza szkółki, by zostać wysadzona na terenach leśnych. W sumie, łącznie z odnowieniem naturalnym, leśnicy rokrocznie wysadzają 500 mln młodych drzew!

Akcja #sadziMY to sposób, by w Polsce rośło ich jeszcze więcej. Drzewa wyrosłe na prywatnych działkach, przy domach, w ogrodach czy na polach także pełnią ważną rolę dla środowiska.

– Przygotowaliśmy w sumie milion sadzonek. Liczę, że dzięki temu powstaną lokalne oazy zieleni wysokiej, bardzo korzystnie oddziałujące na mikroklimat i zdrowie Polaków – mówi Józef Kubica.

Fot. Lukasz Dejnawicz / Forum

MAMY O POŁOWĘ WIĘCEJ LASÓW...

Powierzchnia naszych lasów była po wojnie dużo mniejsza niż dzisiaj. Inwentaryzacja przeprowadzona w 1946 r. wykazała, że lesistość Polski wynosi 20,8%. Dzięki konsekwentnej pracy leśników dziś wskaźnik lesistości wzrósł o niemal połowę i sięga 29,6%.

...I TRZYKROTNIE WIĘCEJ DRZEW!

Ale nie tylko powierzchnia polskich lasów była niewielka. Były także mocno przetrzebione. Efektem kilku dekad pracy leśników jest także trzykrotny wzrost zasobności lasów! Mamy więc nie tylko o połowę więcej powierzchni leśnej, ale aż trzykrotnie więcej drzew!

PASJA WIELKA, CHOCIAŻ W SKALI 1:72

KIEDY PRACA DOBIEGA KOŃCA, SATYSFAKCJA JEST OGROMNA. TO NIE TYLKO FORMA RELAKSU, TO TAKŻE SPOSÓB ZGŁĘBIANIA WIEDZY CZY POZNAWANIA NOWYCH ZNAJOMYCH. O TYM, CZYM JEST DLA NIEGO MODELARSTWO, OPOWIADA ŁUKASZ HLIWA, PASJONAT LOTNICTWA MILITARNEGO II WOJNY ŚWIATOWEJ, NA CO DZIEN PRACOWNIK SŁUŻB MUNDUROWYCH.

— Skąd takie hobby?

— Podpatrzyłem je od taty. Kiedy byłem małym chłopcem, przyglądałem się, jak sklejał różne modele papierowe wydawane pod nazwą „Mały Modelarz”. Miał tego bardzo dużo, a ja — jako małe dziecko — uwielbiałem przeglądać je jeszcze niesklejone, a w głowie wyobrażałem sobie, jak je składałem. Swoich sił spróbowałem w wieku około 10 lat, wykorzystując oczywiście zgromadzone przez tatę „Małe Modelarze”. W międzyczasie zacząłem sklejać modele plastikowe. Na ich rzecz odstąpiłem od tych papierowych i tak zostało do dziś. Obecnie sklejam głównie modele samolotów z okresu drugiej wojny światowej, w skali 1:72.

— Dlaczego właśnie samoloty?

— Mieszkałem kiedyś niedaleko lotniska wojskowego w Szymanach. Uwielbiałem patrzeć na startujące i lądujące samoloty. Poza tym za młodu utkwiły mi w pamięci takie filmy wojenne pełne walk powietrznych, jak „Biwa o Anglię”, „Ślicznotka z Memphis” czy też „Bitwa o Midway”. Tak to się zaczęło, dlatego najbardziej interesują mnie samoloty z okresu drugiej wojny światowej. To połączenie dwóch pasji: historii związanej z lotnictwem i sklejanie modeli. A każdy model to miniatura istniejącego i latającego kiedyś samolotu, która ma swoją historię, ale i historię ludzi, którzy kiedyś na nim walczyli. Dlatego zawsze, gdy składam nowy model, zbieram z różnych źródeł każdą możliwą dokumentację, informacje, zdjęcia pozwalające jak najwięcej dowiedzieć się o samej maszynie jak i jej „właścicielu”. Dodam, że samoloty z tego okresu mają swego rodzaju unikatową „duchę” i to najbardziej mi się w nich podoba.

— Czy istnieje jakiś podział w modelarstwie?

— Cóż, nie jest jakiś skomplikowany. Mamy modelarstwo kartonowe (papierowe), plastikowe, drewniane. Istnieją tzw. modele RC (remote control), które mają zdolności lotne i można nimi sterować. Modelarstwo to nie tylko sklejenie maszyny, jaką jest samolot, samochód, broń pancerna, pociąg itp. To także np. dioramy, czyli rodzaj makiet modelarskiej, która może przedstawiać sceny batalistyczne. Oprócz różnorodności tematyki czy materiałów, to także różnorodność skali, w jakiej chcemy zbudować model.

— Twoja wiedza o modelarstwie jest coraz bogatsza...

— Kiedyś nie było tak dobrego dostępu do infor-

Wszystko odbywa się w specjalnie do tego przystosowanej piwnicy — mówi Łukasz Hliwa

macji i źródeł dotyczących modelarstwa. Jedynym źródłem przy budowie modelu była załączona do niego instrukcja, często niedokładna. Będąc ograniczonym budżetem, nie dbałem o to, czy model jest pomalowany, czy nie. Liczyła się frajda. Zwiekiem przyszedł moment „rozwoju” i pierwsze próby malowania farbami plakatowymi, które ani trochę się do tego nie nadawały. Stopniowo zacząłem inwestować w te przeznaczone do modelarstwa, ale z kolei zamiast cienkiego pędzelka używałem... małego płaskiego śrubokrętu. Chodziło o to, żeby sobie jakoś radzić. Stopniowo, ale do przodu.

Dzięki internetowi dostęp do informacji dotyczących modelarstwa ogromnie się zwiększył. Tam szukałem porad, szczególnie na forach modelarskich, gdzie mogłem czerpać wiedzę od bardziej doświadczonych modelarzy, czytać o technice malowania pędzelkiem stosowanej przez innych, oglądać zdjęcia ich prac itp.

Malując pędzelkiem, dążyłem do osiągnięcia wyżyn staranności i mimo twardego zarzekania się, że „w życiu nie zdradzę pędzelka”, to po spontanicznym zakupie aerografu pędzelki dzisiaj służą mi jedynie

do pomalowania drobnych elementów i poprawek.

Człowiek rozwija się cały czas. Dziś, mimo malowania aerografem, wciąż podpatruję fora, należę również do Olsztyńskiego Stowarzyszenia Modelarzy „Warmia”, gdzie pozostali członkowie zawsze służą pomocną radą w zakresie technik modelarskich. Ważne, aby próbować też samemu eksperymentować z przeróżnymi technikami, dzięki temu widzę swój stopniowy rozwój.

— Tworzenia modelu to złożony proces.

— Tak. I każdy modelarz ma chyba na to swój plan działania w zależności od tego, co klei. Opowiem, jak to wygląda u mnie w przypadku klejenia modeli samolotów. Wszystko odbywa się w mojej specjalnie do tego przystosowanej piwnicy. To moja pracownia.

Na początku kleję i maluję części, które składają się na kokpit — wewnątrz samolotu. Następnie wkładam to w kadłub i łączę. Następnie montaż skrzydeł, usterzenia poziomego, śmigła, podwozia i innych pozostałych drobnych elementów. Oprócz samego klejenia i malowania, musimy się spodziewać, że plastikowe części modelu mogą mieć różnego rodzaju niedosko-

nałości: nadlewki, ubytki, czy też są ze sobą źle spawane. Często trzeba coś spiliować, dociąć lub wypełnić szczelinę powstałą przy łączeniu niedopasowanych części tzw. szpachlę modelarską. Pracy przy tym jest bardzo dużo!

Gdy mamy gotową bryłę modelu, przychodzi czas na malowanie, a na koniec tzw. weathering, czyli nałożenie różnego rodzaju efektów eksploatacyjnych, jak obicia, kurz, piasek, wycieki, okopcenia, rdza itp. To bardzo ważne. Model ma być jak najwierniejszą miniaturą niegdyś faktycznie używanej maszyny.

— Kilka słów o Olsztyńskim Stowarzyszeniu Modelarzy „Warmia”...

— Jesteśmy grupką zapaleńców kochających modelarstwo. W 2016 roku powołane zostało nasze Stowarzyszenie, żeby promować modelarstwo jako aktywną formę spędzania czasu. Zamiast siedzieć przed telewizorem i bezmyślnie pochłaniać serwowane treści, wolimy zajmować się tworzeniem.

Pomagamy sobie nawzajem, dzielimy się doświadczeniem i zasobami modelarskimi, a także spotykamy się na niwie towarzyskiej, bo po prostu się lubimy. Staramy się też wychodzić

do ludzi. Nasze stowarzyszenie organizuje festiwale modelarskie, na które przyjeżdżają ludzie z całej Polski i nie tylko.

— Modelarstwo nie jest hobby dla wszystkich.

— Na pewno nie jest dla osób pozbawionych cierpliwości i spokoju ducha ani dla tych, które manualnie nie czują się silne lub nie lubią majsterkowania. W modelarstwie nie odnajdą się również osoby, które twierdzą, że nie mają na nic czasu.

— A ty? Czy był moment, że chciałeś to rzucić?

— Rzucić może nie, ale miałem momenty, w których się denerwowałem i potrafił wyprowadzić mnie z równowagi. Na przykład trzymana pęsetą bardzo drobna i często istotna część wielkości milimetra, która nagle wymyka się i frunie przez pół pokoju. Trzeba później spędzić sporo czasu na odnalezieniu jej, pełzając po podłodze. Człowiek wtedy złorzeczy bardzo mocno. Jednak są to tylko pojedyncze chwile.

— Co daje modelarstwo?

— Modelarstwo pozwala mi się wyciszyć. Daje swojego rodzaju relaks. Jest świetną drogą do poszerzania wiedzy na temat militariów i historii. Jak większość hobby, pozwala też poznać nowych ludzi o tym samym zamiłowaniu. Daje mi też bardzo dużo radości i satysfakcji przede wszystkim z gotowego modelu, zwłaszcza że trzeba temu poświęcić sporo czasu i cierpliwości. To czysta przyjemność.

ANNA GLAZEK

a.glazek@gazetaolsztynska.pl

Miliony przerabiane na złom, czyli kradzież infrastruktury elektroenergetycznej

Kradzież infrastruktury elektroenergetycznej często kończy się tragicznie dla złodziei, przynosi też nikłe zyski, zwłaszcza w porównaniu ze stratami, jakie powoduje. Sprzęt warty niejednokrotnie setki tysięcy złotych sprzedawany jest nielegalnie w cenie złomu. Koszty ponosimy wszyscy w rachunkach za dystrybucję energii elektrycznej.

Złodzieje infrastruktury nierzadko pozbawiają odbiorców ciągłości dostaw energii na wiele godzin. Uszkodzone obiekty i elementy sieci stanowią zaś śmiertelne zagrożenie dla postronnych osób.

W latach 2018 – 2020 na terenie działania Energi-Operatora miało miejsce ponad 190 kradzieży lub dewastacji infrastruktury elektroenergetycznej. Wywołały one przerwy w dostawach energii elektrycznej dla blisko 3 tysięcy odbiorców. Straty oszacowano na przeszło 1,8 miliona złotych.

Kradzione były m.in. przewody linii niskiego napięcia, transformatory SN/nn, szafki pomiarowe, szafy sterowania, złącza kablowe, liczniki, a nawet drzwi do stacji transformatorowej. Wśród ciekawych fantów, zabranych przez złodziei, znalazła się m.in. antena umożliwiająca zdalne sterowanie infrastrukturą sieciową, router stacyjny obsługujący komunikację z licznikami zdalnymi, a także kątowniki słupów kratowych, których demontaż stanowi szczególne zagrożenie dla stabilności całej konstrukcji i tym samym bezpieczeństwa osób postronnych.

Wszystkie te przedmioty prawdopodobnie trafiły na złom, gdzie zostały sprzedane za ułamek rzeczywistej wartości, do której doliczyć trzeba także koszty pracy związane z odtworzeniem infrastruktury.

Wedle danych za I półrocze 2022, w tym roku doszło już do 30 kradzieży lub dewastacji infrastruktury dystrybucyjnej. Działania złodziei pozbawiły ciągłości dostaw energii elektrycznej blisko 3,5 tysiąca odbiorców. Straty wyniosły niemal 65 tysięcy złotych.

WAŻNE STACJE SĄ POD STAŁYM NADZOREM

Energa-Operator dokłada starań, aby chronić infrastrukturę elektroenergetyczną i maksymalnie utrudnić złodziejom ich „pracę”. Ważne stacje elektroenergetyczne są pod stałym nadzorem, objęte 24-godzinny monitoringiem. Każde wtargnięcie na ich teren powoduje błyskawiczną i zdecydowaną reakcję odpowiednich służb. W Polsce jest już jednak ponad milion kilometrów linii elektroenergetycznych. Tylko w sieci Energi-Operatora pracuje przeszło 61 tysięcy stacji elektroenergetycznych średniego napięcia. Nie ma sposobu, aby przez całą dobę pilnować każdego elementu sieci. Na szczęście w przeciwdziałaniu kradzieży może pomóc każdy z nas.

ZGŁOŚ KRADZIEŻ

Jeżeli jesteś świadkiem kradzieży lub podejrzewasz, że może ona mieć miejsce **np. widzisz ingerencję osób postronnych nieposiadających odzieży oraz pojazdów z logiem operatora**

systemu dystrybucyjnego przy urządzeniach elektroenergetycznych zwłaszcza w godzinach wieczornych/nocnych koniecznie zgłoś to na linię Pogotowia Energetycznego 991 lub/i policję (997).

Zgłoś na linię Pogotowia Energetycznego 991 także, każdą sytuację związaną ze spowodowanym przez złodziei uszkodzeniem infrastruktury. Mogą to być zerwane przewody linii elektroenergetycznych, ale także np. zerwana kłódka i/lub otwarte drzwi do stacji transformatorowej.

ZŁAPANI NA GORĄCYM UCZYNKU

W 2016 roku, w Mikołowie zginął 47-letni mężczyzna, który najprawdopodobniej usiłował okraść stację transformatorową. Usmażył się żywcem. W 2019 roku w podobnych okolicznościach, również na Śląsku, zginął 60-latek. Próba kradzieży pozbawiła prądu całe osiedle. Tragicznie skończyło się również wtargnięcie 35-latką, do stacji transformatorowej w Starogardzie Gdańskim. Mimo interwencji lotniczego pogotowia ratunkowego i szybkiego transportu do szpitala mężczyzna zmarł w wyniku odniesionych obrażeń. Wszyscy planujący kradzież infrastruktury elektroenergetycznej powinni pamiętać o tym, że porażenie prądem może powodować m.in. rozległe poparzenia.

bezpiecznakraina.energa-operator.pl

Energa-Operator przygotowała internetową platformę edukacyjną dla najmłodszych. Dzięki niej mogą się oni dowiedzieć wielu ciekawych rzeczy o energii elektrycznej oraz tego, jak z niej bezpiecznie korzystać. Nowy portal stanowi filar programu „Bezpieczna Kraina Energa-Operator”, w ramach którego prowadzonych jest cały szereg działań edukacyjnych.

Program „Bezpieczna Kraina Energa-Operator” stworzony został z myślą o dzieciach, ich rodzicach oraz nauczycielach. Jego podstawę stanowi internetowa platforma, dzięki której najmłodszy, poprzez zabawę mogą poznać odpowiedzi na pytania o to - czym jest prąd, jak się go wytwarza, a także o to, jaką drogę przebywa, zanim trafi do naszych domów. Jednym z najważniejszych celów programu jest edukacja dotycząca bezpiecznego korzystania z energii elektrycznej oraz zwrócenie uwagi na konieczność odpowiedzialnego zachowania w pobliżu infrastruktury elektroenergetycznej. Portal dostępny jest pod adresem: <https://bezpiechnakraina.energa-operator.pl/> Program „Bezpieczna Kraina Energa-Operator” to dodatkowo wizyty lekcyjne w szkołach i spotkania pracowników Energi-Operatora z dziećmi, w wybranych miastach Polski, w ramach organizowanych miasteczek edukacyjnych.

PODRÓŻ PRZEZ BEZPIECZNĄ KRAINĘ ENERGI-OPERATORA

Na stronach portalu na najmłodszych czeka podróż elektrycznym wozem Pogotowia Energetycznego po Bezpiecznej Krainie przez znajdujące się na jej terenie ciekawe miejsca. Każdy przystanek jest okazją do zdobycia wiedzy na jakiś dotyczący energii elektrycznej temat. Na farmie wiatrowej dowiedzieć się można np. tego, czym jest energia odnawialna, a także tego, jakie są sposoby jej pozyskiwania. Inne miejsca odkryją wiedzę dotyczącą m.in. sposobów oszczędzania prądu, słońca jako źródła energii oraz sposobów postępowania z elektroodpadami.

BEZPIECZNA KRAINA ENERGI-OPERATORA ROZPOCZYNA ROK SZKOLNY

Pracownicy Energa-Operatora odwiedzają szkoły już od

przeszło 20 lat. W prowadzonych przez nich zajęciach do tej pory uczestniczyło łącznie ponad 170 tysięcy uczniów. Lekcje przerwane zostały przez pandemię. Teraz, wraz z początkiem września, Energa-Operator wraca do szkół, w ramach programu Bezpieczna Kraina. Zajęcia przygotowane zostały tak, aby były ciekawe i interesujące dla najmłodszych. Prowadzący je pracownicy Energi-Operatora korzystają m.in. z eksponatów umożliwiających uczniom przeprowadzanie eksperymentów. Jeżeli twoja szkoła jest zainteresowana takimi zajęciami, wystarczy tylko wypełnić formularz na stronie Bezpiecznej Krainy w zakładce „Współpraca ze szkołami”: <https://bezpiechnakraina.energa-operator.pl/wspolpraca-ze-szkolami>

BEZPIECZNA KRAINA TAKŻE DLA DOROSŁYCH

Portal Bezpiecznej Krainy Energi-Operatora zawiera również informacje przydatne dla trochę starszych użytkowników Internetu, rodziców i nauczycieli – m.in. dotyczące tego, jak zgłaszać awarie i brak prądu, a także wskazówki odnoszące się do bezpiecznego postępowania w pobliżu infrastruktury elektroenergetycznej, które warto przekazać dzieciom. Portal jest cały czas rozbudowywany, wkrótce pojawią się na nim scenariusze lekcji, z których korzystać będą mogli nauczyciele.

MIASTECZKO BEZPIECZNEJ KRAINY ENERGI-OPERATORA

Energa-Operator odwiedza również miejscowości z terenu swojego działania z edukacyjnym miasteczkiem. Wydarzenia organizowane w ramach programu przygotowane są tak, aby nie było w nich miejsca na nudę. Przekazywanie wiedzy ułatwiają m.in. atrakcyjne eksponaty, takie, jak kula plazmowa, czy też model generatora van de Graffa.

Dotychczas miasteczko Bezpiecznej Krainy gościło w Sierpcu, Przywidzu oraz Mławie. Zajęcia prowadzone przez pracowników Energa-Operatora cieszyły się ogromnym zainteresowaniem nie tylko wśród najmłodszych, ale też i starszych uczestników. Informacje o kolejnych miejscowościach, które odwiedzi miasteczko, znaleźć będzie można m.in. na stronie Bezpiecznej Krainy.

TA WIEDZA MOŻE URATOWAĆ ŻYCIE

Wypadki porażenia prądem, także te związane z infrastrukturą elektroenergetyczną, najczęściej są udziałem młodych ludzi. Przyczyną niejednokrotnie bywa brak świadomości zagrożeń oraz wiedzy o zasadach bezpiecznego zachowania się w odniesieniu do energii elektrycznej. Ostatnio do wydarzenia tego typu doszło na początku września w woj. lubelskim, gdzie nastolatek wspiął się na znajdujący się w pobliżu szkoły słup energetyczny. Dlatego energia elektryczna stanowi jeden z tych tematów, których nie należy pomijać w rozmowach z najmłodszymi.

W dobrym kontakcie
z ENERGA-OPERATOR

www.energa-operator.pl

KOR – PRELUDIUM DO „SOLIDARNOŚCI”

KOMITET OBRONY
ROBOTNIKÓW
STWORZYLI LUDZIE
WYWODZĄCY
SIĘ Z RÓŻNYCH
ŚRODOWISK
I ODWOŁUJĄCY SIĘ
DO ODMIENNYCH
SYSTEMÓW
WARTOŚCI.
POŚRÓD WIELU
RÓŻNIC PUNKTEM
WSPÓLNYM
OKAZAŁA SIĘ
ICH RADYKALNA
NIEZGODA NA
CODZIENNĄ
PRAKTYKĘ PAŃSTWA
SOCJALISTYCZNEGO
I POTRZEBA
STANIĘCIA PO
STRONIE BITYCH,
A NIE BIJĄCYCH.

Na przełomie 1975/1976 roku raporty Ministerstwa Spraw Wewnętrznych szacowały, że opozycja wszystkich odcieni stanowi w Polsce raptem kilkadziesiąt osób. Brutalnie stłumione strajki robotników na Wybrzeżu w grudniu 1970 roku, a następnie przesyczone propagandą sukcesu lata rządów Edwarda Gierka spowodowały, że obserwujące zapowiadane zmiany społeczeństwo dało szansę nowemu pierwszemu sekretarzowi, aczkolwiek nieufność w stosunku do państwa socjalistycznego i potrzeba większej wolności pozostała w części społeczeństwa.

Istnienie form organizacyjnych, wyrażających poczucie ducha wolności wydawało się jednak w tamtych czasach niemożliwe, aż nadszedł rok 1976, w którym historia gwałtownie przyspieszyła.

W obronie godności

Swoistym punktem zapalnym, który pociągnął za sobą lawinę zdarzeń, było telewizyjne wystąpienie Piotra Jaroszewicza z 24 czerwca 1976 roku, w którym ówczesny premier ogłosił projekt podwyżek

na artykuły żywnościowe. Kilkanaście godzin później Polskę ogarnęły protesty, które swym zasięgiem objęły 112 zakładów z 24 województw (wówczas było ich 49). Największym echem odbiły się strajki w Radomiu (Zakłady Metalowe im. gen. Waltera), Płocku (Mazowieckie Zakłady Rafinerijne i Petrochemiczne) oraz w stołecznym Ursusie (Zakłady Mechaniczne produkujące traktory).

Autorytarna władza niejako dla przykładu postanowiła zorganizować pokazowe procesy sądowe, podczas których surowo karano strajkujących. Wysokie wyroki pozbawienia wolności, jak również zwolnienia z pracy nie były rzadkością. Ponadto wielu robotników otrzymało osławione „wilcze bilety” oznaczające nieoficjalny, ale jak najbardziej realny zakaz pracy.

Pierwszą reakcją antykomunistycznych środowisk były listy protestacyjne w obronie represjonowanych. Jednakże z chwilą, gdy rozpoczęły się procesy w Radomiu i Warszawie, stosunkowo nieliczne jeszcze grupy opozycyjne zaczęły docierać do poszkodowanych robotników, pomagając im poprzez zbiórki pieniędzy oraz zapewnienie elementarnej pomocy prawnej i lekarskiej.

Pomoc pokrzywdzonym robotnikom oraz ich rodzinom organizowali m.in. Jan Józef Lipski i Antoni Macierewicz – ludzie, których tak wiele różniło pod względem światopoglądowym i ideowym. Tym co ich połączyło, była potrzeba niesienia dobra i czynnego przeciwstawienia się socjalistycznemu państwu oraz jego niesprawiedliwościom. Kilka lat później idea szerzenia dobra, zawarta w ewangelicznym: „Dobro złem zwyciężaj”, przypomniana i wielokrotnie powtarzana przez św. ks. Jerzego Popiełuszkę, będzie integrować i wzmacniać siłę opozycji solidarnościowej.

Przełomową data okazał się 22 września 1976 roku, gdy podjęto decyzję o powstaniu KOR-u i wystosowaniu „Apelu do społeczeństwa i władz PRL”, podpisanego przez 14 osób: Jerzego Andrzejewskiego, Stanisława Barańczaka, Ludwika Cohna, Jacka Kuro-

Zebranie Komitetu Samoobrony Społecznej KOR w mieszkaniu Jacka Kuronia. Na zdjęciu od lewej: Antoni Macierewicz i Jacek Kuroń

nia, Edwarda Lipińskiego, Jana Józefa Lipskiego, Antoniego Macierewicza, Piotra Naimskiego, Antoniego Pajdaka, Józefa Rybickiego, Anielę Steinsbergową, Adama Szczypiorskiego, ks. Jana Ziębę i Wojciecha Ziemińskiego. Tenże apel pisarz Jerzy Andrzejewski wysłał do marszałka sejmu, informując go o powstaniu i celach KOR-u, skupiających się na obronie pracowników i przywróceniu ich do pracy, ukaraniu winnych oraz oczekiwaniu, że władze Polski Ludowej będą przestrzegać praw człowieka.

Do ww. czternastki systematycznie dołączały kolejne osoby: Halina Mikołajska, Mirosław Chojecki i Wojciech Onyszkiewicz (aktywni od początku akcji pomocy), Emil Morgiewicz, Wacław Zawadzki, Bogdan Borsewicz, Józef Śreniowski, Anka Kowalska, Stefan Kaczorowski, Adam Michnik, ks. Zbigniew Kamiński i Jan Kielanowski.

Naturalnie od dnia zainicjowania przez KOR swojej działalności nie próżnowała też Służba Bezpieczeństwa (już 23 września 1976 roku założono sprawę operacyjną o kryptonimie „Gracze”). SB sukcesywnie nękała działaczy komitetu, stosując wobec nich prewencyjne zatrzymania, kary grzywny czy rewizje. Sięgnięto również po podsłuchy oraz tajnych współpracowników, co miało na celu m.in. skonfliktowanie ze sobą członków KOR-u.

Dwa filary

A propos Jerzego Andrzejewskiego, autora „Popiołu

i diamentu”, to jak mówił Jacek Kuroń: „Jego obecność miała dla nas ogromne znaczenie. Był jedynym z naszych członków, który figurował nawet w Małej Encyklopedii Powszechnej. Kiedy w Wolnej Europie czytali nasze komunikaty, jego nazwisko było alfabetycznie na początku listy. Ludzie wiedzieli, kim on jest, co nas szalenie uwiarygodniało”.

Jednakże Andrzejewski, choć najbardziej rozpoznawany, nie był rzeczywistym spiritus movens nowo powstałej organizacji.

„Gdybym (...) miał wskazać tych, którzy odegrali tu szczególną rolę – mówił (jak zwykle skromnie w odniesieniu do własnej osoby) w 1981 roku Jan Łózeł Lipski – powiedziałbym, żadnego z nich nie wyróżniając, zarówno o Jacku, jak i Antku Macierewiczu. (...) Obydwaj mieli wyraźną koncepcję. Jak się będzie to nazywać, to inna sprawa, ale obydwa wiedzieli, że taki komitet trzeba utworzyć i rozpocząć pomoc dla poszkodowanych i że trzeba wystąpić w sposób jak najbardziej jawny, apelując do społeczeństwa”.

Siłą KOR-u był fakt, że jego współpracownikami byli ludzie wywodzący się z różnych środowisk i odwołujący się do odmiennych systemów wartości. Pośród wielu różnic punktem wspólnym okazała się ich radykalna niezgoda na codzienną praktykę państwa socjalistycznego i potrzeba stanięcia po stronie bitych, a nie bijących. Warto więc pamiętać o: Wojciechu Ar-

kuszewskim, Jacku Bierezynie, Sewerynie Blumsztajnie, Andrzej Celińskim, Ludwiku Dornie, Marku Edelmanie, Helenie Łuczywo, Janie Krzysztofie Kelusie, Andrzej Tadeuszu Kijowskim, Grażynie Kuroń, Marii Wosiek (Lilka), Janie Lityńskim, Zofii i Zbigniewie Romaszewskich, Henryku i Ludwice Wujec, a także adwokatów, z których nie sposób nie wymienić Andrzeja Grabińskiego, Witolda Lisa-Olszewskiego, Jana Olszewskiego, Władysława Siłę-Nowickiego, Stanisława Szczukę i Jacka Taylora.

„Ten cały KOR miał to do siebie, że tam byli sami fajni. Masa ludzi wyjątkowo zdolnych, ciekawych osobowości, coś nieprawdopodobnego. I wszyscy w kupie. Jak posadzili kogokolwiek na 48 godzin, to inni stawali na głowie, nieważne, czy Macierewicz, czy Michnik akurat siedział” – powiedział po latach Zofia Romaszewska.

Chrystus, Bund i nienawiść do dyktatury

O swego rodzaju fenomenie KOR-u niech świadczą dwa poniższe cytaty.

„A od siebie powiem, co mnie pociągnęło do KOR-u. Ci ludzie jawnie stanęli w obronie krzywdzonych. Taką działalność uważałem za wykonywanie zaleceń Jezusa Chrystusa. I przyłączyłem się” – mówił ks. Jan Zięba. Z kolei dla Marka Edelmana „KOR to było to samo co Bund w czasach mojej młodości. Dla mnie to była ciągłość, te same wartości: braterstwo,

sprawiedliwość społeczna, nienawiść do dyktatury. Ideały Bundu przejął KOR i następnie przekazał je Solidarności”.

Paradoksalnie KOR był więc ucieleśnieniem najważniejszych wartości wyznawanych zarówno przez polskiego duchownego, jak i jednego z przywódców powstania w getcie warszawskim. Poza tym był naturalnym preludium na drodze do powstania „Solidarności”, gdyż pokazywał możliwość zbudowania wzajemnych relacji i sojuszu pomiędzy środowiskami robotniczymi a szeroko rozumianą inteligencją. Na domiar tego KOR zakładał otwartość działania, co odróżniało go od wcześniejszych struktur opozycyjnych pod komunistycznymi rządami.

29 września 1977 roku KOR przekształcił się w Komitet Samoobrony Społecznej KOR i działał do I Walnego Zjazdu Solidarności w Hali Oliwii w Gdańsku. Formalnie komitet rozwiązano 23 września 1981 roku.

Muszkietierowie – już nie ci sami –

Dojrzałości pożółkli gorzczą

Zaczęli liczyć się z realiami,

Choć realia się z nimi nie liczą...

(Jacek Kaczmarski, „Dwadzieścia lat później”)

Członków i współpracowników KOR-u łączyła potrzeba przeciwstawienia się złu. Różnic było znacznie więcej, dlatego z czasem każdy z nich poszedł własną drogą. Miejsce whistorii należy się jednak wszystkim.

Za działalność opozycyjną, do tej pory, Orderem Orła Białego zostali uhonorowani: Mirosław Chojecki, Ludwik Dorn, Andrzej Gwiazda, Bronisław Geremek, Aleksander Hall, Antoni Lenkiewicz, Jan Józef Lipski, Antoni Macierewicz, Tadeusz Mazowiecki, Adam Michnik, Karol Modzelewski, Kornel Morawiecki, Piotr Naimski, Jan Olszewski, Zofia Romaszewska, Zbigniew Romaszewski, Adam Strzembosz, Anna Walentynowicz, Lech Wałęsa, Andrzej Wielowieyski, Henryk Wujec, Jacek Kuroń.

**MACIEJ MATERA
MICHAŁ PODOLAK**

Zmieniamy się dla Ciebie!

PGNiG Obrót Detaliczny wznowiło wysyłkę faktur do Klientów objętych migracją danych w województwie warmińsko-mazurskim.

Już niebawem faktury trafią do Klientów PGNiG. Przesunięcie terminu ich dostarczenia nie wpłynie na wysokość rachunków!

Migracja to element wdrożenia nowego systemu bilingowego, który zapewni:

krótszy czas obsługi

wyższy poziom bezpieczeństwa danych

docelowo jedną fakturę za różne usługi od PGNiG

Dowiedz się więcej na: www.pgnig.pl/zmiana-systemu

JESTEM GIORGIA, JESTEM KOBIETĄ, JESTEM MATKĄ, JESTEM CHRZEŚCIJANKĄ!

CÓRKA KOMUNISTY I PISARKI ROMANSÓW. IKONA PRAWICOWYCH BRACI WŁOCHÓW I EUROPEJSKIEJ PRAWICY. PRAWDOPODOBNIEM JUŻ NIEDŁUGO PREMIER WŁOCH. NA BRUKSELSKICH SALONACH BUDZI STRACH I PYTANIE, KIM JEST. GIORGIA MELONI ŁAMIE ZNANE STEREOTYPY NA TEMAT TZW. NOWEJ PRAWICY.

Wyborcze zwycięstwo bloku centroprawicy we Włoszech jest jednoznaczne. Blok otrzymał łącznie 235 miejsc w 400-osobowej Izbie Deputowanych i 112 mandatów w 200-osobowym Senacie. Oprócz Braci Włochów do bloku należy Liga Północna Matteo Salvini oraz Forza Italia Silvio Berlusconi. Zalicza się do niej także Partię Umiarkowanych. Te cztery ugrupowania zdobyły łącznie 44,1 procent głosów. Giorgia Meloni jest naturalną kandydatką na przyszłego premiera Włoch. Zwycięstwo jej bloku już budzi emocje w Brukseli. Zamiast gratulacji, płyną z niej groźby stosowania narzędzi podobnych do tych, „jak wobec Węgier i Polski”. Wszystko dlatego, że zmiana władzy we Włoszech może zaburzyć przewagę lewicowo-liberalnej opcji w Unii Europejskiej.

Kim jest?

Urodziła się w rzymskiej dzielnicy Garbatella. Jej ojciec był komunistą, a matka pisarką romansów. W wieku 15 lat założyła młodzieżowe stowarzyszenie Gli Antennati. Związała się z Azione Studentesca wspierającym prawicowy Sojusz Narodowy. Jak sama przyznaje w licznych wywiadach i wypowiedziach medialnych, w działalności partyjnej szukała „namiastki rodziny”. Była autorką inicjatyw zmierzających do otwierania szkół w godzinach popołudniowych i darmowego wypożyczania podręczników. W 1998 roku została wybrana na rzymską radną z ramienia Sojuszu Narodowego.

Od tej chwili zaczęła się jej błyskawiczna kariera. Giorgia Meloni zostaje posłanką, wiceprzewodniczącą izby parlamentu, ministrem do spraw młodzieży w czwartym rządzie Silvia Berlusconi.

Dziesięć lat temu odeszła z kompromitującego się ugrupowania Berlusconi i założyła partię Bracia Włosi – Centroprawica Narodowa. Od tej pory jej droga do władzy to niechęć do intryg i elit, która – według obserwatorów – inspiruje nawet lewicowców. Od 2020 roku jest przewodniczącą Partii Europejskich Konserwatystów i Reformatorów.

— Jestem Giorgia, jestem kobietą, jestem matką, jestem chrześcijanką! Nie zabieracie mi tego! — to zarówno deklaracja ideowa, jak i hasło wyborcze, które zaprowadziło Meloni na szczyt.

Polityka zagraniczna

Jednoznacznie prawicowe poglądy Giorgii Meloni budzą różne emocje. Przyszła premier Włoch jest przeciwniczką migracji, LGBT i kieruje opozycją wobec władz obecnej Komisji Europejskiej Partią Europejskich Konserwatystów i Reformatorów — do której w Parlamencie Europejskim należy również Prawo i Sprawiedliwość. Przez krytyków działań UE jest nazywana „szansą na korektę europejskiej polityki”.

Zupełnie przeciwne reakcje wywołuje u przedstawicieli władz Unii Europejskiej. Ci chętnie powołują się na jej wypowiedzi z zakresu aneksji Krymu przez Rosję, kiedy Giorgia Meloni opowiadała się za polepszeniem relacji włosko-rosyjskich. Trzeba jednak podkreślić, że teraz — w kampanii wyborczej w 2022 — zobowiązała się do kontynuacji i niezmięszania pomocy wojskowej dla Ukrainy oraz działań na rzecz wzmacniania pozycji międzynarodowej tego państwa. Deklaruje też wspólne wartości i doświadczenia z izraelskim Likudem, brytyjską Partią Konserwatywną i amerykańską Partią Republikańską.

Gratulacje z okazji zwycięstwa otrzymała między innymi od prezydenta Ukrainy. — Gratulacje dla Giorgii Meloni i dla jej partii z okazji zwycięstwa w wyborach. Doceniamy stałe poparcie Włoch dla Ukrainy w walce przeciwko rosyjskiej agresji. Liczymy na owocną współpracę z nowym włoskim rzą-

— „Nie” dla biurokratów w Brukseli. I „tak” dla naszej cywilizacji. I „nie” dla tych, którzy chcą ją zniszczyć. (...) Niech żyje Europa patriotów! — to jedne z haseł z powyborczego przemówienia przyszłej premier Włoch

dem — napisał na Twitterze Wołodimir Zelenski.

— Wie Pan, że może liczyć na nasze lojalne poparcie dla sprawy wolności narodu ukraińskiego — odpowiedziała również na Twitterze Giorgia Meloni.

O tym, jak skrajne reakcje wywołuje Giorgia Meloni, najlepiej świadczy wypowiedź szefowej KE Ursuli Von der Leyen, która podczas debaty na Uniwersytecie Princeton została zapytana o zbliżające się wybory parlamentarne w tym kraju.

— Zobaczmy wynik głosowania we Włoszech. Były też wybory w Szwecji. Jeśli sprawy pójdą w trudnym kierunku, mamy narzędzia, jak w przypadku Polski i Węgier — odpowiedziała szefowa KE, cytowana przez agencję Ansa. — Moje podejście jest takie, że pracujemy z każdym demokratycznym rządem, gotowym pracować z nami — dodała jednak Ursula Von der Leyen.

Polityka wewnętrzna

Posel Krzysztof Bosak z Konfederacji jest jednym z tych polskich polityków, którzy znają przyszłą premier Włoch od czasu jej zaangażowania w prawicowych organizacjach młodzieżowych. Według jego oceny „zwycięstwo Fratelli d'Italia tworzy ciekawą sytuację nie dlatego, że to nowa siła, radykalowie i eurosceptycy, ale dlatego, że to politycy doświadczeni, bo współzaprządzili już Włochami w przeszłości, umiarkowani w poglądach i eurorealistyczni”.

Komentatorzy zmian na włoskiej scenie politycznej wskazują, że Giorgia Meloni wyraźniej niż jakikolwiek inny polityk we Włoszech wzywa do przekształcenia

republikę w demokrację prezydencką, z bezpośrednim wyborem głowy państwa. Ma to, ich zdaniem, na celu pozbawienie władzy klasy politycznej, która „negocjuje losy kraju między sobą”.

I właśnie ten z jej postulatów jest uważany za klucz do serca Włochów. Nie tylko tych oprawicowych poglądach, ale również tych, którzy wcześniej mieli lewicowe sympatie.

Wszyscy komentatorzy są zgodni, że stawką tych wyborów jest nie tylko kto przejmie władzę, ale również jaki system polityczny będzie panował we Włoszech. Meloni proponuje przejście z obecnego systemu parlamentarno-gabinetowego do prezydenckiego. Prezydent, zgodnie z zapowiedziami zmian głoszonymi przez Giorgię Meloni, mógłby dyktować ministrom, a jednocześnie zachowałby prawo rozwiązywania parlamentu. Zdaniem przyszłej premier Włoch system prezydencki dałby Włochom stabilność, której dziś nie mają.

Pierwsze przemówienie

— „Tak” dla tożsamości płciowej, „nie” dla ideologii gender. „Tak” dla krzyża, „nie” dla przemocy islamu. „Tak” dla bezpiecznych granic, „nie” dla masowej migracji. „Tak” dla zatrudnienia naszych obywateli, „nie” dla międzynarodowych finansjer. „Nie” dla biurokratów w Brukseli. I „tak” dla naszej cywilizacji. I „nie” dla tych, którzy chcą ją zniszczyć. (...) Niech żyje Europa patriotów! — to główne hasła z powyborczego przemówienia przyszłej premier Włoch.

Gratulacje Giorgii Meloni chętnie składają prawicowi politycy. Otrzymała je od przedstawicieli polskiego rządu. Także od przedstawicieli prawicowych partii i ruchów politycznych z Francji, Węgier, Hiszpanii, Szwecji czy Niemiec. Agencja prasowa Ansa, która szeroko informowała o reakcjach na wynik wyborczych zmaganiach we Włoszech, zwraca uwagę na milczenie przedstawicieli Unii Europejskiej...

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

s.krystinski@gazetaolsztynska.pl

Ten tekst jest kolejnym z cyklu: „O nich się mówi”.

Wcześniej ukazały się: **Witalij Kliczko**: Doktor Żelazna Pięść; **Ulf Kristersson**: Szwecja schładza multi-kulti; **Liz Truss**: Czy dorówna ikonie?; **Aleksandr Dugin**: Fanatyk, który zawład-

nął Putinem; **Warren Buffett**: Długowieczny fan coca-coli; **Jeff Bezos**: Miliarder od książek; **Sanny Marin**: Kamień milowy czy kamień u szyi?; **Michail Gorbaczow**: Miły uśmiech i zęby ze stali; **Donald Trump**: Biznesmen w Białym Domu; **Dmitrij Muratow**: Sprawiedliwy w Sodomie; **Boris Johnson**:

Śmieszny, błyskotliwy i skuteczny; **Olaf Scholz**: Naiwny jak Niemiec?; **Franciszek**: Papież Franciszek; **Emmanuel Macron**: Na szczyt i powrotem?; **Kamala Harris**: Niszczycielska szklanych sufitów; **Elon Musk**: Wszystko jest możliwe?; **Joe Biden**: Nadzieja wolnego świata; **Bill Gates**: Zbawca ludzkości?

REKLAMA

Prezydent Olsztyna

OBWIESZCZENIE O WYDANIU DECYZJI O ZEZWOLENIU NA REALIZACJĘ INWESTYCJI DROGOWEJ BUDOWĘ UL. BRATKOWEJ PO OBU STRONACH GRANICY GMIN OLSZTYN I STAWIGUDA

Zgodnie z art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 176) oraz art. 36a ustawy Prawo budowlane (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 2351) zawiadamiam, że na wniosek Prezydenta Olsztyna z dnia 10 czerwca 2022 r., uzupełniony 8 sierpnia 2022 r., została wydana dnia 23 września 2022 r. decyzja ZRID NR 1/2022 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej: **Budowa drogi gminnej wraz z infrastrukturą w ciągu ul. Bratkowej położonej wzdłuż granicy Gminy Olsztyn i Gminy Stawiguda.**

Inwestycja obejmie działki geodezyjne o następujących numerach:

1) Działki w liniach rozgraniczających pasa drogowego drogi gminnej ul. Bratkowej w Olsztynie, jednostka ewidencyjna 286201_1 obręb 0160 Olsztyn, działki nr: 2/264 (*2/16), 40/21 (*40/6), 2/18, 41/4

2) Wykaz działek przeznaczonych do ograniczonego korzystania w związku z przebudową innych dróg publicznych oraz przebudową istniejących sieci uzbrojenia terenu:

1. Numery działek do czasowego korzystania w związku z przebudową innych dróg publicznych:

- Przebudowa drogi gminnej ul. Bratkowa nr 162131N na terenie Gminy Stawiguda: Jednostka ewidencyjna 281411_2, obręb Bartąg: działki nr 296/8 (*296/6), 366, 331/3, 296/7 (*296/6)
- Przebudowa drogi gminnej ul. Grabowa nr 162054N: Jednostka ewidencyjna 281411_2, obręb Bartąg, działka nr 326
- Przebudowa drogi gminnej ul. Srebrna nr 320060N: Jednostka ewidencyjna 286201_1, Olsztyn, działki nr: 46/8, 46/4, 46/30, 46/29
- Przebudowa drogi gminnej ul. Antonowicza nr 322066N: Jednostka ewidencyjna 286201_1, Olsztyn: działka nr 2/13.

2. Numery działek do czasowego korzystania w związku z przebudową infrastruktury technicznej:

Jednostka ewidencyjna 286201_1, Olsztyn: działki nr: 40/20 (*40/6), 2/136, 2/103.

3) Wykaz działek objętych przebudową na podstawie posiadanego oświadczenia o prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane:

Jednostka ewidencyjna 286201_1, Olsztyn: działki nr: 38/2, 2/103

* – numer działki przed podziałem

W związku z powyższym informuję, że strony mogą w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego zawiadomienia, zapoznać się z decyzją w powyższej sprawie w Wydziale Urbanistyki i Architektury Urzędu Miasta Olsztyna, plac Jana Pawła II 1, w godzinach pracy Urzędu, kontakt telefoniczny 89 527 31 11 wew. 344. Dodatkowo niniejsze obwieszczenie wraz z załącznikiem graficznym, podano do publicznej wiadomości na tablicy w Urzędzie oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta Olsztyna w Biuletynie Informacji Publicznej <https://umolsztyn.bip.gov.pl/wydzial-urbanistyki-architektury/>.

z. up. Prezydenta Olsztyna

Ewa Bachry

z-ca Dyrektora Wydziału Urbanistyki i Architektury

1-2 października
2022 r.

WEEKEND SENIORA Z KULTURĄ

W pierwszy weekend października zapraszamy
na **9. edycję ogólnopolskiej akcji**
„Weekend seniora z kulturą”!

● **W programie:**

- spacerzy tematyczne,
- wystawy,
- spektakle,
- projekcje filmów,
- koncerty,
- warsztaty,
- spotkania autorskie,
- prelekcje,
- zajęcia taneczne

- **Ponad 500 instytucji kultury z całego kraju zaprasza na zwiedzanie bezpłatne lub za symboliczną cenę!**

- **Pełna lista obiektów zaangażowanych w akcję znajduje się na stronie: kultura.gov.pl**

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

RZEMIOSŁO SIĘ ODRADZA

PRZED
NAMI I GALA
RZEMIOSŁA
WARMII I MAZUR.
TO WYDARZENIE
PRZYPOMINA,
JAK WAŻNA
JEST ROLA
RZEMIEŚNIKÓW
W LOKALNEJ
GOSPODARCE.
O SPECYFICE TEJ
PRACY, A TAKŻE
O PLANACH NA
PRZYSZŁOŚĆ
MÓWI ADAM
PRZYBYSZ,
PREZES
WARMIŃSKO-
MAZURSKIEJ
IZBY RZEMIOSŁA
I PRZEDSIĘBIOR-
CZOŚCI.

— 30 września odbędzie się I Gala Rzemiosła Warmii i Mazur na Zamku w Rynie. Co to będzie za wydarzenie?

— Warmińsko-Mazurska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości istnieje od 1945 roku. Jako nowy prezes zastanawiałem się, jak zintegrować nasze środowisko, jak uściślić współpracę z samorządami, aby obie te grupy czerpały wzajemne korzyści ze swojej do-

tychczasowej wiedzy i doświadczeń. Stąd zrodził się pomysł, aby zorganizować Galę, która, mam nadzieję, na stałe wpisze się w kalendarz wydarzeń łączących Rzemieślników, Samorządowców zarówno z Warmii i Mazur, jak i całej Polski.

— Słowo „Gala” kojarzy się z przyznawaniem odznaczeń, wyróżnień. Czy również Rzemieślnicy podczas Gali Rzemiosła Warmii i Mazur takie otrzymają?

— Oczywiście. Są rzemieślnicy, którzy zasługują na wyróżnienie. Jest to nie tylko miłe, ale istotne.

ZNACZENIE MA RÓWNIEŻ, W JAKICH OKOLICZNOŚCIACH, W JAKIEJ FORMIE SĄ ONE PRYZNAWANE. ZALEŻAŁO MI NA TYM, BY BYŁY ONE WRĘCZANE WŁAŚNIE PODCZAS UROCZYSTEJ GALI, CO JESZCZE BARDZIEJ PODNOSI ICH RANGĘ.

— Jak obecnie przedstawia się kondycja warmińsko-mazurskich rzemieślników? Za dużo się nie mówi o tej gałęzi przedsiębiorczości, ale jak mi się wydaje, to wbrew pozorom ważna część naszej gospodarki?

— Owszem. Tak naprawdę najsmaczniejsze, najzdrowsze są wyroby rzemieślnicze, naszych cukierników, piekarzy, restauratorów. Parę lat temu rzeczywiście rzemiosło zostało częściowo wypar-

te przez duże koncerny. Od jakiegoś czasu widziemy tendencję powrotu do zdrowej żywności, odzieży dobrej jakości, nie takiej, którą kupuje się w sieciówkach. Społeczeństwo coraz chętniej zwraca uwagę na jakość kupowanych produktów, zwiększa się świadomość konsumentów. Uważam, że rzemiosło jest w naszej gospodarce kluczowe. Ubolewamy nad zawodami niszowymi, ale oczywiście będziemy działać, by te zawody wróciły na rynek.

— Czy młodzież garnie się do tego, by uczyć się rzemiosła? Szkoły branżowe zyskują popularność?

— Tak, Branżowe Szkoły I Stopnia odradzają się. Zmienia się również świadomość rodziców i uczniów, którzy to po zakończeniu nauki w szkole podstawowej chętniej kontynuują naukę w szkołach branżowych, które dają możliwość zdobycia zawodu. Czasy, w których młodzież wybierała licea ogólnokształcące, niekoniecznie mając predyspozycje do uczenia się w takich szkołach, odchodzą w zapomnienie. Absolwenci po ukończeniu tych szkół bardzo często zasilali grono osób bezrobotnych. Tymczasem zaczęło brakować rąk do pracy, zaczęło brakować fachowców. A nikt inny, jak rzemieślnik, nie wyszkoli dobrego fachowca. Tylko praca w naturalnych warunkach pracy, z klientem jest w stanie zagwarantować wysoką jakość kształcenia młodocianego pracownika.

— Co zatem powinien zrobić młody człowiek, po skończeniu szkoły podstawowej, który na przykład chciałby zostać krawcem?

— Przede wszystkim musi zgłosić się do Cechów Rzemiosł Różnych, które znajdują się na terenie naszego województwa i które należą do naszej Izby. Cech pomaga w znalezieniu zakładu pracy, w którym może odbywać praktyczna nauka zawodu. Za jego pośrednictwem podpiswana jest umowa o praktyczną naukę zawodu zawarta pomiędzy rzemieślnikiem a młodocianym. Równolegle młodociany uczęszcza do Branżowej Szkoły

Adam Przybysz, prezes Warmińsko-Mazurskiej Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości

I Stopnia, w której zdobywa wiedzę teoretyczną oraz do zakładu rzemieślniczego, w którym uczy się umiejętności praktycznych – i to jest właśnie dualne kształcenie w zawodzie. Nauka zawodu trwa 36 miesięcy, tuż przed jej zakończeniem młodociany pracownik przystępuje do egzaminu czeladniczego przed komisją egzaminacyjną Warmińsko-Mazurskiej Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości. Po uzyskaniu tytułu czeladnika staje się pełnoprawnym pracownikiem, który zdobywa dalsze doświadczenie w zawodzie. Po przepracowaniu trzech lat od uzyskania tytułu czeladnika, kandydat może podejść do egzaminu mistrzowskiego i stać się mistrzem szkolącym, który może kształcić kolejne pokolenia młodzieży.

— Wspomniał pan o zawodach niszowych, zanikających. Jak to zawody?

— Do takich zawodów niewątpliwie zaliczyć możemy cieśle, dekarza, krawca, ale również wędliniarza czy blacharza samochodowego. Nasz region słynie z pięknej natury i czystego powietrza, takie warunki niewątpliwie sprzyjają rozwojowi stadnin kon-

nych, w których nieoceniona jest praca podkuwaczy koni. Należy zauważyć, jak odpowiedzialny jest to zawód i jak dużej wiedzy wymaga. Znajomość anatomii koni to w tym zawodzie podstawa, ponieważ to zwierzę, które czuje i któremu przy niewłaściwym podejściu możemy zrobić krzywdę. Jako pierwsi w Polsce zainicjowaliśmy powołanie komisji egzaminacyjnej w zawodzie podkuwacz koni oraz stworzyliśmy standard egzaminacyjny, z którego korzystają pozostałe Izby zrzeszone w Związku Rzemiosła Polskiego. Zauważamy również modę na piece i kuchnie kaflowe, a co za tym idzie potrzeba będzie na rynku pracy zdunów, którzy takie piece stawiają. Tak jak już wcześniej wspominałem, brakuje dekarzy, a jak wiemy, dach to zaraz po fundamentach podstawa każdej budowli. Coraz częściej zamiast wyrzucać nasze ulubione buty oddajemy je do regeneracji dla szewców, których niestety możemy ze święcą szukać. To właśnie rzemiosło jest szansą, aby zawody niszowe przetrwały na rynku. Te wszystkie zawody na to zasługują,

ADAM PRZYBYSZ:

— CZASY, W KTÓRYCH MŁODZIEŻ WYBIERAŁA LICEA OGÓLNO-KSZTAŁCĄCE, NIEKONIECZNIE MAJĄC PREDYSPOZYCJE DO UCZENIA SIĘ W TAKICH SZKOŁACH, OCHODZĄ W ZAPOMNIENIE. ABSOLWENCI PO UKOŃCZENIU TYCH SZKÓŁ BARDZO CZĘSTO ZASILALI GRONO OSÓB BEZROBOTNYCH. TYMCZASEM ZACZĘŁO BRAKOWAĆ RĄK DO PRACY, ZACZĘŁO BRAKOWAĆ FACHOWCÓW. A NIKT INNY, JAK RZEMIEŚLNIK, NIE WYSZKOLI DOBREGO FACHOWCA.

my – społeczeństwo na to zasługujemy. Rzemieślnicy znajdują klientów i z powodzeniem funkcjonują na rynku pracy. Uważam, że zawody niszowe będą coraz bardziej opłacalne i potrzebne. Rzemiosło to jakość. Jakość jest nieporównywalna do produkcji masowej, a to zyskuje coraz większe znaczenie.

ŁUKASZ RAZOWSKI

lrazowski@gazetaolsztynska.pl

REKLAMA

SKUP BYDŁA EKSPORTOWEGO

byki, jałowki (100-350 kg)
oraz bydło rzeźne

- Konkurencyjne ceny
- Płatność od ręki
- Odbiór bezpośrednio z gospodarstwa
- Własny transport

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY!

Tel. kontaktowy **504894800**

STĘPNIAK S.C.

Małe Radowiska 9a, 87-200 Wąbrzeźno

714220tr-a-M

Baltic Pipe – strategiczna inwestycja GAZ-SYSTEM

Czym jest Baltic Pipe? Co obejmuje ta inwestycja i w jaki sposób poprawi bezpieczeństwo energetyczne Polski? Wyjaśniamy, jak powstał Baltic Pipe i dlaczego jest ważny dla naszego kraju.

Baltic Pipe – gazociąg ważny dla Polski i Europy

Baltic Pipe to wspólna inwestycja duńskiego Energinet oraz polskiego GAZ-SYSTEM, realizowana z dofinansowaniem ze środków unijnych. Nowy gazociąg łączy polski system przesyłowy z istniejącym gazociągiem EUROPIPE II. W ten sposób umożliwia odbiorcom w naszym kraju wybór i kontraktowanie gazu ze złóż na Szelfie Norweskim, do których wcześniej Polska nie miała bezpośredniego dostępu.

Czym jest Baltic Pipe?

Projekt został zrealizowany we współpracy dwóch partnerów: GAZ-SYSTEM odpowiedzialnego za część gazociągu między Polską a Danią oraz Energinet, który odpowiadał za odcinek między Danią a istniejącym gazociągiem EUROPIPE II. Warto podkreślić, że inwestycja została przeprowadzona w szybkim tempie i ukończona zgodnie z deklarowanym terminem. W 2020r. GAZ-SYSTEM i Energinet uzyskali komplet pozwoleń i umów na prace budowlane na duńskim i polskim odcinku, a jako datę symbolicznego otwarcia gazociągu wyznaczono 27 września 2022r.

– Pierwszy w historii polskiego gazownictwa gazociąg podmorski Baltic Pipe jest fundamentem strategii polskiego rządu, zapewniającej Polsce bezpieczeństwo energetyczne. GAZ-SYSTEM przez ostatnie 6 lat zrealizował program inwestycyjny, którego owocem są trzy nowe połączenia międzysystemowe z Danią, Słowacją i Litwą, rozbudowany terminal LNG, zwiększone moce przesyłowe sieci krajowej uzyskane dzięki

nowym gazociągami i tłoczniom. Jestem dumny, że mogłem osobiście nadzorować te projekty – powiedział Tomasz Stępień, Prezes GAZ-SYSTEM.

Baltic Pipe, wraz z rozbudowywanym terminalem LNG w Świnoujściu, zapewni naszemu krajowi dostęp do alternatywnych źródeł gazu, a także pozwoli stać się ważnym centrum dystrybucji niebieskiego paliwa w tej części Europy.

Jakie ilości gazu popłyną gazociągiem i dokąd?

Łączna długość gazociągów ułożonych w ramach projektu wynosi ok. 900 km. GAZ-SYSTEM był odpowiedzialny za ułożenie 275 km Baltic Pipe na dnie Morza Bałtyckiego, 231 km gazociągów lądowych oraz budowę lub rozbudowę trzech tłoczni: Goleniów, Odolanów i Gustorzyn. Baltic Pipe łączy polski system gazowy poprzez Danią z istniejącym gazociągiem EUROPIPE II. Z kolei EUROPIPE II wiedzie z norweskiego obszaru przemysłowego Kårstø do przylączy gazociągu EUROPIPE I u wybrzeży Niemiec. Przesył gazu w Baltic Pipe zostanie uruchomiony 1 października 2022 r. Od tego

momentu dostępna będzie przepustowość gazociągu na poziomie 2–3 mld m³ rocznie, natomiast od grudnia będzie ona wynosić 10 mld m³ w ujęciu rocznym.

Udział GAZ-SYSTEM w inwestycji

GAZ-SYSTEM odpowiadał za budowę podmorskiego odcinka gazociągu na Bałtyku, a także rozbudowę ponad 230 km polskiego systemu przesyłowego na lądzie. Prace obejmowały:

- budowę gazociągu morskiego między Danią a Polską;
- budowę gazociągu Niechorze – Płoty łączącego gazociąg podmorski z krajowym systemem przesyłowym;
- budowę gazociągu Goleniów-Lwówek;
- rozbudowę tłoczni Goleniów oraz Odolanów;
- budowę tłoczni gazu Gustorzyn.

Podmorska część gazociągu

Baltic Pipe w części podmorskiej, za której budowę odpowiedzialny był GAZ-SYSTEM, ma długość 275 km. Na duńskim i polskim wybrzeżu od kwietnia do lipca 2021 r. wydrążone zostały tunele łączące część lądową i podmorską gazociągu. Nazwano je „Danka” oraz „Pola”. Prace przy układaniu odcinka pod wodą realizowano przy udziale trzech statków: Castorone, Castoro – 10 i Castoro eSei. Ta część

inwestycji została rozpoczęta pod koniec czerwca 2021r. Na statkach odbywało się spawanie odcinków rur o długości 12,2 m. Zespawane odcinki opuszczano następnie pod wodę. Średnia prędkość układania gazociągu to ok. 3–5 km na dobę. Prace przy układaniu podmorskiej części Baltic Pipe ukończono po niespełna 5 miesiącach, na początku listopada 2021 r.

Ponad 230 km nowego gazociągu lądowego

Na odcinku Niechorze – Płoty w województwie zachodniopomorskim powstał gazociąg łączący część podmorską z systemem przesyłowym. Jego długość to ok. 41 km. Rury o średnicy 900 i 1000 mm mogą pracować pod ciśnieniem gazu 8,4 MPa (maksymalne ciśnienie robocze, MOP). Przepustowość gazociągu oszacowana została na 1,26 mln m³ na godzinę. Realizacja tego odcinka gazociągu została podzielona na 4 etapy:

- połączenie z gazociągiem morskim (ok. 90 m);
- odcinek gazociągu między Niechorzem a terminalem odbiorczym w Kornarzewie (ok. 4,5 km, rury o średnicy 900 mm);
- terminal odbiorczy w Kornarzewie;
- odcinek gazociągu od terminala odbiorczego w Kornarzewie do węzła przesyłu gazu Płoty (ok. 36,5 km, rury o średnicy 1000 mm).

Kolejny gazociąg lądowy Goleniów – Lwówek przebiega przez tereny trzech województw: zachodniopomorskiego, wielkopolskiego i lubuskiego. Jego długość wynosi 191 km, a wykonany został z rur o średnicy 1000 mm. Przepustowość odcinka to 1,5 mln m³ na godzinę, a ciśnienie MOP, przy którym może pracować, wynosi tak jak dla gazociągu Niechorze – Płoty 8,4 MPa.

Budowa gazociągu Goleniów – Lwówek przebiegała w podziale na dwa etapy, z których pierwszy obejmował odcinek relacji Goleniów – Ciecierzycze (ok. 122 km), a drugi Ciecierzycze – Lwówek (ok. 69 km). Inwestycja wymagała wykonania przekroczeń bezwykopowych aż pod 4 rzekami: Iną, Pełczą, Krapielą i Wartą. Tę ostatnią rzekę pokonano najdłuższym przewiertem w Polsce – jego długość wynosi 1400 m.

Budowa i rozbudowa tłoczni gazu

W ramach inwestycji Baltic Pipe wybudowana została tłocznia gazu w Gustorzynie (okolicie Brześcia Kujawskiego w województwie kujawsko-pomorskim). Jest to kluczowy element dwóch projektów: Baltic Pipe oraz połączenia systemów przesyłowych Polski i Litwy – otwarty w maju 2022 r. gazociąg GIPL to rezultat współpracy GAZ-SYSTEM i litewskiego operatora systemu przesyłowego AB Amber Grid.

Obiekt o mocy 20 MW odpowiada za umożliwienie rozprowadzenia gazu z Nor-

wegii w kierunku tłoczni, a następnie skierowania tego strumienia m.in. na Litwę.

Poza budowaną od podstaw tłocznią w Gustorzynie rozbudowy wymagały dwie inne istniejące tłocznie: Goleniów oraz Odolanów. Znajdująca się w województwie zachodniopomorskim tłocznia w Goleniowie wraz z Baltic Pipe oraz istniejącymi gazociągami stanowi ważny element rozwoju transgranicznej infrastruktury przesyłowej w rejonie Morza Bałtyckiego. Inwestycja polegała na rozbudowie węzła przesyłowego oraz na połączeniu nowych elementów z istniejącą infrastrukturą przesyłową. Nowa tłocznia zyskała większą:

- moc (z 5 MW do 30 MW);
- przepustowość (z 430 tys. m³/h do 1,57 mln m³/h);
- powierzchnię 10 ha.

Obiekt o zwiększonych parametrach tłoczenia zapewni lepszy dostęp do gazu ziemnego w regionie zarówno odbiorcom indywidualnym, Goleniowskiemu Parkowi Przemysłowemu, jak i przestawianej z węgla na gaz ziemny Elektrowni Dolna Odra.

Podobnie rozbudowana została tłocznia wraz z węzłem przesyłowym w Odolanowie w województwie wielkopolskim. Moc wzrosła z 5 do 35 MW, a przepustowość z 280 tys. m³/h do 1,38 mln m³/h. Dzięki tłoczni w Odolanowie strumień gazu pochodzącego z Baltic Pipe może być kierowany w kierunku południowym w ramach Korytarza Północ – Południe.

ŁAWECZKA Z BALBINĄ

TAKA RĘKA, TAKA WYOBRAŹNIA! RZEŹBY SĄ BEZIMIENNE I BEZ BLASKU, KTÓRY POWINNY MIEĆ — MÓWI OLSZTYŃSKI HISTORYK TADEUSZ BARYŁA. PYTAM MIESZKAŃCÓW, JAK WYDOBYĆ Z ZAPOMNIENIA BALBINĘ ŚWITYCZ-WIDACKĄ, AUTORKĘ NAJWIĘKSZEJ LICZBY RZEŹB NA WARMII I MAZURACH. W TYM ROKU MIJA 50 LAT OD JEJ ŚMIERCI.

Uczniowie Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Olsztynie zaproponowali:

— Zorganizowanie happeningu w pobliżu jej rzeźb. Wydarzenie byłoby nagłośnione na Facebooku i w internecie.

— Zróbmy z niej olsztyńską Abakanowicz!

— Wykonanie grafiki, na której rzeźby artystki „choďą” po ulicach Olsztyna.

— Proponuję autorską interpretację „Ryby z dzieckiem”. Obecnie ryba jest większa od chłopca, ale można wykonać rzeźbę, gdzie zamiast chłopca jest dorosły mężczyzna.

— Konieczne są duże tablice informujące, gdzie są jej rzeźby.

— Przy jej rzeźbach moglibyśmy stworzyć swoje autorskie interpretacje prac, np. koło Wiosny sopeł, wykonany z silikonu zabarwiony na zielono, ukryty wśród drzew.

Eda Yukov, absolwentka rzeźby Wydziału Sztuki UWM, artystka sztuk wizualnych w Olsztynie:

Fot. Beata Brokowska

— Niezbędne są tabliczki z nazwiskiem autorki. Ikoniecznie trzeba stworzyć mapę Olsztyna — z zaznaczonymi miejscami, gdzie znajdują się jej prace. Była to rzeźbiarka, która wniosła powiew wielkiego świata do powojennego Olsztyna. Nie możemy o niej zapomnieć!

Marian Jurak, przewodnik po Warmii i Mazurach, prezes PTTK w Olsztynie:

Fot. Zbigniew Wozniak

— To była bardzo dobra rzeźbiarka, warta przypomnienia. Jako dziecko oglądałem odsłonięcie popiersia Adama Mickiewicza. Zawsze pokazuję wycieczkom jej rzeźby i opowiadam o niej m.in., że już przed wojną była uznana rzeźbiarką. Na pewno spacerując śladami Balbiny Świtycz-Widackiej byłyby ciekawym uzupełnieniem zwiedzania Olsztyna.

Grażyna Prusińska, historyczka sztuki, kierowniczka działu sztuki współczesnej Muzeum Warmii i Mazur:

Fot. archiwum prywatne

— Przydałoby się miejskie muzeum w Olsztynie, gdzie swoją przestrzeń znalazłyby prace różnych artystów, tych znanych i zapomnianych. Do nich należy Balbina, która była jedyną kobietą rzeźbiarką aktywną w środowisku olsztyńskim. A jest to trudna dziedzina wymagająca dużej pracowitości, przestrzeni do magazynowania powstających prac. Jej portrety to nie tylko zewnętrzna powłoka, doskonała umiejętność uchwycenia charakterystyki fizycznych cech, ale też spojrzenie głębiej. Była nieodrodną uczennicą swojego mistrza, prof. Konstantego Laszczki.

Tadeusz Baryła, historyk Instytut Północny:

Fot. Grzegorz Czajkowski

— Taka ręka, taka wyobraźnia! Bez zabezpieczenia to zginie! Rzeźby Balbiny Świtycz-Widackiej są bezimiennne i bez blasku, który powinny mieć. Artystka miała wycucie, jej rzeźby nadają ducha miejscom, w których

stoją. Dziś nie można sobie wyobrazić np. Parku Podzamcze bez tych prac.

Konieczne jest działanie władz miejskich i konserwatora zabytków, by tak wartościowe rzeźby udokumentować i zabezpieczyć. Konieczne jest stworzenie funduszu na renowację tych prac. Obecnie nie są one szanowane! Za co taki los spotkał artystkę? To wyrzut zbiorowej niepamięci! W parku nie ma żadnej tablicy informującej o autorce. Niektóre rzeźby mają jakieś ubytki, bo materiały, z których były wykonane, nie są trwałe. Konieczna jest opieka nad nimi.

Kamil Solarski, wnuk Balbiny Świtycz-Widackiej:

Fot. Beata Brokowska

— Jakiś czas temu była rozważana propozycja, by nazwać tramwaje nazwiskami znanych kobiet z Olsztyna, wśród nich była moja babcia. Potem ten pomysł upadł. Może warto do niego wrócić? Inne miasta chlubią się swoimi mieszkankami.

Łukasz Samotyha, absolwent liceum plastycznego w Olsztynie, student wydziału rzeźby ASP we Wrocławiu:

Fot. Dorota Gawerska

— Można promować rzeźbiarkę, pokazując fotografie jej prac w gablotach przystanków komunikacji miejskiej. Przewijają się tam dużo ludzi.

Tomasz Śrutkowski, dziennikarz, wydawca

Fot. archiwum prywatne

— Niezbędne jest stworzenie dobrego, położonego w centrum Olsztyna miejsca, gdzie można byłoby eksponować udane historyczne popiersia Balbiny Świtycz-Widackiej.

Barbara Chodań, emerytowana bibliotekarka, znana Balbinę Świtycz-Widacką:

Fot. Beata Brokowska

— Postawmy w Olsztynie ławeczkę z Balbiną, Bajką, bo tak wszyscy do niej mówili. Żeby każdy mógł się do niej przysiąść, zrobić sobie zdjęcie z nią zdjęcie i przeczytać,

kim była. Teraz jest moda na ławeczki! Tylko trzeba poszukać dobrego rzeźbiarza, żeby Balbina nie musiała się wstydić swojego wizerunku.

Dr Jan Chłosta, znawca historii regionu:

— Proponuję organizację wystawy, ale innej niż wszystkie. Takiej, na której będzie można zobaczyć jej rzeźby, ale też przeczytać jej wiersze, obejrzeć archiwalne fotografie. Byłaby to ekspozycja przekrojowa, która opowie o artystce, kobiecie, mieszkance Warmii i Mazur, która utrwaliła w udanych popiersiach bardzo wielu Warmiaków i Mazurów.

BEATA BROKOWSKA

Autorka jest stypendystką Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

SIENKIEWICZ ZNISZCZONY, GAŁCZYŃSKI SIĘ TRZYMA

Fot. Archiwum Andrzeja Grabowskiego

Biszynek. Popiersie Henryka Sienkiewicza dłuta Balbiny Świtycz-Widackiej, zniszczone w 1988 r.

wtedy 16 lat. Wracałem w nocy z dyskoteki. Chciałem się popisać przed kolegami, wlałem na cokół i usiadłem tak, że głowę miałem między nogami. Chwyciłem ręką za czoło Sienkiewicza. Wtedy ta głowa się oderwała i poleciała najpierw na mnie, a potem na ziemię, rozsypując się w drobny mak. A ja złamałem prawą rękę w łokciu. Myślę, że to popiersie było już naruszone i popękane wcześniej". Na początku lat 90. ustawiono w tym miejscu popiersie także Sienkiewicza, ale innego autora — Bolesława Marchallę. Odmienne są losy popiersia Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego przy Szkole Podstawowej nr 2 w Rucianem-Nidzie. Pomnik stoi, przeszedł renowację, ma nową tablicę, ale niestety, nawet pani dyrektor szkoły nie zna nazwiska autorki.

Fot. Agnieszka Olszak

Ruciane-Nida. Odnówione popiersie K.I. Gałczyńskiego

A była nią Świtycz-Widacka. Jak powiedziała mi Mariola Kowalska, dyrektor SP2, nikt nie przekazał jej, kto wyrzeźbił popiersie patrona, którego wszyscy lubią i cenią. Gdy dowiedziała się ode mnie, że to Balbina Świtycz-Widacka, świetna rzeźbiarka z przedwojennym rodowodem, autorka wielkiej liczby rzeźb w Olsztynie, uznała, że warto poszukać pieniędzy na wykonanie tabliczki znamionowej. Patron ma swoją tablicę. Warto, by miała ją także autorka.

BB

Fot. Beata Brokowska

Uczniowie liceum plastycznego z Krystyną Magrel, nauczycielką historii sztuki

tv

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Idol

niedziela

TVP 2 21:00

30 września – 6 października 2022

Poniedziałek

23:00

TVN

Godziny szczytu

komedia sensacyjna, USA, 1998

Podczas nocnej obławy w jednym z portów Hongkongu detektyw Lee odzyskuje ładunek bezcennych skarbów sztuki chińskiej. Ustupający brytyjski zarządca Hongkongu Thomas Griffin wydaje przyjęcie na cześć chińskiego konsula Hana, który ma wkrótce wyjechać na placówkę do Los Angeles. Soo Yung, jedenastoletnia córka Hana, zostaje uprowadzona w amerykańskiej metropolii. Porywacze w zamian za jej uwolnienie żądają 50 milionów dolarów. Ojciec wzywa do USA swojego przyjaciela Lee.

Piątek

21:35

TVN

Król Artur: Legenda miecza

film przygodowy, Wielka Brytania, USA, 2017

Mordred, żelazny czarnoksiężnik, oblega Camelot wraz ze swoją armią. Próbuje doprowadzić do tego, by magowie zapanowali nad ludzkością. Królowi Brytyjczyków, Utherowi Pendragonowi (Eric Bana), udaje się go zabić. Tronu pożąda również młodszy brat władcy, Vortigern (Jude Law). Organizuje zamach stanu. Korzysta z magii wiedźm i poświęca własną żonę, żeby zostać demonicznym rycerzem. Dzięki zdobytej mocy zabija małżonkę Uthera, Igrianę. Później w pojedynku ginie brat mężczyzny.

Wtorek

23:10

POLSAT

Więzień labiryntu

thriller, Kanada, Wielka Brytania, USA, 2014

Pewnego dnia nastoletni Thomas budzi się w windzie, która powoli zmierza w górę. Trafia do miejsca zwanego Strefą. To ogromna polana ogrodzona betonowym murem. Chłopiec niczego nie pamięta. Nie ma pojęcia, kim jest, skąd pochodzi ani jak się tu znalazł. Spotkanie z rówieśnikami uświadamia mu, że również ich wspomnienia zostały wymazane. Każdego ranka ściany muru się rozsuwają, otwierając labirynt, który zamyka się o zachodzie słońca. Co miesiąc pojawia się tu nowy przybysz.

Sobota

21:05

POLSAT

Karate Kid

film przygodowy, Chiny, USA, 2010

Mieszkająca w Detroit Sherry przyjmuje propozycję pracy w Pekinie. Wyjeżdża do Chin razem z synem Dre. Dwunastolatek, który miał w USA wielu przyjaciół, nie potrafi zaaklimatyzować się w obcym otoczeniu. Zyskuje sympatię uroczej rówieśniczki Mei-ying, czym naraża się chuliganom. Bandzie prześladowców przewodzi osiłek Cheng. Czarnoskóry outsider wydaje się idealnym rycerzem ofiarnym. Nie ma szans w starciu z grupą trenującą chińskie sztuki walki. Jego trudna sytuacja przykuwa uwagę Hana.

Środa

00:10

TVP2

Lol

komedia romantyczna, USA, 2012

Lola jest śliczną i bystrą nastolatką, która nie ma szczęścia w miłości. Tuż po rozpoczęciu roku szkolnego dowiaduje się, że jej chłopak Chad (George Finn) zdradzał ją podczas wakacji. Upokorzona dziewczyna postanawia poderwać jego najlepszego przyjaciela, Kyle'a (Douglas Booth), który jest wokalistą w zespole rockowym. Po pewnym czasie uświadamia sobie, że naprawdę zaczyna coś do niego czuć. Niefortunne zdarzenie sprawia jednak, że Lola zaczyna podejrzewać, iż także Kyle nie jest jej wierny.

Niedziela

21:00

TVP2

Idol

komediodramat, USA, 2015

Danny Collins (Al Pacino) to podstarzały gwiazdor, który obecnie zajmuje się jedynie czerpaniem korzyści ze swojej przebrzmiałej już kariery wokalne. Mężczyzna żyje chwilą, sięga po każdą możliwą używkę i zadaje się z dużo młodszymi od siebie kobietami. Życie Danny'ego odmieni dopiero pewne niezwykle odkrycie. Znajduje on list, który czterdzieści lat wcześniej napisał do niego sam John Lennon. Wówczas artysta postanawia spróbować jeszcze raz, porzucić dotychczasowy tryb życia.

Czwartek

23:10

POLSAT

Pomiędzy nami góry

dramat przygodowy, USA, 2017

Fotoreporterka Alex Martin i neurochirurg Ben Bass poznają się na lotnisku w Idaho, gdzie utknęli przez burzę. Wspólnie wynajmują samolot, by dostać się do Denver. Ona leci na swój ślub do Nowego Jorku, on zaś na spotkanie służbowe w Balmore. W trakcie podróży ich pilot Walter niespodziewanie dostaje udaru. Dochodzi do katastrofy, z której cało wychodzą tylko oni i pies lotnika. Dwoje obcych sobie ludzi zostaje uwięzionych na pustkowiu, w niedostępnych, skutych lodem górach.

piątek		30 września	
TVP 1		TVP 2	
04:40 Klan - telenowela	05:05 Przysięga - serial obyczajowy		
06:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy	07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze		
07:30 Agape - magazyn	08:00 Wiadomości		
08:10 Pogoda poranna	08:15 Kwadrans polityczny		
08:35 Ranczo - serial obyczajowy	09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny		
10:35 Ojciec Mateusz - serial kryminalny	11:25 Kasta - serial paradokumentalny		
12:00 Wiadomości	12:10 Agrobiznes		
12:30 Agropogoda - magazyn	12:35 Magazyn Rolniczy		
12:55 Natura w Jedynce			
SERIAL KOSTIUMOWY		TELETURNIEJ	
14:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy	15:00 Wiadomości		
15:15 Alarm! - magazyn	15:35 Gra słów. Krzyżówka		
16:05 Przysięga - serial	17:00 Telexpress		
17:15 Jaka to melodia?	17:55 Klan - telenowela		
18:20 Kasta - serial	18:55 Jeden z dziesięciu		
19:30 Wiadomości	20:10 Alarm! - magazyn		
20:35 Ojciec Mateusz - serial	21:25 Kulisy serialu Na sygnale - felieton		
21:35 Na sygnale - serial	22:15 Licencja na zabijanie - film sensacyjny		
00:30 Festiwal Niepokorni	Niezłomni Wykłęci		
TVN		POLSAT	
05:55 Uwaga! - magazyn	06:10 Ukryta prawda - program obyczajowy		
07:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy	08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn		
11:40 Doradca smaku	11:50 Ukryta prawda - program obyczajowy		
12:55 Tajemnice miłości	14:00 Ukryta prawda - program obyczajowy		
16:10 Ten moment	16:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy		
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy	19:00 Fakty		
19:30 Sport	19:40 Pogoda		
19:50 Uwaga! - magazyn	20:00 Lego Masters - program		
FILM PRZYGODOWY		FILM PRZYGODOWY	
21:35 Król Artur: Legenda miecza - film przygodowy, USA, Wielka Brytania, 2017, reż. Guy Ritchie, wyk. Charlie Hunnam, Astrid Berges-Frisbey, Jude Law, Djimon Hounsou, Eric Bana, Aidan Gillen	00:05 Sierota - film horror, USA, Kanada, Francja, Niemcy, 2009, reż. Jaume Collet-Serra, wyk. Vera Farmiga, Peter Sarsgaard, Isabelle Fuhrmann, CCH Pounder, Jimmy Bennett		
02:40 Kuba Wojewódzki	03:45 Uwaga! - magazyn		
04:00 Noc magii			
TVP Kultura		TV Puls	
07:00 Muzyczne poranki	07:25 Informacje kulturalne		
07:50 Co dalej? - program publicystyczny	08:25 Kronos - Wróżby		
09:15 Kolorowe wzgórza - dramat, prod. Kolumbia, Panama, 2010, reż. Carlos Cesar Arbelaez, wyk. Norlberto Sanchez, Hernan Mauricio Ocampo	11:00 Rodzina Durrellów		
12:00 Ordonka - film dokumentalny	13:05 Wydarzenie aktualne		
13:30 Nad Niemnem - serial	14:50 Krzyżacy - film fabularny, reż. Aleksander Ford, wyk. Mieczysław Kalenik		
17:50 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Aiste Bimbirytė - Mackeviciene	18:30 Informacje kulturalne		
18:50 Reżyserzy - George Cukor - dokumentalny	20:00 Wieczór kinomana		
DRAMAT		SERIAL OBYCZAJOWY	
20:05 Wieczór kinomana - Portret kobiety w ogniu - dramat, prod. Francja, 2019, reż. Celine Sciamma	22:20 Zaginione - odnalezione		
22:45 Nomada. Na tropie Bruce'a Chatwina - film dokumentalny, prod. Wielka Brytania, 2019, reż. Werner Herzog	00:25 Gomorra - serial		
01:25 Teraz animacje! - Dobre chęci - film animowany	01:30 Teraz animacje! - Surogat - film animowany		
01:55 Czwartkowy klub filmowy - Ośiem kobiet - film fabularny	03:55 Informacje kulturalne		
TVN 7		TV 4	
05:15 Szkoła	06:15 Papiery na szczęście - serial, Polska		
06:45 Hotel Paradise - program rozrywkowy	07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy		
10:50 Opowieści małżeńskie	11:55 Zagadki losu		
12:55 Szpital - program obyczajowy	13:55 Sąd rodzinny - program sądowy		
14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska	15:55 Ukryta prawda - program obyczajowy		
16:55 Opowieści małżeńskie	17:55 Detektywi - program kryminalny		
19:00 Zagadki losu	20:00 Papiery na szczęście - serial, Polska		
20:35 Hotel Paradise			
KOMEDIA		TV Trwam	
21:35 Bridget Jones III - film komedia, Francja, Irlandia, USA, Wielka Brytania, Chiny, 2016, reż. Sharon Maguire, wyk. Renée Zellweger, Colin Firth, Patrick Dempsey, Jim Broadbent, Gemma Jones, Emma Thompson	00:00 Motopatról - film komedia, USA, 2017, reż. Dax Shepard, wyk. Michael Pena, Dax Shepard, Vincent D'Onofrio, Kristen Bell, Rosa Salazar, Justin Chatwin		
02:05 Druga strona medalu - talk show	02:40 Noc magii - program rozrywkowy		
12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Ziemia obiecana 13:10 20 lat dla świata 13:20 Muzyczne chwile 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 100 cudownych miejsc 14:30 Zrozumieć Antycywilizację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Życie z Pasją 17:25 Święty na każdy dzień 17:30 Geopolityka 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto zauważyć... 19:30 Król Chwały 19:45 Modlitwa 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Historia 21:00 Apel			
dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY			

TVP 1
05:05 Mister Twister - serial fabularny
06:00 Magazyn Ekspresu Reporterów
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:40 Rok w ogrodzie
08:05 Rok w ogrodzie Extra - magazyn
08:20 Wojsko - polskie.pl
08:45 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych
09:15 Fascynujący świat - W sercu Azji Południowej: Indie, Nepal
10:20 Sprawa dla reportera
11:20 Noce i dnie - serial
12:25 Gwiazdy w południe - Kulty siedmiu wspaniałych - western
14:10 Z pamięci - felieton
14:25 Okrasa łamie przepisy - Mazurskie sałatki

14:55 Komisarz Alex - serial kryminalny
15:55 Rolnik szuka żony - reality show
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
18:30 Ojciec Mateusz - serial
19:30 Wiadomości
20:10 Alarm! - magazyn
20:35 Komisarz Alex - serial kryminalny
21:35 Hit na sobotę - Greenland - film fabularny
23:35 Festiwal Niepokorni Niezłomni Wyklęci
23:55 Ukryta tożsamość - film fabularny
01:45 Boks - Gala KnockOut Boxing Night

TVP 2
05:20 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia
07:00 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
12:10 Rodzinny ekspres - magazyn
12:50 The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny
15:15 Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2022 - Finał - widowisko muzyczne
16:20 Na dobre i na złe
17:20 Smaki świata
17:50 Słowo na niedzielę
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Postaw na milion
19:35 Lajk!
20:00 The Voice of Poland
00:40 Kabaret. Super Show Dwójki

01:50 Rodzina do wynajęcia - komedia
prod. Francja, 2015, reż. Jean - Pierre Ameris, wyk. Virginie Efira, Benoit Poelvoorde, Francois Morel
03:35 Pajęczarki - komedia
reż. Barbara Sass, wyk. Maria Pakulnis, Adrianna Biedrzyńska, Jan Nowicki, Marian Opania, Wojciech Malajkat, Danuta Szaflarska, Maciej Robakiewicz, Marek Walczewski
05:30 Zakończenie programu

TVN
05:55 Uwaga! - magazyn
06:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
07:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rynkowy
08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Na Wspólnej - serial, Polska
13:30 MasterChef
15:10 Top Model
16:45 Ślub od pierwszego wejścia
17:50 MądrzeGotujemy z Katarzyną Bosacką
17:55 Kuchenne rewolucje
18:55 Raport Speedway Grand Prix - extra
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:30 Raport Speedway Grand Prix
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga! - magazyn
20:00 Mam talent

21:45 Kac Vegas w Bangkoku - film komedia, USA, 2011, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, EdHelms, Zach Galifianakis, Justin Bartha, Ken Jeong, Paul Giamatti, Mike Tyson
23:50 Śmierć nadejdzie dziś - film horror, USA, 2017, reż. Christopher Landon, wyk. Jessica Rothe, Israel Broussard, Ruby Modine, Charles Aitken, Laura Clifton
02:00 Na granicy światów - serial, USA, Wielka Brytania
03:05 Noc magii
04:30 Uwaga!
04:50 Zamieszkać na plaży

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News
07:45 Koń wodny: Legenda głębin
10:10 Ewa gotuje
10:40 Nasz Nowy Dom
11:40 Bogaty Dom - Biedny Dom
12:45 Górale
13:45 Drwale i inne opowieści Bieszczadu
14:40 Rolnicy. Podlasie
15:45 Więzienie kobiet
17:45 Chłopaki do wzięcia
18:50 Wydarzenia
19:15 Prezydenci i Premierzy
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:00 Doda. 12 kroków do miłości
21:05 Karate Kid
Gdy Dre Parker i jego matka przeprowadzają się z Detroit do Chin, Dre czuje się zagubiony w nowej rzeczywistości.

00:05 Granice wytrzymałości - Młody himalaista Peter Garrett musi wyruszyć na ratunek swej siostrze Annie uwięzionej w lodowej grocie na niedostępnym szczycie K2. Towarzyszą mu ekscytryczny himalaista, dla którego góry zdają się nie mieć tajemnic i kanadyjska lekarka, która traktuje wyprawę jako okazję do łatwego wzbogacenia się.
02:50 Świat według Kiepskich
04:20 Kabaretowa Ekstraklasa
04:40 Disco Gramy - Portret kobiety w ogniu - dramat
05:25 Teleszakupy TV Okazje

TVP Kultura
07:00 Henryk Wieniawski - życie i twórczość
08:05 Informacje kulturalne - informator kulturalny
08:30 Pod presją dźwięku i słowa - dokumentalny
09:40 Tamte lata, tamte dni - magazyn
10:20 Caravaggio - dusza i krew - film dokumentalny, prod. Włochy, 2018, reż. Jesus Garces Lambert
12:05 Serialowa nostalgia - Czarne chmury - serial
13:05 Warszawskie Combo Taneczne - koncert
14:10 Zbigniew Wodecki i Mitch & Mitch - koncert, reż. Artur Burchacki
14:40 Dziką Muzyką - Było cymbalistów wielu...
15:20 Les Ombres with Thotime Langlois de Swarte play Vivaldi and Leclair - koncert

16:35 Retro kino - Milion - komedia, prod. Francja
18:10 Do dzieła - magazyn
18:35 Legendy Rocka - Glam Rock
19:05 Legendy Rocka - The Motown Sound
19:30 Informacje kulturalne
20:00 Bilet do kina - Cudowny chłopak - film obyczajowy
22:00 Kabaret Starszych Panów - Wieczór 13. Przerwa w podróży
23:25 Seans kultowy - Seksmisja - komedia
01:35 Wieczór kinomana - Portret kobiety w ogniu - dramat
03:50 Informacje kulturalne

TV Puls
06:00 Napisała: Morderstwo
Jessica Fletcher, była nauczycielka angielskiego i pisarka kryminałów, jest wdową mieszkającą w starym wiktoriańskim domu we wsi Cabot Cove. Prowadzi spokojne życie jako nie odkryta pisarka wielu kryminałów.
07:00 Taki jest świat
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
Prowadzenie lombardu to zajęcie ciekawe, momentami ekscytujące, ale często i niebezpieczne. Bohaterami serialu są: właściciel Kazimierz Barski, jego rodzina.
20:00 Mocne sobotnie kino: Rambo 3
Rambo wyrusza do Afganistanu, aby uratować swojego przyjaciela pułkownika Trautmana.

22:05 Krwawa gra - film akcji
00:10 Everly - film akcji
Ukrywająca się w swoim apartamentcie kobieta stawia czoła licznej grupie morderców nasłanych przez jej byłego chłopaka - szefa mafii.
02:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Na jedwabnym szlaku
02:40 Taki jest świat - program informacyjny
prod. Polska
03:15 Menu na miarę - program kulinarny
prod. Polska
05:00 Dyżur - serial dokumentalny

TVN 7
05:05 Szkoła
06:05 Wiza na miłość
07:00 Wyluzuj, Scooby Doo! - serial animowany, USA
07:30 Córką prezydenta - film komedia, USA, Wielka Brytania, 2004, reż. Andy Cadiff, wyk. Mandy Moore, Matthew Goode, Jeremy Piven, Annabella Sciorra, Caroline Goodall, Mark Harmon
09:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:40 Zagadki losu
14:40 Opowieści małżeńskie
15:45 Johnny English: Reaktywacja - film komedia, USA, Wielka Brytania, Francja, 2011, reż. Oliver Parker, wyk. Rowan Atkinson, Gillian Anderson, Rosamund Pike
17:55 Krudowie - film komedia, USA, 2013

20:00 Shrek - film komedia, USA, Japonia, 2001, reż. Andrew Adamson, wyk. Vicky Jensen, Mike Myers, Eddie Murphy, Cameron Diaz, John Lithgow, Vincent Cassel
22:00 W starym dobrym stylu - film komedia, USA, 2017, reż. Zach Braff, wyk. Morgan Freeman, Michael Caine, Alan Arkin, Matt Dillon, Christopher Lloyd
23:55 Wytańczyć marzenia - film obyczajowy, USA, 2006, reż. Liz Friedlander, wyk. Antonio Banderas, Alfre Woodard
02:25 Druga strona medalu
03:00 Noc magii

TV 4
06:00 Galileo 11:00 Agent XXL
2. Malcolm Turner zatrudnia się jako gosposia w rodzinie Toma Fullera, którego posadza o zaprojektowanie groźnego wirusa komputerowego, otwierającego dostęp do najtajniejszych akt rządowych. W przebraniu Mamusi przeprowadza się do domu Fullerów i roztacza troskliwą opiekę nad żoną Toma, Leah i trójką ich dzieci.
13:05 Agenci. Biuro Detektywistyczne
15:05 STOP Drogówka - magazyn
17:05 Policjantki i Policjanci
22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
00:05 Autopsja Jane Doe
Na ołdudziu znaleziono ciało pięknej dziewczyny. Wszystko wskazuje na to, że ofiara nie zmarła śmiercią naturalną.
01:55 Anatomia głupoty według Richarda Hammonda

TV Trwam

12:00 Anioł Pański
Informacje dnia
12:20 Warto zauważyć...
12:50 Siódmy Sakrament
13:20 Ocalić od zapomnienia
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 100 cudownych miejsc
14:35 Natura Obiektywnie
15:00 Regał
15:35 Wierzę w Boga
15:50 Muzyczne chwile
15:55 Święty na każdy dzień
16:00 Informacje dnia
16:10 Świadkowie zbrodni UPA
17:00 Z Parlamentu Europejskiego
17:25 Święty na każdy dzień
17:30 Wolność Słowa
17:55 Poczet Wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 W naszej Rodzinie
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Manna z Nieba
19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

niedziela

2 października

TVP 1
05:05 Sprawa dla reportera
06:00 Słownik polsko@polski - talk - show
06:25 Wojsko - polskie.pl
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia
08:00 Tydzień
08:30 Zakochaj się w Polsce
09:05 Czas w las - magazyn
09:35 Okrasa łamie przepisy - Mazurskie sałatki
10:10 Kłasztorne smaki
10:45 Remigiusza Rączki
10:55 Zmiany - serial
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:50 Misja Zambia
13:15 BBC w Jedynce - Serengeti
14:15 Z pamięci - felieton
14:25 Weterynarze z sercem

15:05 Komedia małżeńska - komedia, reż. Roman Zaluski, wyk. Jan Englert
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Jaka to melodia?
18:30 Wojenne dziewczyny - serial
19:30 Wiadomości
20:15 Wojenne dziewczyny - serial
21:15 Rolnik szuka żony - reality show
22:20 Zakochana Jedynka - Nie powiesz nikomu? - film fabularny
24:00 Greenland - film fabularny, prod. USA, 2020
02:05 Mściciel - film akcji
03:40 Jaka to melodia?
04:20 Z pamięci - felieton

TVP 2
05:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia
- serial obyczajowy
07:00 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
11:05 Polska od kuchni - Miss Wdzięku - widowisko muzyczne
11:35 The Voice of Poland - Bitwa - widowisko muzyczne
14:00 Familiada
- teleturniej
14:35 Koło fortuny
- teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Opole 2023
- widowisko muzyczne
16:15 Tak to leciało! - teleturniej muzyczny
17:05 Lajk!
17:30 Rodzinka.pl - serial komediowy
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej

18:55 Na sygnale - serial fabularny
20:00 Postaw na milion - teleturniej
21:00 Idol - film obyczajowy, prod. USA, 2015, reż. Dan Fogelman, wyk. Al Pacino, Annette Bening
23:00 Kino bez granic - W kręgu przemocy - dramat, prod. Belgia, Francja, 2017, reż. Gilles Bourdos, wyk. Alice Isaaz, Vincent Rottiers, Carlo Brandt
00:55 Jasminum - film obyczajowy
02:55 Nie ma nas w domu - film fabularny
04:40 Zakończenie

TVN
05:20 Uwaga! - magazyn
05:40 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rynkowy
07:25 Nowa Maja w ogrodzie
07:55 Akademia ogrodnika
08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Co za tydzień
12:15 Mam talent
14:05 Harry Potter i czara ognia - film przygodowy, USA, Wielka Brytania, 2005, reż. Mike Newell, wyk. Emma Watson
17:25 Lego Masters
19:00 Fakty
19:30 Kronika Speedway Grand Prix
19:45 Uwaga! - magazyn
20:00 MasterChef

21:35 Tajemnica zawodowa - serial, Polska
22:45 Kod Merkury - film sensacyjny, prod. Polska USA, 1998, reż. Harold Becker, wyk. Bruce Willis, Alec Baldwin, Miko Hughes, Chi McBride, Kim Dickens, Peter Stormare
00:55 Kuchenne rewolucje - program kulinarny
01:55 Zabójcza broń - serial, USA
03:00 Noc magii
04:25 Uwaga! - magazyn
prod. Polska
04:45 Zamieszkać na plaży

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News
06:55 Louis i obcy
12-letni Luis czuje się samotny. Nie ma żadnych przyjaciół, a jego ojciec - ufológ Armin - całe noce spędza przy teleskopie, szukając śladów życia w kosmosie. Na domiar złego, dyrektor ze szkoły Luisa chce wysłać chłopca do internatu poza miastem. Sprawy komplikują się jeszcze bardziej, gdy na podwórku Luisa rozbija się UFO, pilotowane przez trójkę wesołych kosmitów. Chłopiec szybko zaprzyjaźnia się z obcymi i ukrywa ich przed swoim tatą, który jest przekonany, że kosmici są niebezpieczni.
08:50 Garfield

10:35 Karate Kid
Gdy Dre Parker i jego matka przeprowadzają się z Detroit do Chin, Dre czuje się zagubiony w nowej rzeczywistości, tak odmienniej od znanego mu świata.
13:40 Ninja Warrior Polska
15:40 Twoja Twarz Brzmi Znamo
17:40 Ślubne pogotowie
18:50 Wydarzenia
19:30 Państwo w Państwie - magazyn
20:00 Kabaret na żywo
22:10 Wyspa miłości
23:15 Zamachowiec
01:40 Alita: Battle Angel
04:15 Kabaretowa Ekstraklasa

TVP Kultura
07:00 Laureaci Konkursu im. Henryka Wieniawskiego
08:00 Liturgia prawosławna
09:10 Od ucha do ucha
09:45 Wschodzące gwiazdy baletu
10:25 Angielskie śniadanie
11:30 Informacje kulturalne
12:00 Trzeci punkt widzenia
12:40 Bilet do kina
- Cudowny chłopak
14:40 Wędrowiec Polski
15:20 Barbara Hannigan. Late Night Concert
16:50 Zaginione - odnalezione
17:15 Niedziela z... Niedziela z Agnieszki Osieckiej
18:05 Niedziela z... twórczością Agnieszki Osieckiej
19:05 Rozmowy o zmierniku i świecie
19:30 Informacje kulturalne

20:00 Tess - film fabularny, prod. Wielka Brytania, Francja, 1979, reż. Roman Polański, wyk. Nastassja Kinski, Peter Firth, Leigh Lawson, John Collin, Sylvia Coleridge
22:55 Scena muzyczna - Piotr Sałajczyk - Weinberg/Szymanowski
24:00 Trzeci punkt widzenia
00:40 Havel - film fabularny
02:35 Teraz animacje! - Dobre chęci - film animowany
02:45 Teraz animacje! - Surogat
03:00 Kino nocne - Nasz wehikuł czasu - film
04:35 Informacje kulturalne
04:55 Legendy Rocka - Glam Rock

05:35 Prawdziwe motywy
09:35 Księga dżungli: Opowieść Mowlego
11:05 Szajbus i pingwiny
13:05 Wyspa Nim - film familijny, USA, 2008
15:20 Power Rangers - film przygodowy
Uczniowie szkoły średniej wykorzystują swoje unikalne zdolności, by uratować świat.
17:45 Ant-Man i Osa - film sensacyjny, USA, 2018
Ant-Man i Osa próbują odkryć tajemnice przeszłości doktora Hanka Pyma i Hope van Dyne.
20:00 Niedziela z gwiazdami: Terminator Genisys
Rok 2029. Walczący z cyborgami John Connor wysłał w przeszłość Kyle'a Reese'a, by uratował jego matkę przed terminatorem.

22:50 Kosmiczny grzech - film przygodowy
Rok 2524. Mieszkańcy Ziemi otrzymują informację o pierwszym kontakcie z operą cywilizacją.
00:45 Oczyszczanie: Zemsta - film sensacyjny
W przeszłości żołnierz, dziś najemnik - John Gold dowiaduje się o śmierci przyjaciela i próbuje wyjaśnić, jakie były okoliczności tej tragedii. Bohater ustala, że zbrojstwo stanowi jedynie część wielkiego spisku.
02:25 Zobacz to! Blok powtórkowy: Dyżur
- serial dokumentalny
03:00 Taki jest świat
04:00 Napisała: Morderstwo

05:05 Szkoła
06:05 Wiza na miłość
07:00 Wyluzuj, Scooby Doo! - serial animowany, prod. USA
07:30 Krudowie - film komedia, USA, 2013, reż. Kirk De Micco, Chris Sanders, wyk. Nicolas Cage, Emma Stone, Ryan Reynolds, Catherine Keener, Cloris Leachman
09:40 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:50 Zagadki losu
14:50 Opowieści małżeńskie
15:55 Czego pragną dziewczyny - film komedia, USA, 2003, reż. Dennie Gordon, wyk. Amanda Bynes, Colin Firth, Kelly Preston, Eileen Atkins, Anna Chancellor, Jonathan Pryce, Oliver James, Sylvia Syms

18:10 Shrek - film komedia, USA, Japonia, 2001, reż. Andrew Adamson, wyk. Vicky Jensen, Mike Myers, Eddie Murphy
20:00 Harry Potter i zakon Feniksa - film przygodowy, USA, Wielka Brytania, 2007, reż. David Yates, wyk. Daniel Radcliffe, Emma Watson, Rupert Grint, Imelda Staunton, Michael Gambon, Robbie Coltrane, Maggie Smith, Ralph Fiennes, Alan Rickman
23:00 Krytyczna decyzja - film sensacyjny
01:40 Krwawa układanka - serial, USA
02:45 Noc magii

06:00 Kosmos - niewyjaśnione tajemnice starożytności
08:00 Galileo 10:00 Nasza niania jest agentem
Bob Ho, szpieg CIA, pracując pod przykrywką nad ujęciem niebezpiecznego terrorysty, zakochuje się w mieszkającej w okolicy Gillian, samotnej matce trójki dzieci.
12:00 Od sklepowej do królowej
Patterson - bogaty i przystojny kapitan szkolnej drużyny - jest obiektem marzeń wszystkich dziewczyn w liceum.
14:00 Stalingrad
Armia niemiecka posuwa się w głąb Związku Radzieckiego. Hitler nie docenia wytrzymałości Armii Czerwonej i jest przekonany, że zdobędzie miasto najpóźniej jesienią.
16:55 Jas Fasola radzi
17:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej
20:00 Wróg publiczny
22:45 Skok życia

TV Trwam

10:35 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
10:40 Próba wiary
11:30 Zapiski ze świętości Prymasa Tysiąclecia
12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
12:15 Papież Polak do

poniedziałek

3 października

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
04:40 Klan - telenowela 05:10 Przysięga - serial 05:55 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 07:30 Studio Raban - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda poranna 08:15 Kwadrans polityczny 08:35 Ranczo - serial obyczajowy 09:35 Komisarz Alex - serial kryminalny 10:35 Ojciec Mateusz - serial kryminalny 11:25 Kasta - serial 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:50 BBC w Jedyńce - Serengeti	05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:30 M jak miłość - serial 06:25 Umarł, aby żyć. Rzec o Stefanie Kardynale Wyszyńskim - serial 06:55 Rodzinka.pl - serial 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:15 Złotopolscy - telenowela 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia 12:30 Koło fortuny 13:15 Zranione ptaki - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial 15:05 Koło fortuny 15:10 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial 15:50 Przepis dnia 16:00 Koło fortuny 16:35 Familiada 17:15 Zakazany owoc 18:00 Panorama	05:20 Uwaga! - magazyn 05:35 Nowa Maja w ogrodzie 06:00 Akademia ogrodnika 06:10 Ukryta prawda - program obyczajowy 07:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:40 MądrzeGotujemy z Katarzyną Bosacką 11:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 12:55 Tajemnice miłości 14:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:10 Ten moment 16:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarny 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:55 Uwaga! - magazyn 20:10 Doradca smaku	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Małanowski i Partnerzy 09:40 Sekrety rodziny 10:40 Dłaczego ja? 11:40 Gliniarze 12:50 Wydarzenia 13:20 Interwencja - magazyn 13:40 Trudne sprawy 14:40 Dłaczego ja? 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 17:00 Gliniarze 18:00 Pierwsza miłość 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość wydarzeń 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Dancing with the Stars. Taniec z Gwiazdami 22:10 Love Island. Wyspa miłości	07:00 Muzyczne poranki 07:20 Informacje kulturalne 07:45 Co dalej? - program publicystyczny 08:25 Wydarzenie aktualne 08:55 Sekret księgi z Kells 10:20 Co mówią lekarze - film animowany 11:00 Reżyserzy - George Cukor - dokumentalny 11:55 Mr. Hublot - film animowany, prod. Luksemburg, 2013, reż. Alexandre Espigares, Laurent Witz 12:05 Parasolki 12:30 Niedziela z... twórczością Agnieszki Osieckiej 13:30 Nad Niemnem - serial 14:35 Sława i chwała - serial 15:55 Popiół i diament - dramat, reż. Andrzej Wajda 17:50 Trzeci punkt widzenia 18:30 Informacje kulturalne 18:50 Rodzina Durrellów	06:00 Kobra - oddział specjalny 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 10:00 Prawdziwe motywy - serial kryminalny 11:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 12:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 13:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 14:00 Reporterzy. Z życia wzięte 15:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 16:00 Prawdziwe motywy - serial kryminalny 17:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 20:00 Poniedziałkowy Hit: Ant-Man i Osa	05:15 Szkoła 06:15 Papiery na szczęście - serial, Polska 06:45 Hotel Paradise 07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:50 Opowieści małżeńskie 11:55 Zagadki losu 12:55 Szpital - program obyczajowy 13:55 Sąd rodzinny - program sądowy 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska 15:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:55 Opowieści małżeńskie 17:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Zagadki losu 20:00 Papiery na szczęście - serial, Polska 20:35 Hotel Paradise	06:00 Strażnik Teksasu 08:00 Nasz Nowy Dom 09:00 Pierwsza miłość 09:50 Pierścienek z rubinem 10:55 Kochane Pieniądze 11:55 Sędzia Judy 13:55 STOP Drogówka 16:00 Policjantki i Policjanci 17:00 Łowcy Skarbów 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Zaginiony świat: Park jurajski 23:45 Siódemka wspaniałych Guerra, zostaje wynajęty przez szemranego milionera do odbicia jego żony z rąk przywódcy oddziału partyzantów. Guerra zbiera grupę byłych najemników, którzy mają mu pomóc przeprowadzeniu akcji. Niestety sytuacja wyrywa się spod kontroli, co doprowadza do chaosu i destrukcji. 01:50 Anatomia głupoty według Hammonda
SERIAL KOSTIUMOWY 	TELETURNIEJ 	SERIAL OBYCZAJOWY 	FILM PRZYGODOWY 	DRAMAT 	FILM SENSACYJNY 	KOMEDIA 	TV Trwam
14:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy 15:00 Wiadomości 15:15 Alarm! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Przysięga - serial 17:00 Telexpress 17:15 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:20 Kasta - serial 18:55 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:10 Alarm! - magazyn 20:30 Leśniczówka - serial 21:00 Przerwanie działań wojennych - spektakl 22:35 Festiwal Niepokorni Niezlomni Wyklęci 23:50 Świat bez fikcji 00:50 Dawno temu w Ameryce - dramat	18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Zranione ptaki - serial obyczajowy 19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 19:55 Przepis dnia 20:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 20:40 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial TVP, reż. Mariusz Malec 21:55 Z biciem serca - serial 23:00 Anatomia kłamstwa - serial kryminalny 00:15 Nie ma nas w domu - film fabularny 02:05 O mnie się nie martw 03:05 Idol - film obyczajowy 04:55 Zakończenie	20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy 21:55 Herkules - serial, Polska 23:00 Godziny szczytu - film sensacyjny, USA, 1998, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan, Chris Tucker, Tom Wilkinson, Elizabeth Pena, Philip Baker Hall, Mark Rolston, Chris Penn 01:05 Co za tydzień 01:50 Na granicy światów - serial, USA, Wielka Brytania 02:50 Noc magii 04:15 Uwaga! - magazyn 04:35 Zamieszkać na plaży 05:05 Okazja na dom	23:10 Braveheart - Waleczne Serce Epicki obraz średniowiecznej Szkocji skoncentrowany wokół postaci Williama Wallace’a, patrioty walczącego przez całe życie o niepodległość swojej ojczyzny. Pełne pasji i rozmachu sceny batalistyczne. 11 nominacji, 5 Oscarów, w tym za film roku, reżyserię i zdjęcia... 03:05 Świat według Kiepskich 04:20 Kabaretowa Ekstraklasa 04:40 Disco Gramy - program rozrywkowy prod. Polska 05:25 Telezakupy TV Okazje	20:00 Kino Mocnych Wrażeń - Hołota - dramat 21:45 Kronos - Nadczłowiek 22:35 Panorama kina polskiego - Panny z Wilka - film obyczajowy reż. Andrzej Wajda, wyk. Daniel Olbrychski, Anna Seniuk, Maja Komorowska, Stanisława Celińska, Krystyna Zachwatowicz, Christine Pascal 00:45 Scena muzyczna - Piotr Salajczyk 01:45 Dworzec dla dwojga - film obyczajowy 04:10 Bilet na księżyc - film dokumentalny 05:15 Informacje kulturalne 05:35 Afisz kulturalny ekstra 05:50 Jeszcze więcej kultury	22:25 Dead Trigger: Oddział śmierci Terminal City, 2025. Świat został zainfekowany przez nieznanego wirusa, który zamienia ludzi w krwiożerczych zombie. Niektórzy próbują walczyć, inni padają ofiarą nieznannej choroby... 00:10 Futro z misia 02:30 Zobacz to! Blok powtórkowy: Taki jest świat - program informacyjny prod. Polska 03:15 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 04:20 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Rodzinny interes	21:35 Miłość jest wszystkim - film komedia, Polska, 2018, reż. Michał Kwieciński, wyk. Olaf Lubaszenko, Aleksandra Adamska, Joanna Balasz, Agnieszka Grochowska, Joanna Kulig, Michał Czernecki, Erik Lubos 00:15 W ukryciu - film horror, USA, 2016, reż. Phil Claydon, wyk. Michael Vartan, Nadine Velazquez, Erin Moriarty, Blake Jenner, Misty Upham 01:55 Krwawa układanka - serial, USA 03:00 Noc magii - program ezoteryczny prod. Polska	11:30 Blask prawdy 11:50 Święty na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Możliwe 10 przykazań 13:10 20 lat dla świata 13:25 Słowo życia 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 100 cudownych miejsc na świecie 14:30 Historia, której nie pamiętam 15:25 Komarowska Wiktoria 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 17:00 Świadkowie 17:30 Na łowy 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Opowieści Theo 19:45 Modlitwa 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

wtorek

4 października

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
04:45 Klan - telenowela 05:15 Przysięga - serial obyczajowy 06:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 07:30 Kościół z bliska 08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda poranna 08:15 Kwadrans polityczny 08:35 Ranczo - serial 09:35 Komisarz Alex - serial 10:35 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Kasta - serial 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:35 Agropogoda - magazyn 12:40 Magazyn Rolniczy 13:00 Natura w Jedyńce 14:00 Wspaniałe stulecie 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda 15:15 Alarm! - magazyn	05:05 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:35 M jak miłość - serial 06:25 Postrzyżyny prawosławnego mnicha - reportaż 06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:15 Złotopolscy 11:50 Dla niesłyszących 12:30 Koło fortuny 13:15 Zranione ptaki - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial 15:10 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial 15:50 Przepis dnia 16:00 Koło fortuny 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej	05:50 Uwaga! - magazyn 06:10 Ukryta prawda - program obyczajowy 07:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:40 Doradca smaku 11:50 Ukryta prawda - program obyczajowy prod. Polska 12:55 Tajemnice miłości 14:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:10 Ten moment 16:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - magazyn 20:10 Doradca smaku	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Małanowski i Partnerzy 09:40 Sekrety rodziny 10:40 Dłaczego ja? 11:40 Gliniarze 12:50 Wydarzenia 13:20 Interwencja 13:40 Trudne sprawy 14:40 Dłaczego ja? 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 17:00 Gliniarze 18:00 Pierwsza miłość 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość wydarzeń 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Ninja Warrior Polska 22:10 Love Island. Wyspa miłości - program rozrywkowy	07:00 Co się dzieje 07:35 Informacje kulturalne 08:05 Wędrowiec Polski - Bieszczady 08:45 Którędy po sztuce - Sarkofag Henryka IV - magazyn 09:05 Popiół i diament - dramat, reż. Andrzej Wajda, wyk. Zbigniew Cybulski, Ewa Krzyżewska 11:00 Rodzina Durrellów 12:00 Opowieści Offenbacha 13:10 Wydarzenie aktualne 13:30 Sława i chwała - serial 15:55 Austeria - dramat 17:55 Co dalej? - program publicystyczny 18:30 Informacje kulturalne 18:55 Rodzina Durrellów 20:00 Kosmos - spektakl 22:30 Lekkie obyczaje - Lato 1993 - film fabularny 00:20 Co dalej? 00:55 Młoda Polska - Czempion	06:00 Kobra - oddział specjalny 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 10:00 Prawdziwe motywy - serial kryminalny 11:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 12:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 13:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 14:00 Reporterzy. Z życia wzięte 15:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy prod. Polska 16:00 Prawdziwe motywy - serial	05:15 Szkoła 06:15 Papiery na szczęście 06:45 Hotel Paradise - program rozrywkowy 07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:50 Opowieści małżeńskie 11:55 Zagadki losu 12:55 Szpital - program obyczajowy 13:55 Sąd rodzinny - program sądowy 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska 15:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:55 Opowieści małżeńskie 17:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Zagadki losu 20:00 Papiery na szczęście - serial, Polska 20:35 Hotel Paradise	06:00 Strażnik Teksasu 08:00 Nasz Nowy Dom 09:00 Pierwsza miłość 09:50 Pierścienek z rubinem 10:55 Kochane Pieniądze 11:55 Sędzia Judy 13:55 STOP Drogówka 16:00 Policjantki i Policjanci 17:00 Łowcy Skarbów 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Bad Ass 2: Twardziele 23:00 Eksperyment Belko Dla pracowników korporacji Belko w Bogocie zaczyna się z pozoru zwykły dzień pracy. Tylko nowy personel ochrony wskazuje, że w siedzibie firmy zaszła jakaś zmiana. Kiedy z głośników w budynku rozlega się głos nakazujący przybyłym zabicie w ciągu pół godziny dwóch osób spośród siebie, zostaje to uznane za głupi żart. 00:50 Anatomia głupoty
TELETURNIEJ 	SERIAL OBYCZAJOWY 	SERIAL OBYCZAJOWY 	FILM SENSACYJNY 	FILM OBYCZAJOWY 	SERIAL OBYCZAJOWY 	FILM SENSACYJNY 	TV Trwam
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Przysięga - serial 17:00 Telexpress 17:15 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:20 Kasta - serial 18:55 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:10 Alarm! - magazyn 20:30 Leśniczówka - serial 21:00 Pełny obraz 21:40 Magazyn Ekspresu Reporterów 22:45 Ocaleni - reality show 23:50 Magazyn śledczy Anity Gargas - magazyn 00:30 Witamy na Hawajach - komedia 02:15 Nie jesteś sobą - dramat obyczajowy	18:45 Zranione ptaki - serial obyczajowy 19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy prod. Polska 20:00 Przepis dnia 20:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 20:40 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial 21:55 Z biciem serca - serial 23:00 Anatomia kłamstwa - serial kryminalny 00:10 To jest moja matka ta ojczyzna - film dokumentalny 01:20 Różyczka - dramat 03:25 W kręgu przemocy - dramat 05:15 Zakończenie	20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy 21:35 Ślub od pierwszego wejrzenia 22:40 Kuba Wojewódzki 23:45 Superwizjer - magazyn reporterów prod. Polska 00:20 Herkules - serial, Polska 01:25 Zabójcza broń - serial, USA 02:25 Uwaga! - magazyn 02:45 Noc magii 04:05 Zamieszkać na plaży 04:35 Recepta na stary dom 05:05 Okazja na dom	23:10 Więzieni labiryntu Chłopak, który nic nie pamięta, budzi się w środku mrocznego labiryntu rządzonego przez tajemnicze siły. Razem z innymi uwięzionymi szuka sposobu ucieczki. Thomas budzi się w środku ogromnego labiryntu, na polanie ogrodzonej wysokim, betonowym murem. 01:50 12 rund Detektyw Danny Fisher przez przypadek przyznania się do śmierci dziewczyny złodzieja. 04:05 Świat według Kiepskich 04:40 Disco Gramy - program rozrywkowy prod. Polska	01:30 Panorama kina polskiego - Panny z Wilka film obyczajowy, reż. Andrzej Wajda, wyk. Daniel Olbrychski, Anna Seniuk, Maja Komorowska, Stanisława Celińska, Krystyna Zachwatowicz 03:30 Kino nocne - Goniec - dramat, prod. ZSRR, 1986, reż. Karen Shakhnazarov, wyk. Fyodor Dunayevsky, Anastasiya Nemolyayeva, Oleg Basilashvili 05:30 Afisz kulturalny ekstra 05:45 Kultura 2 - Jeszcze więcej kultury 05:50 Zakończenie	17:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 20:00 Cobra Bezkompromisowy policjant Cobbetti musi ochronić piękną Ingrid przed sektą, na czele której stoi psychopatyczny morderca o pseudonimie „Nocny rzeźnik”. 21:50 Maczeta zabija 00:00 Jak ugrzyźć 10 milionów 2 02:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 03:00 Zobacz to! Blok powtórkowy: Na jedwabnym szlaku 03:35 Menu na miarę	21:35 Krytyczna decyzja - film sensacyjny, USA, 1996, reż. Stuart Baird, wyk. Kurt Russell, Halle Berry, John Leguizamo, Steven Seagal, Oliver Platt, Joe Morton, David Suchet 00:20 Everest - film przygodowy, Islandia, USA, Wielka Brytania, 2015, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Jason Clarke, Josh Brolin, Jake Gyllenhaal, John Hawkes, Robin Wright, Emily Watson, Keira Knightley, Sam Worthington 02:55 Noc magii - program ezoteryczny prod. Polska	13:10 Cena Życia 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 100 cudownych miejsc na świecie 14:30 Filmowe zyciorysy. Mój dziadek 1 września 1939 - Zygmunt Rypiński 15:20 Od miłości do wieczności 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w Obiektywie 16:40 Fatima - miejsce wybrane przez Maryję 16:55 Sekrety mnichów 17:10 Prosto o gospodarce 17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:45 Muzyczne chwile 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Każdy małuch to potrafi 19:45 Modlitwa 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apel

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

TVP 1

04:40 Klan - telenowela
05:10 Przysięga - serial obyczajowy
06:00 Wspaniałe stulecie
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej
07:30 Rodzinny ekspres - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Kwadrans polityczny
08:35 Ranczo - serial
09:35 Komisarz Alex - serial
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:35 Agropogoda - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie Extra
13:00 Natura w Jedynce
14:00 Wspaniałe stulecie
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka

SERIAL OBYCZAJOWY

16:05 Przysięga - serial obyczajowy
17:00 Teleexpress
17:15 Jaką to melodia? - telenowela
18:20 Kasta - serial
18:55 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:10 Alarm! - magazyn
20:30 Leśniczówka - serial obyczajowy
20:55 Piłka nożna - Liga Mistrzów 2022/23
23:10 Czołówka Historia bez tajemnic
23:10 Historia bez tajemnic - Rebelia. Solidarność Walcząca
00:30 Cena zemsty - film akcji
01:55 Prokurator - serial kryminalny

TVP 2

05:30 M jak miłość - serial
06:25 Pozyteczni.pl - magazyn
06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:40 Pytanie na śniadanie
11:15 Złotopolscy - telenowela
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Zranione ptaki - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:10 Wydział kryminalny
15:10 Kitzbühel - serial
15:50 Przepis dnia
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej

SERIAL OBYCZAJOWY

18:45 Zranione ptaki - serial obyczajowy
19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
19:55 Przepis dnia
20:05 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:35 Kulisy serialu Na dobre i na złe i Na sygnale
20:50 Na dobre i na złe
21:55 Z biciem serca - serial
23:00 Anatomia kłamstwa - serial kryminalny
00:10 Lol - film obyczajowy, prod. USA, 2012
02:00 Medycusze Wspaniali - serial kostiumowy
03:05 Wszystkie nie-przespiane noce - film dokumentalny
04:50 Zakończenie

TVN

05:50 Uwaga! - magazyn
06:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
07:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:40 Doradca smaku
11:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
12:55 Tajemnice miłości
14:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:10 Ten moment
16:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - magazyn
20:10 Doradca smaku

SERIAL OBYCZAJOWY

20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:55 Milionerzy
21:35 Top Model
23:10 Król Artur: Legenda miecza - film przygodowy, USA, Wielka Brytania, 2017, reż. Guy Ritchie, wyk. Charlie Hunnam, Astrid Berges-Frisbey, Jude Law, Djimon Hounsou, Eric Bana, Aidan Gillen
01:40 Tajemnica zawodowa - serial, Polska
02:45 Apokawixa
03:15 Superwizjer - magazyn reporterów
03:50 Noc magii
05:10 Zamieszkać na plaży

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy
09:40 Sekrety rodziny
10:40 Dlaczego ja?
11:40 Gliniarze
12:50 Wydarzenia
13:20 Interwencja
13:40 Trudne sprawy
14:40 Dlaczego ja?
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112
17:00 Gliniarze
18:00 Pierwsza miłość
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość wydarzeń
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:00 Hell's Kitchen
21:35 Świat według Kiepskich
22:10 Love Island. Wyspa miłości

FILM SENSACYJNY

23:10 Taxi 5
Oficer policji, szalony mistrz kierownicy - Sylvain Marot wbrew swojej woli zostaje przeniesiony do Marsylii. Na miejscu jego głównym zadaniem staje się rozbić włoskiego gangu, dokonującego spektakularnych napadów przy pomocy potężnego i niedoścignionego Ferrari.
01:25 Głupi i głupszy bardziej
03:55 Świat według Kiepskich - serial komediowy prod. Polska
04:40 Disco Gramy - program rozrywkowy prod. Polska
05:25 Teledziki

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:35 Informacje kulturalne
08:00 Co dalej? - program publicystyczny
08:35 Do dzieła - magazyn
09:00 Austeria - dramat, reż. Jerzy Kawalerowicz, wyk. Franciszek Pieczka, Wojciech Pszoniak, Jan Szurmiej, Ewa Domańska
11:00 Rodzina Durréllów
12:10 Zapomniany impresjonista. John Russell - film dokumentalny, prod. Australia, 2018
13:30 Sława i chwała - serial
15:50 Petla - dramat, reż. Wojciech Jerzy Has, wyk. Gustaw Holoubek, Aleksandra Ślaska
17:40 Którędy po sztukę - KPS 148 - magazyn
17:50 Przestrzeń pamięci - Muzeum Królewskie
18:30 Informacje kulturalne
18:50 Rodzina Durréllów

FILM FABULARNY

20:00 Na wschód od Hollywood - Violeta poszła do nieba - film fabularny, prod. Brazylia, Chile, Argentyna, 2011
22:05 Mistrz i Małgorzata
23:05 Dziką Muzyką - Było cymbalistów wielu... - magazyn
23:45 Więcej niż fikcja - Sergio Leone - portret buntownika - film dokumentalny
00:50 Madrugada in concert. Balaise Session 2019 - koncert
02:20 Lekkie obyczaje - Lato 1993 - film fabularny
04:00 Młoda Polska - Cezymion - film
04:30 Teledziki

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
10:00 Prawdziwe motywy - serial kryminalny
11:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
12:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
13:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
14:00 Reportery. Z życia wzięte
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
Prowadzenie lombardu to zajęcie ciekawe, momentami ekscytujące, ale często i niebezpieczne. Bohaterami serialu są: właściciel Kazimierz Barski, jego rodzina, pracownicy.

SERIAL KRYMINALNY

16:00 Prawdziwe motywy - serial kryminalny
17:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy prod. Polska
20:00 Polowanie na łowcę
22:00 Domino śmierci
23:55 Everly
01:35 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
02:45 Zobacz to! Blok powtórkowy: Taki jest świat - program informacyjny
03:25 Na jedwabnym szlaku
04:15 Z archiwum policji - serial dokumentalny
05:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy

TVN 7

05:15 Szkoła
06:15 Papiery na szczęście - serial, Polska
06:45 Hotel Paradise
07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Opowieści małżeńskie
11:55 Zagadki losu
12:55 Szpital - program obyczajowy
13:55 Sąd rodzinny - program sądowy
14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska
15:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Opowieści małżeńskie
17:55 Detektywi - program kryminalny
19:00 Zagadki losu
20:00 Papiery na szczęście - serial, Polska
20:35 Hotel Paradise

FILM OBYCZAJOWY

21:35 Wytańczyć marzenia - film obyczajowy, prod. USA, 2006, reż. Liz Friedlander, wyk. Antonio Banderas, Alfre Woodard, Rob Brown, Yaya DaCosta, John Ortiz, Jenna Dewan
23:55 Bracia Sisters - film western, Francja, Hiszpania, Rumunia, Belgia, USA, 2018, reż. Jacques Audiard, wyk. John C. Reilly, Joaquin Phoenix, Jake Gyllenhaal, Riz Ahmed, Rebecca Root, Rutger Hauer
02:40 Noc magii - program ezoteryczny prod. Polska

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu 08:00 Nasz Nowy Dom 09:00 Pierwsza miłość 09:50 Pierścionek z rubinem 10:55 Kochane Pieniądze 11:55 Sędzia Judy 13:55 STOP Drogówka 16:00 Policjantki i Policjanci 17:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Podróże z diabłem Transport kokainy przemycanej przez Stany Zjednoczone z Meksyku do Kanady znika gdzieś po drodze. 23:00 Wróg publiczny. Historia człowieka, który znajduje się w niewłaściwym miejscu o niewłaściwym czasie. 01:45 Śmierć na 1000 sposobów 02:05 Ucho Prezesa 02:25 Disco Polo Life 03:25 Top 10 - Lista Przebojów

TV Trwam

11:00 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gospodarce 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Możesz - 10 przykazań 13:10 Wakacje z Chopinem 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 100 cudownych miejsc na świecie 14:30 Muzeum 303 15:00 Szlak Miłosierdzia 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Wyszynski - historia 17:00 Po stronie prawdy 17:50 Muzyczne chwile 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Brat Franciszek 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

czwartek

6 października

TVP 1

04:40 Klan - telenowela
05:10 Przysięga - serial
06:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej
07:30 Dobre historie - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Kwadrans polityczny
08:35 Ranczo - serial obyczajowy
09:35 Komisarz Alex - serial
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:35 Agropogoda - magazyn
12:40 To się opłaca
13:00 Natura w Jedynce
14:00 Wspaniałe stulecie
15:00 Wiadomości
15:15 Alarm! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka

SERIAL OBYCZAJOWY

16:05 Przysięga - serial obyczajowy
17:00 Teleexpress
17:15 Jaką to melodia? - teleturniej muzyczny
17:55 Klan - telenowela
18:20 Kasta - serial
18:55 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:10 Alarm! - magazyn
20:30 Leśniczówka - serial
21:00 Na sygnale - serial fabularyzowany
21:35 Sprawa dla reportera
22:35 Magazyn śledczy Anity Gargas - magazyn
23:15 Magazyn kryminalny 997 - magazyn
00:05 Magazyn Ekspresu Reporterów
01:05 Tanie Dranie

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial
05:35 M jak miłość - serial
06:25 Smaki świata - magazyn
06:55 Rodzinka.pl - serial
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:40 Pytanie na śniadanie
11:15 Rodzinka.pl - serial komediowy
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia
12:30 Koło fortuny
13:15 Zranione ptaki - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial
15:05 Koło fortuny
15:10 Wydział kryminalny
15:50 Przepis dnia
16:00 Koło fortuny
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Zranione ptaki - serial

SERIAL OBYCZAJOWY

19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:00 Przepis dnia
20:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:40 Kulisy serialu Ojciec Mateusz - serial
20:55 Ojciec Mateusz - serial
21:55 Z biciem serca - serial
23:00 Anatomia kłamstwa - serial kryminalny
00:10 Bóg zemsty - thriller, prod. USA, 2010
02:00 Tropem zemsty - film fabularny, prod. Włochy, 2019, reż. Enzo Monteleone, wyk. Marina Ciallesi, Vincenzo Ferrera, Benjamin Sadler
04:00 Gomorra - serial
04:50 Zakończenie

TVN

05:50 Uwaga! - magazyn
06:10 Ukryta prawda
07:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:40 Doradca smaku
11:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
12:55 Tajemnice miłości
14:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:10 Ten moment
16:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:30 Apokawixa
19:45 Pogoda
19:55 Apokawixa
20:00 Uwaga! - magazyn
20:15 Doradca smaku

SERIAL OBYCZAJOWY

20:20 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
21:00 Milionerzy
21:35 Kuchenne rewolucje
22:45 303: Bitwa o Anglię - film wojenny, Polska, Wielka Brytania, 2018, reż. David Blair, wyk. Iwan Rheon, Milo Gibson, Stefanie Martini
00:55 Kac Vegas w Bangkoku - film komedia, USA, 2011, reż. Todd Philips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms, Zach Galifianakis, Justin Bartha, Ken Jeong, Paul Giamatti, Mike Tyson
03:05 Uwaga! - magazyn
03:25 Noc magii
04:50 Zamieszkać na plaży

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy
09:40 Sekrety rodziny
10:40 Dlaczego ja?
11:40 Gliniarze
12:50 Wydarzenia
13:20 Interwencja
13:40 Trudne sprawy
14:40 Dlaczego ja?
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112
17:00 Gliniarze
18:00 Pierwsza miłość
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość wydarzeń
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Nasz Nowy Dom - magazyn
21:05 Przyjaciółki
22:10 Love Island. Wyspa miłości

DRAMAT

23:10 Pomiędzy nami góry
Dwójka niezadowolonych wychodzi cało z katastrofy samolotu, który rozbił się w niedostępnych, zaśnieżonych, skutych lodem górach. Gdy uświadamiają sobie, że spodziewana pomoc nie nadejdzie i zdani są tylko na siebie, ruszają w długą, ekstremalnie niebezpieczną podróż, która ukształtuje ich dalsze życie na zawsze.
01:50 Przyjaciele z kasą
03:35 Świat według Kiepskich
04:15 Kabaretowa Ekstraklasa
04:40 Disco Gramy - program rozrywkowy

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki - teledziki
07:35 Informacje kulturalne
08:00 Zaginione - odnalezione
08:25 Dziką Muzyką
09:05 Petla - dramat
11:00 Rodzina Durréllów
12:05 Amerykański plakat filmowy - film
13:35 Sława i chwała - serial
16:00 Salto - dramat
17:55 Co dalej? - program publicystyczny
18:30 Informacje kulturalne
18:50 Serialowa nostalgia - Rodzina Durréllów
20:00 Czwartkowy klub filmowy
20:05 Czwartkowy klub filmowy - Solaris - film
23:00 Res Poloniae
23:40 Piotr Anderszewski i jego fortepian - film
00:35 Gomorra - serial
01:40 Co dalej?

FILM FABULARNY

02:15 Na wschód od Hollywood - Violeta poszła do nieba - film fabularny, prod. Brazylia, Chile, Argentyna, 2011, reż. Andreas Wood, wyk. Jorge Lopez, Thomas Durand, Roberto Farias, Frantisca Gavalan
04:15 Informacje kulturalne
04:35 Kino nocne - film fabularny
05:30 Afisz kulturalny ekstra
05:45 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2 na stream. tvp.pl
05:50 Zakończenie

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
10:00 Prawdziwe motywy - serial kryminalny
11:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
Serial opowiadający o dwóch przyjaciół z dzieciństwa Wojtku i Ryszardzie, którzy wychowali się w domu dziecka, a po latach postanowili stworzyć warsztat samochodowy.
12:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
13:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
14:00 Reportery. Z życia wzięte
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial

SERIAL KRYMINALNY

16:00 Prawdziwe motywy - serial kryminalny
17:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
20:00 Narzeczony mimo woli
22:10 Nowszy model
00:10 Podejrzeni zakochani
02:15 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
03:15 Zobacz to! Blok powtórkowy: Menu na miarę - program kulinarny
03:50 Taki jest świat - program informacyjny
04:25 Z archiwum policji - serial dokumentalny
05:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy

TVN 7

05:15 Szkoła
06:15 Papiery na szczęście - serial, Polska
06:45 Hotel Paradise
07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Opowieści małżeńskie
11:55 Zagadki losu
12:55 Szpital - program obyczajowy
13:55 Sąd rodzinny - program sądowy
14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska
15:55 Ukryta prawda
16:55 Opowieści małżeńskie
17:55 Detektywi - program kryminalny
19:00 Zagadki losu
20:00 Papiery na szczęście - serial, Polska
20:35 Hotel Paradise

KOMEDIA

21:35 W starym dobrym stylu - film komedia, USA, 2017, reż. Zach Braff, wyk. Morgan Freeman, Michael Caine, Alan Arkin, Matt Dillon, Christopher Lloyd, Ann-Margret
23:40 Stosunki międzymiastowe - film komedia, USA, 2010, reż. Nanette Burstein, wyk. Drew Barrymore, Justin Long, Charlie Day, Jason Sudeikis, Christina Applegate
01:50 Druga strona medalu - talk show
02:30 Noc magii - program ezoteryczny prod. Polska

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu 08:00 Nasz Nowy Dom 09:00 Pierwsza miłość 09:50 Pierścionek z rubinem 10:55 Kochane Pieniądze 11:55 Sędzia Judy 13:55 STOP Drogówka 16:00 Policjantki i Policjanci 17:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Szyby i wściekły 6 W Moskwie dochodzi do napadu na rosyjski konwój wojskowy. Jedynym człowiekiem, który jest w stanie pomóc agentowi Hobbsowi w odnalezieniu sprawcy jest Dominic Toretto. 23:45 Bogowie ulicy Dwóch przyjaciółnych się prywatnie policjantów wchodzi w otwarty konflikt z gangiem narkotykowym. 02:00 Ucho Prezesa 02:25 Disco Polo Life 03:25 Top 10

TV Trwam

11:25 Myśląc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Ziemia obiecana 13:05 Muzyczne chwile 13:20 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela” 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 100 cudownych miejsc na świecie 14:30 Polscy werbiści w Brazylii Centralnej 14:40 Sanktuarium Matki Bożej w Lous we Francji 15:35 Co by było, gdyby zwierzęta mówiły? Niedźwiedź Wojtek 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat 16:35 Żew natury 17:00 Modlitwa w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu 19:25 Akademia pro-life 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

NOC BIBLIOTEK – TO MUSI SIĘ POWIEŚĆ

Noc Bibliotek to ogólnopolska akcja, która w niekonwencjonalny sposób zachęca do korzystania z ich zasobów. Biblioteki w całej Polsce przygotowują specjalne wydarzenia. Liczą, że po wyjątkowej nocy czytelnicy wrócą także za dnia.

Akcja Noc Bibliotek zainicjowana została w 2015 roku. Co roku wyznaczany jest termin i ogłaszane hasło przewodnie. Organizatorzy tworzą inspirowane materiały dla bibliotek i publikują interaktywną mapę placówek, które biorą udział w akcji. To akcja Centrum Edukacji Obywatelskiej pod patronatem Biblioteki Narodowej z udziałem współorganizatorów – Fundacji ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom oraz Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, a także licznych partnerów i patronów. Noc Bibliotek odbywa się również w Olsztynie. 1 października w sobotę kilka miejsc w naszym mieście nie zaśnie. W akcji udział biorą: Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Planeta 11 – filia Miejskiej Biblioteki Publicznej, Biblioteka III Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika, a także Biblioteka Szkoły Podstawowej nr 13.

Fot. materiały prasowe

— To już 8 edycja akcji. Tegoroczne hasło „To się musi powieść” jest wieloznaczne. Zawarte w nim słowo powieść, czyli książka, lektura – to zachęcenie do czytania i do sięgnięcia po literaturę. Jednocześnie słowo „powieść” można rozumieć jako powódzenie, coś co musi się udać. To gra słów, której celem jest promocja czytania i bibliotek — mówi Jacek Smółka, kierownik biblioteki Planeta 11. Planeta 11 uczestnikom proponuje m.in. turniej FIFA 23, warsztaty rozwoju osobistego, spotkanie autorskie z Justyną Suchecką – dziennikarką i pisarką i pokaz filmowy. — Noc Bibliotek jest po części nawiązaniem do Nocy Muzeów. Chcemy sięgać po niestandardowe wydarzenia. Często coś, co dzieje się pod osłoną nocy, jest owiane pewną tajemnicą i może wydawać się bardziej atrak-

cyjne. Oprócz standardowej działalności chcemy otworzyć się w dzień wolny, późnym popołudniem, aby zachęcić ludzi do przyjsia. Czytelnictwo nie jest na wysokim poziomie i trzeba je promować — mówi Smółka. W Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej wydarzenie zapowiadane jest jako kryminalne, niezwykle, tajemnicze i pełne humoru. Na uczestników czekać będzie zabawa „Czego oczy nie widzą”, a następnie „Czego uszy nie słyszą” — powieść z za krat. — Chcemy pokazać moc powieści – rozbudowanej, obszernej, wielowątkowej. Moc historii z pełnokrwistymi bohaterami, z którymi możemy się identyfikować i odnaleźć w nich swoje emocje — mówi Katarzyna Sołtan-Młodożeniec, krajowa koordynatorka akcji. — W czasach, gdy za nasza wschodnia granicą na biblioteki spadają bomby, gdy rodzą się nowi bohaterowie na polu walki i w codzienności, wierzymy w moc szczęśliwego zakończenia. To się musi powieść. Biblioteki, które zorganizują najciekawsze wydarzenia, nagrodzone zostaną sprzętem i zestawami książek w konkursie Nocy Bibliotek i Platona.

ANNA GLAZEK

XXI MIĘDZYNARODOWE KONCERTY MUZYKI CERKIEWNEJ

W najbliższy weekend (1-2 października) miłośnicy muzyki cerkiewnej będą mogli uczestniczyć w wyjątkowych jesiennych koncertach. Odbywają się w cerkwiach greckokatolickich w Węgorzewie, Wydminach, Kruklankach, Baniach Mazurskich i Giżycku oraz kościołach rzymskokatolickich w Wilkasach i Giżycku z udziałem chórów parafialnych i artystów z Polski i Ukrainy.

MIĘDZYNARODOWE KONCERTY MUZYKI CERKIEWNEJ OD POCZĄTKU ORGANIZUJE MAZURSKI ODDZIAŁ ZWIĄZKU UKRAIŃCÓW W POLSCE WRAZ Z PARAFIĄ GRECKOKATOLICKĄ PW. ŚWIĘTEJ TRÓJCY W GIŻYCKU.

Mazurski oddział zrzesza społeczność pochodzenia ukraińskiego w kołach w Giżycku, Baniach Mazurskich, Kruklankach, Węgorzewie, Wydminach. Od początku działalności oddział zajmuje się problematyką mniejszości

Fot. Arch. organizatora

Chór Cerkwi Greckokatolickiej św. Jura z Jaworowa w Ukrainie wystąpi w koncercie galowym

narodowych i etnicznych, integruje ludność pochodzenia ukraińskiego oraz pielęgnuje kulturę, a także kultywuje mowę, tradycję i obrzędy mniejszości ukraińskiej. Jednym z takich wydarzeń są Międzynarodowe Koncerty Muzyki Cerkiewnej na Mazurach. Koncert galowy odbędzie się 2 października w Giżycku w kościele pw. św. Kazimierza Królewicza o godz. 15. Wystąpią: Chór „Kamerton” Oddziału Mazurskiego Związku Ukraińców w Polsce, Kwartet „Lubystok” z Krzemieńca (Ukraina), Chór Muzyki Duchowej „Centrum Kultury i Wypoczynku”

Rady Klevan (Ukraina), Chór „Comendo” z Parafii Zaśnięcia Najświętszej Bogurodzicy oo. Bazylianów z Warszawy, Chór „Cantata” z Grodziska Mazowieckiego, Chór Cerkwi Greckokatolickiej św. Jura z Jaworowa (Ukraina), Chór Księża Ukraińskiej Cerkwi Prawosławnej, Reprezentacyjny Chór Związku Ukraińców w Polsce „Żurawli”. Patronat nad Międzynarodowymi Koncertami Muzyki Cerkiewnej objął Jego Eksceleńcja ks. biskup Arkadiusz Trochanowski, biskup Eparchii Olsztyńsko-Gdańskiej. Wstęp na wszystkie koncerty jest bezpłatny.

KT

REKLAMA

Przedsiębiorco, nie może Cię tam zabraknąć!

Już 5 października na PGE Narodowym odbędzie się jedno z najważniejszych wydarzeń dla polskiego sektora MŚP – PAIH Forum Biznesu. Do udziału zaproszeni są wszyscy przedsiębiorcy planujący lub już realizujący ekspansję zagraniczną! Na małych i średnich przedsiębiorców czekają liczne warsztaty branżowe, spotkania B2B oraz sesje networkingowe.

Celem nadrzędnym przyświecającym wydarzeniu jest edukacja MŚP ukierunkowana na rozpowszechnienie wśród przedsiębiorców informacji o ofercie PAIH wspierającej internacjonalizację ich działalności. W ramach poszerzania wiedzy przedstawiciele polskich firm w jednym miejscu będą mogli odbyć spotkania z ekspertami Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu, reprezentantami regionów i instytucji rozwoju. Wydarzenie będzie okazją do nawiązania licznych kontaktów biznesowych.

Podczas PFB22 odbędą się także specjalne warsztaty i panele poświęcone prezentacji rynków ze wszystkich stron świata. Wartością dodaną dla MŚP zainteresowanych internacjonalizacją swojej działalności będzie możliwość osobistych rozmów z przedstawicielami Zagranicznych Biur Handlowych PAIH. W wydarzeniu wezmą udział pracownicy z ponad 50 krajów. Umożliwi to przedsiębiorcom wzmocnienie relacji biznesowych na poszczególnych rynkach zagranicznych. Do udziału w PAIH Forum Biznesu zaproszone są rów-

niez instytucje otoczenia biznesu oraz przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego. W wydarzeniu wezmą także udział przedstawiciele ambasad, izb oraz instytucji otoczenia biznesu. Tak zróżnicowane grono uczestników zapewni przedsiębiorcom szeroką wiedzę na temat możliwości rozwoju na rynkach zagranicznych.

W programie wydarzenia można znaleźć niemal 30 paneli dyskusyjnych o bardzo zróżnicowanej tematyce. Zainteresowani będą mogli posłuchać chociażby o polskim sektorze wodnym czy transportowym, a także dowiedzieć się o polskich kosmetykach na rynkach zagranicznych oraz

zrozumieć istotę certyfikacji Halal na rynkach międzynarodowych. Każdy znajdzie coś dla siebie!

Podczas PAIH Forum Biznesu 2022:

- poznasz ofertę PAIH i Partnerów Forum, w tym Specjalnych Stref Ekonomicznych, regionów i instytucji rozwoju;
- spotkasz się z ekspertami PAIH, zarówno z Polski, jak i Zagranicznych Biur Handlowych;
- weźmiesz udział w warsztatach regionalnych i branżowych;
- będziesz uczestniczyć w spotkaniach B2B i sesjach networkingowych.

PFB22 zostało objęte Patronatem Honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy, partnerami wydarzenia są natomiast PKO Bank Polski i Bank Gospodarstwa Kra-

jowego. Udział w Forum jest całkowicie bezpłatny.

Do zobaczenia już 5 października na PGE Narodowym. Przedsiębiorco, nie czekaj, zarejestruj się!

ZDANY EGZAMIN Z ŻYCZLIWOŚCI

WSZYSCY PODNIEŚLIŚMY RĘKAWICE DO WALKI O ZDROWIE NASZEJ MIESZKAŃKI. TEN DZIEŃ POKAZAŁ, JAK WIELE DOBREGO MOŻEMY OSIĄGNAĆ, DZIAŁAJĄC WSPÓLNIE. TA BITWA NA PEWNO BĘDZIE WYGRANA — MÓWIĄ UCZESTNICY WYDARZENIA „RAZEM DLA POLI”.

EWELINA GULIŃSKA
e.gulinska@
dziennikoblaski.pl

Piękna pogoda, nieczym prezent z nieba, towarzyszyła zbiórce, koncertom, licytacom i loterii. Każdy mógł coś przekazać, dzieci szalały na dmuchańcach, a wszyscy chętni mogli podziwiać Frombork z góry — za sprawą strażackiego wysięgnika. W minioną niedzielę Rynek we Fromborku zamienił się w wielki, tętniący życiem i atrakcjami plac wydarzeń.

Pola Kozioł to 10-letnia z Fromborka ma złośliwy nowotwór mózgu.

— 5 sierpnia 2022 to data, która zmieniła nasz świat bez ostrzeżenia. 1,5 roku diagnozowania zawrotów głowy u Poli. A to zniesiona lordoza szyjna, a to problemy z błędnikiem. Nic poważnego. I w końcu neurolog, który uwierzył w to, co nasza córka opowiada. A to wszystko były objawy głównego problemu — rdzenia płodowego. Nowotwór złośliwy, IV stopień złośliwości — opowiadają Agnieszka i Łukasz, rodzice Poli.

Pola jest już po skompli-

kowanej operacji mózgu wykonanej w celu usunięcia guza.

Jest dzielna i walczy. Czekają ją jednak minimum 1,5 roku walki z potężnym wrogiem, bardzo kosztownej rehabilitacji.

Aby pomóc dziesięcioletce, stowarzyszenie Teraz Warmia w minioną niedzielę na Rynku Miejskim we Fromborku zorganizowało wydarzenie charytatywno-rekreacyjne pod nazwą „Razem dla Poli”.

— WIELU MIESZKAŃCÓW FROMBORKA, B RANIEWA, ELBLĄGA I OKOLIC BARDZO CHCIAŁO WŁĄCZYĆ SIĘ W AKCJĘ. BYLIŚMY ZSZOKOWANI TAK WIELKĄ CHĘCIĄ POMOCY. I TA POMOC BYŁA BARDZO POTRZEBNA.

Lokalna społeczność nie zawsze była zgodna w kwestii wydarzeń kulturalnych, ale jak się okazało, zjednoczyła się wspólnie w tym charytatywnym celu. Każdy chciał być w tę niedzielę z nami i pomóc — mówi Sylwia Kalinowska, przedstawicielka stowarzyszenia Teraz Warmia.

W organizację wydarzenia włączyli się też m.in. Urząd Miasta i Gminy Frombork, Centrum Kulturalno-Biblioteczne we Fromborku, Braniewskie Centrum Kultury, Archikatedra Frombork, OSP Frombork, Państwowa Straż Pożarna z Braniewa, 9 Braniewska Brygada Kawalerii Pancernej i wszystkie okoliczne instytucje kulturalne.

Podczas koncertu wystąpili między innymi Gracjan Kalandyk i Julia Kowal oraz zespoły: Yabadoo, Enigma i Warmianki. W akcji wziął również udział kierowca rajdowy Michał Dąbrowski, który oferował przejażdżki swoim samochodem. Obecna była Wioletta Piasecka, która podarowała na aukcję książki swojego autorstwa wraz z autografem. Licytowane były również obrazy lokalnych twórców.

W programie wydarzenia znalazły się również dodatkowe atrakcje, takie jak: turniej tenisa, pokazy Warmińskiej Grupy Eksploracyjnej, pokazy

Pola Kozioł

strażackie, miasteczko wojskowe, dmuchańce, warsztaty artystyczne, animacje, szukanie skarbów, licytacje, loteria fantowa, stoiska gastronomiczne i pyszne przekąski. Dużym zainteresowaniem cieszyło się oferowane na miejscu szycie na miarę czapek i kominów. Do samego końca zgłaszały się osoby i instytucje chcące pomóc w akcji. Aw ostatniej chwili zgłosił się Marcin Pomyłka, tenor z Opery Bałtyckiej.

Liczba osób biorących udział w wydarzeniu przekroczyła wszystkich.

— Działo się naprawdę dużo, jak na nasze małe miasteczko. Tylu tu nas jeszcze chyba nigdy nie było — relacjonuje Sylwia Kalinowska.

I dodaje: — Ogólnie wszystkie licytacje się powiodły. Każdy otworzył swoje serce. Jesteśmy z tego powodu bardzo szczęśliwi. Ludzie przyszli i chcieli pomóc. Puszki były wypełnione po brzegi. Wszystko, co przygotowaliśmy, zostało sprzedane i zlicytowane. Loteria skończyła się już o godzinie 12.00 — chociaż było pra-

Koszulka z podpisem Roberta Lewandowskiego została wylicytowana za 50 tys. zł

wie 300 losów. Wszystko udało się perfekcyjnie.

Największą atrakcją okazała się licytacja koszulki z podpisem Roberta Lewandowskiego.

— Koszulka z autografem Roberta Lewandowskiego poszła za 50 tys. zł. To jest dla nas szok! — cieszy Sylwia Kalinowska.

A przedstawiciele Urzędu Miasta i Gminy Frombork przekazują: — Takiej życzliwości, dobra, ciepła, uśmiechów, współpracy i wsparcia już dawno tu nie było. Wszyscy razem zawalczyli o życie i zdrowie małej fromborkianki.

— Finał zdumiał nas wszystkich — 125 232,84 zł uzbierane jednego dnia na jednym wydarzeniu w naszym niewielkim terytorium, ale wielkim sercem Fromborku! Egzamin z życzliwości, otwarto-

ści na drugiego człowieka Frombork i okolice zdały celująco — podsumowują pracownicy fromborskiego ratusza.

— Choć wiemy, że żadne słowa nie są w stanie wyrazić tego, co czujemy i tego, co dla nas zrobiliście, to po prostu dziękujemy. Wszystkim i każdemu z osobna. Piękny dzień i cudowny świat wokół nas — tymi słowami rodzice Poli dziękują wszystkim za udzielone wsparcie.

A uczestnicy wydarzenia przekazują: — Polu, swoją walecznością i uśmiechem, którym nas obdarzałaś, pokazałaś, że świat może być radośniejszy i piękniejszy. Byliśmy wszyscy razem dla ciebie. I będziemy dalej, nie ustaniemy, aż wrócisz do pełni sił — razem walczy się łatwiej!

Egzamin z życzliwości i otwartości na drugiego człowieka Frombork i okolice zdały celująco

SYBIR: POLACY W WIELKIM WIĘZIENIU BEZ DACHU

SYBERIA
KOJARZY NAM
SIĘ PRZED
WSZYSTKIM
Z ZSYŁKAMI
XIX I XX WIEKU.
POLACY TRAFIALI
TAM JAKO
ZESŁAŃCY
JEDNAK
ZNACZNIE
WCZEŚNIEJ, BO
JUŻ W XVII WIEKU.
PIERWSZY POLSKI
OPIS SYBERII
WYSZEDŁ SPOD
RĘKI ADAMA
KAMIŃSKIEGO,
WZIĘTEGO
W NIEWOLĘ
W 1657 R.
W BITWIE NAD
RZEKĄ BASIĄ.

„W czterdziestym nas Matko na Sybir zesłali”
Tytuł książki wydanej w 1984 r. przez londyńskie wydawnictwo „Aneks” nadaje metaforyczną formę wielkiemu dramatowi masowych deportacji, które „za pierwszego Sowietu” dotknęły co najmniej 400 tys. polskich obywateli. Otoczeni przez dziką i groźną przyrodę, w warunkach egzystencji poniżej wszelkich wcześniejszych doświadczeń, umierali z głodu, chorób bądź zimna. W tym samym czasie ich bliscy siedzieli w więzieniach lub obozach archipelagu Gułag. Wielu zaś ginęło od strzałów w tył głowy nad dolami śmierci, których symbolem do dziś pozostaje nazwa Katyn. To była prawdziwa Golgota Wschodu. Warto pamiętać, że jej ofiary wpisują się w cały ciąg pokoleń wojennych jeńców, przesiedlanych cywilów, przeciwników moskiewskich/petersburskich władców, wchłanianych i mielonych przez wschodnie imperium już od XVI w.

„Nam powiadali o swojej nędzy”
Pierwsze próby wykorzystania jeńców wojennych do podboju i zagospoda-

rowania ziem leżących na wschód od władztwa moskiewskiego przypadają na czasy Iwana Groźnego. Władca ten dosyć często sięgał po narzędzie zbrodni w traktowaniu pokonanych wrogów lub mieszkańców zajętych terytoriów, ale w okresie wojen z państwem polsko-litewskim po raz pierwszy nastąpiło skierowanie jeńców do przymusowej służby wojskowej podczas podboju kolejnych fragmentów Syberii. W latach 1593 – 1645 zesłano na Syberię 1500 osób, z tego część stanowili polscy jeńcy. Uczestnicy Dymitriad, zmagania o Smoleńsk, wreszcie wojny z lat 1654 – 1660, którzy dostali się do moskiewskiej niewoli, często byli wysyłani na Wschód. Z tej epoki pochodzi pierwszy polski opis Syberii, który wyszedł spod ręki Adama Kamińskiego, wziętego w niewolę w 1657 r. w bitwie nad rzeką Basią. Wraz z innymi trafił aż do Jakucka. Po drodze natykał się na skupiska przymusowo wykorzystywanych polskich żołnierzy: „(...)miasto Taratana naszych gwałt jest, ale się zawsze bić muszą z Kałmukami białymi i wielką biedę cierpią”. Relacjonowali o tym Kamińskiemu rodacy napotykanymi w Tobolsku: „nam powiadali o swojej nędzy”. Kamińskiemu los sprzyjał. W twierdzy jakuckiej został nawet naczelnikiem więzienia. Po rozejmie andruszowskim w 1667 r. nastąpiła wymiana jeńców i Kamiński mógł powrócić do Rzeczypospolitej. Tu spał swe wspomnienia zatytułowane „Diariusz więźnia moskiewskiego...” – pierwszy w literaturze polskiej opis „niehumanitarnej” opublikowany dopiero w XIX w. Z Syberii zdołał wrócić inny zniewolony mieszkaniec Rzeczypospolitej, ksiądz Jędrzej Kaweczyński. Najpierw trafił do Moskwy, gdzie nielegalnie prowadził działalność katolicką misyjną. Gdy „zbrodnia” się wykryła, w 1660 r. wysłano go karnie w rejon Tobolska, skąd wrócił po kilku latach.

Do Kaługi
Na ogół przyjmuje się, że pierwszymi politycznymi zesłańcami, których los można

Pożegnanie Europy, obraz Aleksandra Sochaczewskiego namalowany w latach 1890–1894. Sochaczewski uwiecznił na nim szereg znanych Sybiraków, zesłanych w różnych zsyłkach, w tym siebie (postać stojąca przy słupie granicznym z prawej strony)

wpisać w polskie zmagania o niepodległość epoki bezpośrednio poprzedzającej rozbiory, byli przywódcy konfederacji radomskiej. Powołana w obronie wiary katolickiej przy znacznym wsparciu finansowym... Rosji, która w ten sposób chciała postawić króla reformatora Stanisława Augusta Poniatowskiego w trudnej sytuacji politycznej, konfederacja miała odstąpić od swych żądań w czasie sejmiku w 1767 r. obradującego w cieniu rosyjskiej interwencji. Już jednak na początku sejmiku, widząc panoszenie się posła Nikołaja Repnina, znany z nieprzejednania krytyk rosyjskiego dyplomaty biskup krakowski Kajetan Sołtyk podniósł protest. Na reakcję nie trzeba było długo czekać. 14 października 1767 r. porwano biskupa Kajetana Sołtyka, biskupa kijowskiego Józefa Załuskiego i hetmana polnego koronnego Wacława Rzewuskiego wraz z synem Sewerynem. Wszystkich wywieziono do Kaługi niedaleko Moskwy, skąd wrócili dopiero po upadku konfederacji barskiej w 1773 r. Warto dodać, że Kaługa to miejsce, do którego po ponad 150 latach powrócą polscy zesłańcy. W lecie 1944 r. po operacji „Ostra Brama” sowieci aresztowali żołnierzy Armii Krajowej na Wileńszczyźnie i wywieźli do koszar w Kałuzie. Stamtąd – przymusowo wcieleni do 361 zapasowego pułku piechoty Armii Czerwonej – byli kierowani do pracy przy wyrębie lasów.

Konfederaci i powstańcy
Porwanie biskupów w 1767 r. oraz postanowienie sejmu uznającego Rosję za gwarantkę ustroju Rzeczypospolitej wywołało zbrojny opór szlachty. Konfederacja barska była buntem w obronie wiary i suwerenności wymierzonym w rosyjską protekcję i uznawanego za jej narzędnika króla Stanisława Augusta. Niektórzy w tym zrywie trwającym od 1768 do 1772 r. dostrzegają pierwsze powstanie niepodległościowe. W listopadzie 1768 r. ogłoszono rozkaz carycy Katarzyny II, że ujętych „prostych” żołnierzy wojsk konfederackich należy wcielać do rosyjskiej armii na terenie guberni kazańskiej i tobołskiej, zaś szlachtę kierować do obozów przejściowych i stamtąd wysyłać do więzień na Sybir. Ponoć ok. 14 tys. uczestników zostało zesłanych w głąb Rosji.

Tysiące wcielono do rosyjskiego wojska. Barżanin Karol Lubicz-Chojecki doświadczył takiego tułaczego losu: „jakiej przykrości i smutku z oderwania nas od ojczyzny i w daleki kraj zapędzenia przy niedostatku, głodzie i nędzy doznawaliśmy”. Po drodze natrafił na skupiska wcześniej zesłanych Polaków: „Widzieliśmy (...) w Tarze, w Tobolsku, w Kazaniu, także i po innych różnych miejscach wiele naszych Polaków, starych już mocno, w różnych tam stanach znajdujących się, od kilkudziesięciu lat zabranych, którzy za rewolucji Stanisława króla Leszczyńskie-

go dostawszy się w niewolę, nie mieli już żadnego wybawienia”. Kolejne zrywy niepodległościowe kończyły się podobnie. W wyniku klęski insurekcji kościuszkowskiej, powstania listopadowego czy styczniowego co najmniej po 20-25 tys. uczestników trafiało na szeroko rozumiany „Sybir” bądź do rot aresztanckich. Do tego doliczyć trzeba niepokornych, spiskowców, nieprawomyślnych czy na przełomie wieków XIX/XX różnej maści niepodległościowców i rewolucjonistów. Szlachetnie urodzonych wieziono w osławionych kibitkach na Wschód. Jeśli nie mieli „dobrego pochodzenia”, pędzono ich pieszo, wkładając się nie tyle granicą między Europą i Azją, co między starym światem porządku i wartości a światem, w którym raczej należało porzucić wszelką nadzieję.

Od Rosji do Sowietów
A jednak ten Sybir miał wiele odcieni. Ofiary trafiały na roboty przymusowe bądź najcięższą formę uwięzienia, czyli katorgę. Innych skazywano na osiedlenie bądź zesłanie wieczyste. Oczywiście skazywano nie tylko za przestępstwa polityczne, ale również za kryminalne. W określonych przypadkach stosowano karę chłosty lub oszpeceń. W 1822 r. przeprowadzono w Rosji reformę systemu, która uwzględniała – oprócz katorgi i rot aresztanckich – osiedlenie (po odbyciu

katorgi lub jako osobna kara o wymiarze dożywotnim); osadzenie (na nieco lepszych warunkach niż osiedlenie); zamieszkanie (dla osób uprzywilejowanych). Mimo to mechanizm zsyłki pozostawał dosyć niespójny i chaotyczny, zwłaszcza że istniała perspektywa skracania bądź zamieniania kar. Wprowadzono wypłaty za pracę i szansę zmiany miejsca zamieszkania za zgodą władz. Zakładano rodziny, istniała możliwość polowania czy prowadzenia badań naukowych. Wielu polskich zesłańców, jak np. Benedykt Dybowski, Bronisław Piłsudski, Jan Czerski, Wacław Sieroszewski, przyczyniło się w ten sposób do zbadania przyrody i ludów, zamieszkujących region zesłania. Inni mogli wrócić po odbyciu kary i często kontynuować swą wcześniejszą aktywność... „Dom umarłych” z czasów carskich, choć sprzyjał utożsamianiu szeroko rozumianego Sybiru z ciężkimi represjami, różnił się radykalnie od „niehumanitarnej” którą bolszewicy zbudowali w swoim państwie po 1917 r. Polacy, którzy z powodów politycznych doświadczyli sowieckich obozów, więzień i deportacji, mieli dużo mniejsze szanse na przetrwanie. Zesłania z lat trzydziestych towarzyszące tzw. operacji polskiej NKWD, obozy Gułagu i deportacje z pierwszych lat II wojny światowej, czy wreszcie aresztowania, wywózki i wysiedlenia powracające wraz z Armią Czerwoną od 1944 r. nie tylko na Kresy włączone do ZSRR, ale obejmujące również Śląsk, Pomorze czy Warmię i Mazury, były częścią represyjnej polityki dawnej Rosji carów. Jednak sowiecki komunizm nadał represjom niewyobrażalną skalę i osiągnął ludobójczą perfekcję. Jej ofiarą stawali się m.in. zachodni sąsiedzi moskiewskiego imperium.

WALDEMAR BRENDA

Tydzień temu rozmawialiśmy z profesorem Andrzejem Saksonem o Warmiakach, Mazurach i tożsamości regionalnej. Za tydzień: Październik 1956 w Olsztynie

ZADBAJ O SWOJE SERCE

MIGOTANIE PRZEDSIONKÓW TO NAJCZĘSTSZE ZABURZENIE RYTMU SERCA. SZACUJE SIĘ, ŻE ŻYJE Z NIM OKOŁO 700 TYSIĘCY POLAKÓW. PRZYPOMINAMY O TYM W ZWIĄZKU ZE ŚWIATOWYM DNIEM SERCA.

Migotanie przedsionków odczuwane jest często jako kołatanie, szybkie i nieregularne bicie serca. Mogą towarzyszyć mu duszność, zmęczenie, spadek wydolności fizycznej, a nawet zawroty głowy i omdlenia. Jednak choroba równie dobrze może też nie dawać żadnych objawów, dlatego część chorych w ogóle nie wie o jej istnieniu. Nieleczone migotanie przedsionków aż pięciokrotnie zwiększa ryzyko udaru mózgu, może też doprowadzić do niewydolności serca. Dlatego z okazji obchodzonego w tym roku 29 września Światowego Dnia Serca w ramach kampanii „W rytmie arytmii. Stop udarom” powstało specjalne wideo edukujące, jak dbać o serce, aby uniknąć groźnych chorób.

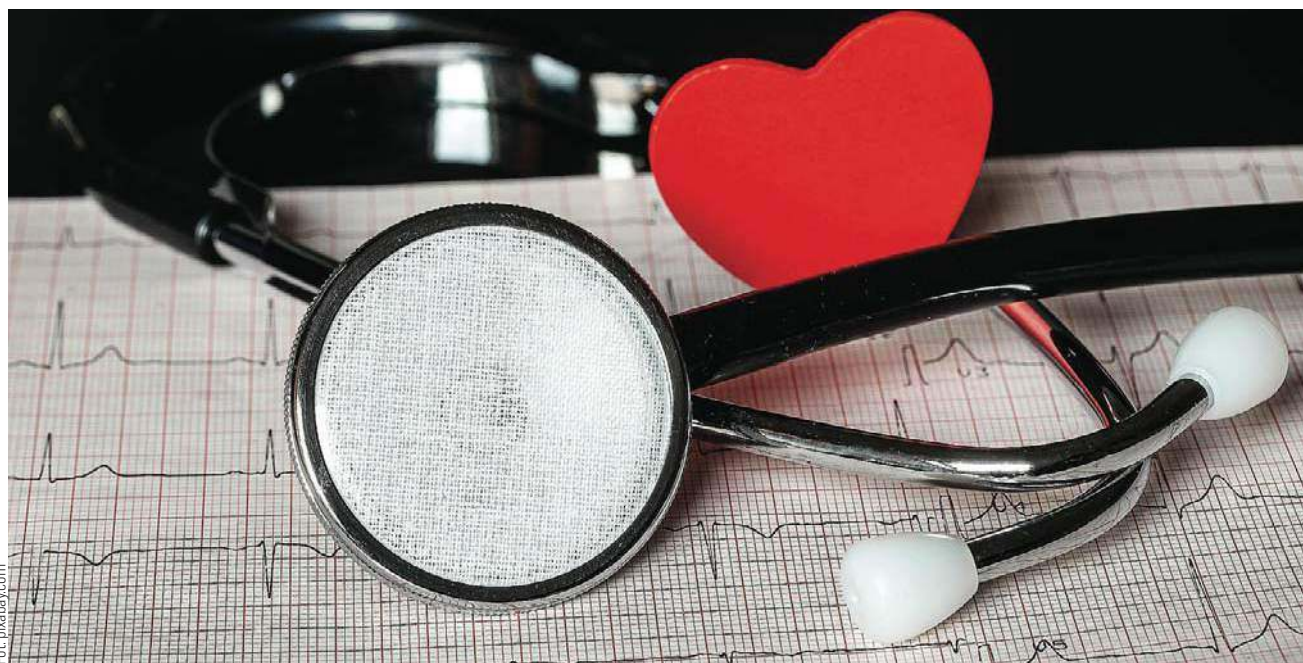
Migotanie przedsionków cechuje się nierównym biciem serca. To jest całkowicie bezwładny rytm, między kolejnymi uderzeniami serca są różne odstępy. Dodatkowo w trakcie

migotania przedsionków mamy zdecydowanie mniejszą tolerancję wysiłku, łatwiej się męczymy i trudność zaczynają nam sprawiać codzienne czynności, które dotąd nie były żadnym problemem – podkreśla prof. dr hab. n. med. Przemysław Mitkowski, kardiolog z Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, prezes Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego.

MIGOTANIE PRZEDSIONKÓW JEST NAJCZĘSTSZYM ZABURZENIEM RYTMU SERCA. BADANIA EPIDEMIOLOGICZNE WSKAZUJĄ, ŻE DOTYCZY 23 PROC. OSÓB PO 65. ROKU ŻYCIA, A RYZYKO WYSTĄPIENIA TEGO SCHOROZENIA ROŚNIE WRAZ Z WIEKIEM. SZACUJE SIĘ, ŻE W POLSCE Z MIGOTANIEM PRZEDSIONKÓW ŻYJE OK. 700 TYS. OSÓB.

– Część pacjentów nie jest w ogóle świadomych, że ma migotanie przedsionków, bo to jest taka arytmia, która czasami nie daje objawów. Szczególnie u osób, które poza tą arytmia mają zdrowe serce – mówi prof. Przemysław Mitkowski.

Objawów tej choroby nie wolno jednak lekceważyć, bo migotanie przedsionków to jedna z głównych przyczyn udarów mózgu. Wynika ona z zaburzenia prawidłowego rytmu serca, za które odpowiada węzeł zatokowo-przedsionkowy. Prowadzi to do wyzwalania szybkich (powyżej 300 na minutę) i nieregularnych impulsów elektrycznych, w efekcie czego przedsionki nie kurczą się w skoordynowany sposób, lecz drgają. W rezultacie spada

FOT. PIXABAY.COM

wydajność pompowania krwi przez przedsionki do komór serca i może dochodzić do zastoju krwi w przedsionkach, wskutek czego mogą powstać skrzepliny.

– Jeżeli te skrzepliny się oderwą, mogą z prądem krwi popłynąć aż do mózgu i doprowadzić do udaru mózgu – mówi prezes Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego. – Na dodatek taka arytmia – kiedy serce bije nie tylko niemiernie, ale i bardzo szybko – jeżeli nie będzie właściwie leczona, może doprowadzić do rozwoju niewydolności serca.

Podstawową i prostą metodą, która zwiększa wykrywalność migotania przedsionków, jest pomiar tętna. Jeżeli tętno jest niemiernie i wyczuwalna jest nieregularna praca serca, należy zgłosić się do lekarza, ponieważ szybkie rozpoznanie choroby to szansa na skuteczniejsze leczenie.

– Tętno mierzymy opuszkami dwóch palców na tętnicy promieniowej i sprawdzamy, czy fala

tętna jest miarowa, czy niemiernie. W tym drugim przypadku trzeba jak najszybciej wykonać badanie elektrokardiograficzne. Na rynku są też dostępne specjalne opaski i zegarki z funkcją pomiaru tętna, które mogą ułatwić nam wykrycie migotania przedsionków. Warto też używać w tym celu aparatów do mierzenia ciśnienia, te nieco lepsze też potrafią wskazać, że mamy arytmie – mówi prof. Przemysław Mitkowski. Jak wskazuje kardiolog, leczenie migotania przedsionków ma dwa główne cele, czyli zapobieganie powikłaniom – przede wszystkim udarowi mózgu i niewydolności serca – oraz łagodzenie objawów samej arytmii. Jego podstawą w większości przypadków jest farmakoterapia i leki przeciwkrzepliwie.

– CO BARDZO WAŻNE, MUSIMY TEŻ ZIDENTYFIKOWAĆ I LECZYĆ CHOROBY WSPÓLISTNIEJĄCE

– PODKREŚLA PREZES POLSKIEGO TOWARZYSTWA KARDIOLOGICZNEGO. – NAJWAŻNIEJSZYM CZYNNIKIEM, KTÓRY POWODUJE WYSTĄPIENIE MIGOTANIA PRZEDSIONKÓW, JEST NADCIŚNIENIE TĘTNICZE. SZCZEGÓLNIE TRWAJĄCE PRZEZ WIELE LAT. DLATEGO KAŻDY Z NAS POWINIEN OD CZASU DO CZASU KONTROLOWAĆ SOBIE CIŚNIENIE TĘTNICZE.

Oprócz regularnych pomiarów tętna i ciśnienia bardzo ważna jest też profilaktyka, w tym m.in.: zdrowy styl życia, odpowiednie odżywianie, unikanie alkoholu i palenia papierosów. O tym między innymi przypomina kampania „W rytmie arytmii. Stop udarom”, w ramach której – z okazji obchodzonego 29 września Światowego Dnia Serca – powstało specjalne wideo edukujące, jak dbać o ser-

ce, aby uniknąć groźnych chorób. Jest ono dostępne na stronie kampanii www.stopudarom.pl.

– W tym klipie serce „ostrzega” nas przed wszystkimi czynnikami, które mogą przyczynić się do migotania przedsionków, ale pokazuje też, w jaki sposób możemy sami rozpoznać tę arytmie. Głosu sercu użyczył znany aktor Artur Barciś – mówi prof. Przemysław Mitkowski. – Zalecam wszystkim, żeby mierzyli sobie ciśnienie tętnicze, od czasu do czasu kontrolowali cholesterol, poziom glukozy we krwi i inne czynniki ryzyka, jak chociażby pogorszenie funkcji nerek. W przypadku kiedy mamy podejrzenie arytmii, trzeba jak najszybciej wykonać badanie elektrokardiograficzne. I trzecia, bardzo ważna rzecz: jeżeli lekarz potwierdzi, że mamy tę arytmie, należy stosować się do zaleceń, przyjmować leki przeciwkrzepliwie i inne, które zmniejszą ryzyko powikłań.

ŹRÓDŁO: NEWSERIA.PL

REKLAMA

Dr n. med. JACEK NOWAK
specjalista chirurgii ogólnej i naczyniowej
PRZYJMUJE: poniedziałek-piątek 16.00-18.30
REJESTRACJA TEL. w godz. 10⁰⁰-18⁰⁰
tel. 89 534 23 33
Olsztyn
ul. Pana Tadeusza 6 (PANTAMED)

17122otr-a-P

NEUROLOG
BEATA NOWAK
specjalista neurolog
poniedziałek 10:00-13:00
czwartek 10:00-13:00
Rejestracja tel. 89 534 23 33
w godz. 10:00-18:00
Olsztyn, ul. Pana Tadeusza 6
PANTAMED

17222otr-a-P

Dr n. med. PIOTR MALINOWSKI
specjalista chirurgii ogólnej i naczyniowej
• Diagnostyka i badanie chorób naczyń
• Usuwanie żylaków: laserowe, nieoperacyjne, operacyjne, skleroterapia
ZABIEGI:
środa 16.00-18.00, czwartek 16.00-18.00
KONSULTACJE:
środa 18.00-19.30, czwartek 18.00-19.30
Olsztyn, ul. Kopernika 30, gabinety nr 14 i 15

9422otr-a-M

dr n. med. MACIEJ BIERNACKI
SPECJALISTA CHIRURGII OGÓLNEJ I ONKOLOGICZNEJ
• chirurgia ogólna • chirurgia onkologiczna
• żylaki • przepukliny • usuwanie drobnych zmian skórnych • leczenie chorób piersi • leczenie nowotworów przewodu pokarmowego
Olsztyn, al. Wojska Polskiego 39 (Lancet)
89 535 72 80 od godz. 13⁰⁰, 508 36 26 52

1322otr-a-M

NZOZ „ARTERIA” PRYWATNE SPECJALISTYCZNE CENTRUM CHOROBY NACZYŃ
Olsztyn, ul. Kopernika 30 (parter, lok. 14, 15) pn.-pt., rej. w godz. 10⁰⁰-18⁰⁰, tel. 89 534-55-65
CHOROBY ŻYL I TĘTNIC
• diagnostyka
• leczenie zachowawcze
• skleroterapia żylaków
• laserowe leczenie żylaków!!!
• leczenie operacyjne żylaków
Specjaliści chirurgii naczyniowej i ogólnej:
Mariusz Błoniecki | Rafał Dryzner
Piotr Malinowski
Maciej Sadowski tel. 89 509 344 667
www.arteria.olsztyn.pl

1422otr-a-M

AGENDA | 6 PAŹDZIERNIKA 2022

9.30	Uroczyste otwarcie Konferencji	
10.00	Nielatwa rola integratora w robotyzacji procesów	Jakub Zalewski, KUKA
10.20	Automatyzacja - koszt czy inwestycja BGK	Anna Bullo, BGK
10.40-11.10	Przerwa kawowa	networking
PANEL TECHNOLOGICZNY		
11.10	Innowacyjne rozwiązania intralogistyczne	Tomasz Michalski, Karolina Janowicz-Gutkowska Pepperl+Fuchs
11.30	Od produkcji po magazyn - usprawnianie procesów z użyciem nowoczesnych technologii podciśnieniowych	Damian Rybczyński, Schmalz
11.50	Predykcyjne utrzymanie ruchu	Tomasz Dawid, Balluff
12.10	Czy robotowi potrzebny jest wzrok	Krzysztof Kamiński, AVS
12.30-13.00	Lunch	networking
PANEL BIZNESOWY		
13.00	Nowa Inteligentna Specjalizacja Regionu? Zielona Automatyzacja i Cyfryzacja oraz Nowe Technologie	Marta Piskorz, Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego
13.10	Praktyczne aspekty Zielonej Automatyzacji i Cyfryzacji	Adam Augustynowicz, Inceptum
13.30	Finansowanie innowacji	Beata Olszewska, Agencja Rozwoju Przemysłu
13.50	Jak firmy radzą sobie z kryzysem	Sebastian Rynkiewicz, Klaster Obróbki Metali
14.10-14.30	Przerwa kawowa	networking
14.30	Wojna na Ukrainie i deglobalizacja - szanse i zagrożenia dla przemysłu. Co nas czeka?	Debata z udziałem zaproszonych Gości

WYDZIAŁ MATEMATYKI I INFORMATYKI UWM W OLSZTYNIE UL. SŁONECZNA 54

Zgłoś swoje uczestnictwo w Konferencji 6 października w Olsztynie – konferencje@alnea.pl

RÓŻOWE SŁONIKI ISTNIAŁY NAPRAWDĘ

BOGUSŁAW DOMANIEWSKI KOCHAŁ PRZYRODĘ, MIAŁ SERCE DLA ZWIERZĄT, ZWŁASZCZA TYCH SKRZYWDZONYCH. BYŁ NIEZRÓWNANYM GAWĘDZIARZEM, CZAROWAŁ SWOIMI HISTORIAMI, A SŁUCHACZE DO DZIŚ NIE WIEDZĄ, CO BYŁO W NICH PRAWDĄ, A CO FANTAZJĄ. W TWIERDZY BOYEN MOŻEMY ZOBACZYĆ WYSTAWĘ WSPOMNIENIOWĄ O TEJ NIEZWYKŁEJ POSTACI.

KATARZYNA
TOMASZEWICZ
k.tomaszewicz@
gazetaolsztynska.pl

Choć w tym roku minęło już 20 lat od śmierci Bogusława Domaniewskiego, to wielu giżycczan wspomina go i pamięta do dziś. Zwłaszcza średnie i starsze pokolenie mieszkańców ma w pamięci tę niezwykłą postać i nietuzinkową osobowość oraz utworzone przez niego społeczne Muzeum Flory i Fauny (składało się na nie kilka tysięcy eksponatów), a także minizoo na terenie twierdzy Boyen, gdzie opiekował się przysmakiem i rannymi zwierzętami.

Pan Bogusław latem zawsze wygrzewał się na leżaku na tyłach koszarowca twierdzy Boyen (obecnie Koszarowiec Domaniewskiego). Potrafił wspaniale opowiadać, wręcz czarować różnymi historiami o swoich niezwykłych przygodach, przyrodzie, twierdzy Boyen. Słuchacze do dziś nie wiedzą, co było w nich prawdą, a co plastyczną wyobraźnię pana Bogusława. Już

Krewni Bogusława Domaniewskiego przed „jego” koszarowcem w twierdzy Boyen

za życia stał się legendą XIX-wiecznych fortyfikacji. Był bohaterem telewizyjnych reportaży i niezliczonych publikacji, także na łamach „Gazety Olsztyńskiej” i „Gazety Giżyckiej”. Jego bogate i barwne życie wystarczyłoby na wypełnienie kilku życiorysów.

Lata młodości spędził, studiując na Politechnice Warszawskiej, Politechnice w Turynie i Uniwersytecie Warszawskim, przeplatając naukęorskimi podróżami i pracą na kutrach rybackich. Poznał Morze Północne oraz wody wokół Afryki i Azji. Wojnę roz-

począł w szeregach Armii Poznań, by zakończyć ją jako żołnierz AK. Później pociągnęło go na Bałtyk, gdzie łowił na własnym kutrze. Ostoję znalazł w Giżycku. Tutaj spędził ponad 50 lat życia. Był postacią niezwykle popularną. Talent gawędziarski jednał mu wszystkich. Legendarnymi stały się opowieści o jego spacerach z dzikimi zwierzętami po ulicach Giżycka. Przyczynił się do popularyzacji miasta i Mazur, z którymi utożsamiał się całkowicie.

Wystawę wspomnień o Bogusławie Domaniewskim, fotografie, jego rysunki, książki, pamiątki po nim możemy oglądać w giżyckiej twierdzy Boyen. Na stronie internetowej twierdzy (twierdza.gizycko.pl) dostępny jest także film, na którym pana Bogusława wspominają m.in. Wojciech Marek Darski, Andrzej Szocik, Krystyna Grabikowska, Bohdan Makowski, Jan Sekta, Maciej Karczewski.

A zaczęło się od gawrona

Losy Bogusława Domaniewskiego wiodły od Zamościa, gdzie się urodził

w 1910 roku i ukończył gimnazjum, poprzez Włochy, gdzie studiował budowę okrętów, po Warszawę (studiował biologię na Uniwersytecie Warszawskim). Wojenne i powojenne losy (był w AK, walczył w powstaniu warszawskim) zawiadły go najpierw na Wybrzeże, do Gdańska, a w końcu na Mazury, do Giżycka. Tutaj w twierdzy Boyen stworzył społeczne Muzeum Flory i Fauny, którego dzieje zaczęły się od jednego martwego gawrona.

– Wiele lat temu przyniósł go chłopiec i chciał, żeby coś z tym ptakiem zrobić. Więc ja go wypchałem i jest tu do dziś ten gawron założyciel – wspominał Domaniewski w rozmowie z autorką tekstu w 1997 roku.

W tamtych latach w Giżycku i okolicy stało się tradycją, że wszystkie pokaleczone, chore, a też i martwe zwierzęta zanosilo się do pana Bogusława. Te, których nie mógł wyleczyć, zostawały u niego na zawsze jako wypchane eksponaty.

– Za każdym z nich kryje się zwierzęca tragedia – mówił. – I tak: sześć łosi

REKLAMA

JAK CO ROKU WYBIERZ Z NAMI

NAJPOPULARNIEJSZEGO SAMORZĄDOWCA REGIONU!

Nasz plebiscyt to niepowtarzalna okazja, by móc docenić radnych, wójtów oraz burmistrzów, którzy zasłużyli na słowa uznania

Listy kandydatów w każdy czwartek w „Gazecie Olsztyńskiej”

40220tp-A-K

przejechał pospieszny Białystok – Warszawa; 64-ki-
logramowy, trzymetrowy
sum zaplątał się w rybak-
skie sieci, jeże wpadły pod
samochód, łabędzie nie
przetwały zimy, kormoran
zginął nadziany na hak za-
stawiony przez kłusowni-
ków na węgorze.

– To są wszystko wypadki,
ale jakże przedziwne czasa-
mi – wspominał w rozmo-
wie przed laty Domaniew-
ski, wskazując na pięknego
rybołowa. – To było tak:
ptak polował na rybę. Kie-
dy zobaczył ofiarę, złożył
skrzydła i jak kamyk puścił
się w dół do wody. Ale był
chytro i skoczył na dużego
szczupaka, który wciągnął
go pod wodę i utopił.

Wycieczka jego śladem

Wystawa wspomnieniowa
przygotowana przez pra-
cowników twierdzy Boyen
spowodowała, że śladami
Bogusława Domaniewskie-
go wybrali się do Giżycka
jego krewni. Przyjechali
specjalnie, żeby zobaczyć
pamiątki po nim, pocho-
dzić jego śladami, po-
wspominać dawne z nim
rozmowy. Spotkałam się
z nimi przed Koszarowcem
Domaniewskiego, tym sa-
mym, w którym przez kilka
dekad rządził niepodziel-
nie, tu mieściło się jego
Muzeum Flory i Fauny.

– To był brat cioteczny
mojego ojca Zbigniewa
– wspomina Krystyna de
Corde. – Bogusław uro-
dził się w Zamościu, my
pamiętamy go właśnie
z Zamościa, potem z Sia-
nek (gdańskich Stogów)
nad morzem, a Giżycko to
był kolejny etap i już ostat-
ni. Za czasów zamojskich
młody Bogusław chodził
na prywatne lekcje francu-
skiego razem z córką poety
Bolesława Leśmiana. Sam
Domaniewski wspominał
poetę jako siwego, niskie-
go, nieśmiałego człowie-
ka. Dość zamożnego, gdyż
pracował on także jako
rejent w sądzie. Ponoć
Leśmian upodobał sobie
go na zięcia, ale nic z tego
nie wyszło. Domaniewski
twierdził, że wtedy bar-
dziej podobała mu się...
żona poety.

– Wujek był osobą
wszechstronną i z poczu-
ciem humoru. Nie prote-
stował, kiedy jako dzieci
w zabawie zakładaliśmy
mu na głowę czepek od
lalki – wspomina z uśmie-
chem pani Krystyna. – Ale
przede wszystkim lubił

– Wujek wówczas był już wiekowy, ale umysł miał sprawny i uraczył nas opowie-
ściami o twierdzy Boyen. Miał mieszkanie, ale zaszył się w twierdzy – myślę, że był
to jego świat – mówi Majka Wiśniewska (na zdjęciu jej córka Natalia i Bogusław
Domaniewski, rok 2000)

być niezależny, taki wolny
duch, czarodziej... Cieszy-
my się, że ktoś jeszcze go tu
pamięta – dodaje.

– Pierwszy raz przyje-
chałem tutaj 50 parę lat
temu. Pasjonowało mnie
żeglarstwo. Mama mówi:
„przecież masz wujka w Gi-
życku, u niego możesz się
zatrzymać”. Ale gdzie on
mieszka? Mama nie zna-
ła dokładnego adresu, ale
stwierdziła, że jak kogokol-
wiek zapytam, to na pew-
no się dowiem. I tak było.
Zapytani w Giżycku mili-
cjanci od razu skierowali
nas do niego – dodaje Jan
Witkowski, dalszy krewny
Bogusława Domaniew-
skiego. – Przyjeżdżaliśmy
grupą co roku na żagle,
rozbijaliśmy namioty na
twierdzy, a wujek wieczor-
ami przychodził do nas
i raczył historiami. Nieraz
mówiliśmy do siebie: „Te-
raz to wujcio przesadził...”.
Mówił np. że ma kolegę
w Kenii, z którym uczył się
w Zamościu, a który jest
teraz dyrektorem parku
narodowego. I ten kolega
napisał kartkę do Bogusła-

wa, że w parku urodziły się
różowe słoniki. Kupowali-
śmy to wszystko oczywiście
z kamienną twarzą. Rano
przyszli do nas i pokazuje
nam kartkę, gdzie faktycz-
nie było napisane o tych
różowych słonikach i zdję-
cie w dodatku. Tym razem
więc nie fantazjował.

Pan Jan żałuje, że nie
praktycznie nie zostało ze
zbiorów Domaniewskiego:
– Kiedy tu przyjechalśmy
po jego śmierci, wszystko
już było splądrowane.

Tak wspomina go inna
krewna, mieszkająca
w Gdańsku Maria Wiś-
niewska: – Zopowieści ro-
dzinnych wiem, że wujek,
będąc jeszcze w Zamo-
ściu w gimnazjum, poma-
gał w zoo prof. Millerowi
(nauczycielowi przyrody)
w zbieraniu eksponatów
i żywych zwierząt. Po skoń-
czeniu gimnazjum rozpo-
czął studia inżynierskie
zgodnie z wolą ojca, ale
je porzucił po roku, bo go
nie interesowały. Zawsze
pasjonowała go przyroda
i przygody. Zapisał się na
Wydział Morski w Turynie
i odbywał praktyki mor-
skie. Między innymi pływał
wzdłuż wybrzeży Afryki.
Te dzieje opisał w książce.
Na ile wiarygodne, trudno
powiedzieć. O tej podróży
i innych przygodach czę-
sto opowiadał w rodzinie
i wśród znajomych, a gdy
mieszkał w Giżycku i był
tzw. kaowcem w ośrodku
Róża Wiatrów, te opowie-
ści snuł wśród wczasowi-
czów. W 1935 roku wrócił
z Włoch do Polski i zaczął
studia na Wydziale Przy-
rodniczym Uniwersytetu
Warszawskiego. Zbierał
eksponaty zoologiczne,
które już wtedy sam prepa-
rował, tak jak później w Gi-
życku. Był dla nas uoso-
bieniem wielkiej przygody
i wręcz przybyszem z innej
planety. Słuchało się jego

gawęd i opowieści z zapa-
rtych tchem i bez poczucia
upływu czasu.

Gęsto od ludzkich spraw...

Krystyna de Corde bar-
dzo ceniła sobie kore-
spondencję z wujkiem
Bogusławem, jego listy
pieczołowicie przechowu-
je do dziś. Oto treść jedne-
go z nich, z listopada 1995
roku, z dołączonym zasus-
zonym motylkiem:

„Myślę o Was i cała saga
rodzinna wiecznie prze-
wija mi się przed oczami,
zwłaszcza zimą, kiedy Ma-
zury zasypiają i jest długi,
długi czas na medytację.
Mogę też masę czytać
i cudaczyć z moimi zwie-
rzaczkami. Wszystko to
razem jest fajne i leci czas
jak z bata strzelił. Szkoda,
że znajomki wynoszą się
do Abrahama i nie ma jak
ich od tego powstrzymać.
Taki los. W tej chwili sie-
dę w mojej warowni, już
zaczyna się zima, więc
w piecu buzuje ogień i ci-
cho, ciepło i romantycznie.
Za oknami odzywa się mój
psiak, który wiernie poma-
ga dozorować tego całego
majdanu. Ten psiak to jak
kudłaty niedźwiadek. Był
przejechany przez samo-
chód, tylne nogi połamane.
Wsadziłem go wgips i teraz
odpłaca się dozorowaniem.
Stale znoszą mi leśne
zwierzęta po różnych tra-
gediach. Często udaje mi
się je wyleczyć ku wielkiej
radości, ale świat zwierząt
tek ginie w zastraszającym
pośpiechu, też nie ma na
to rady. Gęsto od ludzkich
spraw na świecie i do tego
zwariowana technika”.

Bogusław Domaniewski
był niezwykle postacią,
może warto uhonorować
go w jakiś szerszy sposób,
„wpisać” w pamięć miasta.
Może na przykład ulica
Domaniewskiego w Giży-
cku?

Bogusław Domaniewski w mundurku harcerskim z matką i siostrami

30 WRZEŚNIA

Wernisaż wystawy fotografii „Kobieta wobec Sacrum” Andrzeja Ziółkowskiego i spotkanie autorskie

Olsztyn
Wystawa „Kobieta wobec sacrum” zabiera nas do świata wielkich religii. Bohaterki fotografii łączy pragnienie kontaktu z sacrum. Andrzej Ziółkowski pokazuje je w momentach głębokich przeżyć duchowych – żarliwej modlitwy, uniesienia duchowego czy próby zespolenia z Praźródłem. Zdjęciom towarzyszą teksty wybrane ze świętych ksiąg ich religii.
Prowadzenie: Alicja Kulik
Spotkanie autorskie: 18.30 sala pod amfiteatrem. Wstęp wolny

30 WRZEŚNIA

Nie kiepuj do wody! Music Festival

Sztynort
Celem „Nie kiepuj do wody!” jest zwrócenie uwagi na ochronę ekosystemów wodnych, zwłaszcza wśród osób spędzających czas na inad zbiornikami wodnymi. Poprzez organizację festiwalu muzycznego organizatorzy chcą budować świadomość ekologiczną wśród turystów i mieszkańców. W tym roku w Sztynorcie wystąpią Kuba Kęsy i Recykling Band.
Start o godz. 20.

30 WRZEŚNIA

Spektakl „Więcej niż wiatr”

Olsztyn
Prezentacja spektaklu „Więcej niż wiatr” w reżyserii Zbigniewa Waszkielewicz oraz wykonaniu Teatru IOTA. Czytelnia Czasopism (parter) Stary Ratusz WBP; ul. Stare Miasto 33, godz. 18.
Wstęp wolny

30 WRZEŚNIA

Recital organowy

Olsztyn
Marek Stefański – organy, Jagienka Perlikiewicz-Kass – prowadzenie
W programie m.in.:
François d’Agincour (1684-1758) – Suite pour orgue: Plein jeu, Basse de Trompette, Recit de Nasard, Tierce en taille, Dialogue des Flutes, Fond d’orgue, Fugue, Gigue
Johann Sebastian Bach (1685-1750) – „Vater unser im Himmelreich” BWV 216 (opr. M. Stefański)
Joseph Haydn (1732-1809) – Adagio i Rondo G-dur („Stuecke fuer Floetenuhr”)
Godz. 19.00, sala koncertowa filharmonii. Wstęp płatny

30 WRZEŚNIA

Wieczór poetycko-muzyczny „Nie uciekaj dniu w popioły”

Barczewo
W programie poetycka refleksja antywojenna, czyli słowa, które teraz muszą paść i muzyka, które je zilustruje.
Godz. 18:00, Galeria Sztuki Synagoga, ul. Kościuszki 9. Wstęp wolny

DO 30 WRZEŚNIA

Wystawa „Machiny Leonarda da Vinci”

Olsztyn
Ekspozycja jest interaktywna i posiada walory edukacyjne. Była eksponowana w ośrodkach kultury w 21 krajach Europy, bijąc rekordy frekwencji.
Wystawa ma charakter dynamiczny, interaktywny i edukacyjny. Zwiedzający będą mogli sprawdzić samodzielnie działanie wynalazków, które wyprzedziły swoją epokę o kilkaset lat i stały się inspiracją dla współczesnej inżynierii.
Centrum handlowa Aura. Wstęp wolny

1 PAŹDZIERNIKA

Koncert Stach Bukowski

Olsztyn
Grupę tworzy Stach, który doskonale łączy rolę wokalisty i perkusisty, Agnieszka – świetna basistka oraz Robert – wirtuoz gitary. Grają muzykę z rockandrollowym polotem i mają ucho do chwytliwych melodii. Na scenie dają prawdziwego ognia, a ich koncerty nasycone są beztroską energią i dobrą zabawą. Podczas występu zespół zaprezentuje materiał, który znalazł się na ich ostatnio wydanej EPce „Chwila”. Nie zabraknie również starszych kawałków, które podbiły radiowe listy przebojów oraz serwisy streamingowe.
Kuźnia Społeczna, ul. Marka Kotańskiego 1. Wstęp płatny

1 PAŹDZIERNIKA

Koncert Michał Bajor „Color Cafe”

Olsztyn
Tym razem Michał Bajor postanowił przemieszać swoje muzyczne włosko-francuskie fascynacje, które w większości pierwszy raz nagrał na płycie i zbudował z nich koncert. To bardzo zróżnicowany recital, od przejmującej „Je sui malade” Dalidy, przez kolorowe „Couleur cafe” Gainsburga, czy roztańczone „Quando, quando”, aż po dramatyczny „Hymn miłości” Edith Piaf.
Godz. 19.00, sala koncertowa filharmonii. Wstęp płatny

1-2 PAŹDZIERNIK

Weekend seniora z kulturą

Olsztyn
Bezpłatne zwiedzanie oddziałów Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie dla osób 60+
Wstęp wolny

2 PAŹDZIERNIKA

Targi Chłopskie „Smaki Jesieni”

Olsztynek
Program:
11:00 - uroczyste otwarcie
10:00-17:00 - kiermasz rękodzieła i kulinariów
11:00-16:00 - warsztaty, pokazy, prelekcje
11:00-16:30 - koncerty, występy artystyczne:
11:15 - Zespół Pieśni i Tańca Dumka wraz z zespołem wokalnym Żurawka
12:00 - zabawy dla dzieci z Hanną Banasiak „Jesień teatrem malowana”

13:00 - zespół „Warmińska Kuźnia”
14:00 - Zespół Pieśni i Tańca „Jedwabno”
15:00 - Zespół „Zarażeni Folkiem”
Skansen w Olsztynku, ul. Leśna 23, godz. 11-17.

2 PAŹDZIERNIKA

Festyn rękodzieła - Moc dobra

Olsztyn
W programie: kiermasz, występy artystyczne, warsztaty rękodzieła.
Dochód ze sprzedaży rękodzieł powstałych w ramach projektu zostanie przeznaczony Fundacji Każdy Ważny.
Kuźnia Społeczna, ul. Marka Kotańskiego 1. Wstęp wolny

3 PAŹDZIERNIKA

Koncert Henry No Hurry

Olsztyn
Henry No Hurry to projekt na póły muzyczny, na póły podróżniczy i po trosze pisarski. Ten jednoosobowy zakład koncertowy Wawrzyńca Jana Dąbrowskiego wyruszył w trasę na początku 2017 roku i do dzisiaj odwiedził ponad 250 miejsc w kilku krajach. Henry No Hurry zagrał trasę koncertową, między innymi, po schroniskach górskich, po prywatnych mieszkaniach, a w 2020 przemierzył Polskę od Dolnego Śląska po Suwalszczyznę, dając występy w tak nietypowych miejscach jak: złomowisko aut, opuszczony dworzec PKS czy wnętrze starej cerkwi. Nie zabrakło go także na festiwalach - z OFF Festivalem, MiedziankaFest, Songwriter Łódź Festiwal, Kino Na Granicy oraz Patrząc na wschód na czele.
Centrum Książki (pl. Jana Pawła II 2/3), godz. 18:30. Wstęp płatny

HELIOS REPERTUAR

Centrum Handlowe Aura,
Olsztyn, al. Piłsudskiego 16

BILET DO RAJU / napisy: 13:20, 15:00, 17:00, 18:30, 20:45;
NIEWIDZIALNA WOJNA: 15:30, 17:20, 19:50, 20:30; UŚMIECH-

NIJ SIĘ / napisy: 19:00, 21:40;
MIA I JA. FILM / familijny / b.o. / dubbing: 13:50, 14:20, 15:50, 17:50; TEDI i szmaragdowa tablica / familijny / od 6 lat / dubbing: 15:40, 18:45; JOHNNY: 14:15, 15:45, 18:00, 21:00; NIE MARTW SIĘ, KOCHANIE / napisy: 16:20, 17:45, 20:15; AVATAR (2009) / napisy: 19:30; AVATAR (2009) / napisy / 3D: 14:30; ZOŁZA: 13:30, 21:10

REKLAMA

Największa Hurtownia Odzieży w Olsztynie

Olsztyn, ul. Wyszyńskiego 7
tel. 89 534 63 52
www.gracjaolsztyn.pl

Z tym kuponem kupisz bez marży*
Oferta ważna do 15 października 2022 r.

Hurtownia wprowadziła na stałe **sprzedaż detaliczną**

Serdecznie zapraszamy
• pon.-pt. 9.00-17.00
• sob. 9.00-15.00

* Do zakupu bez marży uprawniona tylko kupon z papierowego wydania gazety.

REKLAMA

Mazury PTTK sp. z o.o. z siedzibą: ul. Staromiejska 1 w Olsztynie, KRS 0000131332,

WYDZIERŻAWI OD 1.01.2023 R., OŚRODEK TURYSTYCZNY: Stanica Wodna PTTK Stare Jabłonki

atrakcyjnie położony nad jeziorem Szelaż Mały, posiadający miejsca noclegowe w domkach, pawilonach i na polu namiotowym z funkcją gastronomiczną.

Informacja na stronie www.mazurypttk.pl, tel. 89 527 51 56.

Wydzierżawiający zastrzega sobie prawo prowadzenia rokowań z wybranymi oferentami oraz zakończenia postępowania bez wyłonienia którejkolwiek z ofert.

ZWIERZĘTA

sprzedam

KURY młode nioski, od hodowcy, szczepione, dowóz, TANIO, 502-031-298

SPRZEDAM, szczenięta owczarki niemieckie długowłose z rodowodem, 506-10-90-11.

SPRZEDAŻ kur, kurcząt - dostawa gratis, 503-508-148

SKUP BYDŁA EKSPORTOWEGO

byki, jałowki (100-350 kg) oraz bydło rzeźne

*Konkurencyjne ceny
*Płatność od ręki
*Odbiór bezpośrednio z gospodarstwa
*Własny transport

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY!

Tel. kontaktowy **504894800**
STEPNIAK S.C.

Małe Radowiska 9a, 87-200 Wąbrzeźno
71422otbr-b-M

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

MIESZKANIE 35m2 Olsztyn, 885-735-280

SPRZEDAM mieszkanie 3-pokojowe, parter, Bartoszyce, tel. 508-511-412

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL, tel. 503-103-703

ZIEMIĘ rolną 80 ha w jednym kawałku Skomack Wielki, okolice Elku, 668-617-014

zamienię

WWW.ZAMIANY.OLSZTYN.PL mieszkań, domów , 603-584-180

do wynajęcia

3 pokoje studentom wynajmę, 089 526-53-17

POKÓJ, 600-018-121

PRACA

dam pracę

KIEROWCA CE , 503-103-703

PANIĄ do prowadzenia domu, okolice Warszawy, 668-617-014

POMOCNIKA, remonty, budowa, 602-172-613

PRACOWNIKA do gospodarstwa rolnego z zamieszkaniami, okolice Elku, 668-617-014

STOLARZY i pomocników stolarzy przy produkcji drewnianych okien i drzwi 89 512-80-73

TRAKTORZYSTĘ, okolice Elku, 668-617-014

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie rolnym Zakwaterowanie Tel. 510122909, 510122909

AUTO-MOTO

sprzedam

ROMET Ogar 202, rok 2015, cena 1500PLN, 606-127-556

kupię

SKUP AUT!!! **NAJWYŻSZA**
CENA TEL. 730 750 266

USŁUGI

budowa | remont

DACHY, 514-456-553

HYDRAULICY, 501-209-794

MALOWANIE, szpachlowanie, 664-493-138

REMONTY mieszkań, hydraulika, elektryka, 789-812-283

SZALÓWKA, podłoga, boazeria, sztacheta, taras; Tartak Żarnowo k. Augustowa, 693-491-205.

TYNKI maszynowe, 509-512-130

UTYLIZACJA i zdejmowanie azbestu, 509-512-130

inne

SZYCIE kołder, 665-434-450

NAUKA

FRANCUSKI, 503-53-29-67

RÓŻNE

sprzedam

!GARAŻE BLASZANE, NOWOCZESNE WIATY, 798-710-329, 698-230-205.

KOCIOŁ CO na olej opałowy, tanio sprzedam, 601-246-022

PIEC centralnego ogrzewania EKO 36KW, 3 sezony grzewcze cena ok. 10.000 PLN, 535-793-725

kupię

KUPIĘ stare motocykle SHL, WFM, Junak, motorowery Żak, Ryś, 504-631-626

KONSTAL
PRODUCENT

**GARAŻE blaszane
BRAMY garażowe
KOJCE dla psów**

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż **GRATIS**
Dogodne **RATY**

**GARAŻE
WZMOCNIŁO
DO BRAM**
**AUTOMATYKA
DO BRAM**

89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

57622otbr-A-P

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

GĘSI chowane naturalnie, na wolnym wybiegu, karmione owsem sprzedam. 786-988-240

RYBY sprzedaż: karpia konsumpcyjnego i krocza, narybek amura i tołpygi, 669-483-895.

SPRZEDAŻ kur, kaczek, brojlerów, kokoszek, dowóz gratis, tel. 728-104-188.

maszyny rolnicze

SPRZEDAM: MASZYNY ROLNICZE UŻYWANE 200 SZT. Kiwity tel. 605-429-486, Ostróda tel. 601-612-068, Węgorzewo, tel. 539-448-102.

produkty rolne

KUPIJĘ ZBOŻA, 602-114-212

Honoracie
Mierzejewskiej-Mikoszy
oraz **Mateuszowi Mikoszy**
szczerze wyrazy współczucia z powodu śmierci
Mamy i Teściowej
Pani Barbary Mierzejewskiej
składają Przyjaciele z Olsztyńskiego Teatru Lalek

Koleżance mgr piel.
Katarzynie Sokołowskiej
i Rodzinie
wyrazy współczucia z powodu śmierci
Teścia
składają Koleżanki i Koledzy z Katedry Pielęgniarstwa

*Życie to czas, w którym szukamy Boga.
Śmierć to czas, w którym Go znajdujemy.
Wieczność to czas, w którym Go posiadamy...*
Św. Franciszek Salezy

TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE
NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI
W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ”
I „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”
NEKROLOGI
(wymagany akt zgonu).
Terminy przyjęć*:
• na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
• na wtorek, środę, czwartek, piątek – dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00
* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE
(wymagany dowód osobisty osoby nadającej)
ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania
Biuro Ogłoszeń,
OLSZTYN, plac Józefa Bema 5
czynne w godz. 7.00-15.00
soboty – nieczynne
tel. 89-539-74-80,
b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl
www.pozegnania.net
Biuro Ogłoszeń,
ELBLĄG, ul. Rybacka 35
tel. 55-236-18-02
pon.-pt. godz. 8.00-16.00

AR+KA **USŁUGI**
POGRZEBOWE
AR+KA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska
OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
☎ **89 534 72 42, 605 635 908**
OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)
☎ **89 526 66 01, 605 665 909**
www.arkaolsztyn.pl
Całodobowy przewóz zmarłych

Warmiński
ZAKŁAD POGRZEBOWY
dawniej **↓market**
OLSZTYN **895 355 300**
ul. Lengowskiego 18-20 **602 327 277**
BISKUPIEC **897 152 093**
ul. Armii Krajowej 4 **608 680 642**
POGOTOWIE POGRZEBOWE 89 527-09-09
Pomożemy Ci godnie pożegnać

ARKADIA
Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85
tel. 89 526 67 53, 665 175 125
całodobowe przewozy zmarłych
Zbigniew Jarmużewski Joanna Kamińska Andrzej Domasiewicz
kom. 602 514 880 kom. 691 410 360 kom. 602 514 888
Gwarantujemy godną i kulturalną posługę

SACRUM
KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE
ANDRZEJ DĄBROWSKI
Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2
☎ **89 67 77 100, kom. 530 308 308**
GODNIE - SOLIDNIE - Z SZACUNKIEM
Całodobowy przewóz zmarłych

O PIŁCE

III LIGA\\ Sokół w sobotę zagra na własnym stadionie z Unią Skierniewice. Początek o godzinie 15. Do tej pory ostródzka drużyna zgromadziła 10 punktów - wszystkie zdobyta od czasu, gdy trenerem Sokola został Janusz Bucholc. Niestety, w ostatniej kolejce ostródzianie na wyjeździe przegrali z rezerwami ŁKS, mieli jednak pecha, bo w tym czasie pierwszy zespół ŁKS miał wolny termin, dlatego kilku pierwszoligowców wzmocniło trzecioligowe rezerwy. Tym razem Sokół podejmie Unię Skierniewice, czołowy zespół obecnego sezonu. Co ciekawe Unia jeszcze nie wygrała w Skierniewicach, natomiast na wyjeździe odniosła już cztery zwycięstwa! Z kolei Sokół na własnym obiekcie jest bezkompromisowy, bo zanotował dwie wygrane i dwie porażki. Po pauzie za żółte kartki powracają do gry Jakub Mysiorski oraz Mateusz Musiński. Tym razem żaden z piłkarzy Sokola nie musi pauzować za nadmiar kartek. W ostatnim meczu z powodu kontuzji nie zagrał środkowy obrońca Szymon Dowgiałło, natomiast, uraz jest

na tyle poważny, że w rundzie jesiennej już go na boisku nie zobaczymy. Piłkarz wypożyczony ze Stomilu ma kontuzjowane kolano, jest już po rezonansie i teraz w klubie zastanawiają się, czy będzie potrzebny zabieg, czy też wystarczy jedynie zachowawcze leczenie.

• **10. kolejka, sobota:** Sokół Ostróda - Unia Skierniewice (15), Broń Radom - Concordia Elbląg (14), Błonianka Błonie - Pogoń Grodzisk Maz. (15), Lechia Tomaszów Maz. - Legionovia Legionowo (16), Ursus Warszawa - ŁKS II Łódź (16), Świt Nowy Dwór Maz. - Olimpia Zambrów (15), Mławianka Mława - Pilica Białobrzegi (16), Legia II Warszawa - Warta Sieradz (12); **niedziela:** Pelikan Łowicz - Jagiellonia II Białystok (12).

PO 9 KOLEJKACH

1. Świt	22	22:9
2. Legionovia	20	23:11
3. Mławianka	20	24:16
4. Pogoń	19	15:9
5. Unia	15	6:5
6. Legia II	14	20:13
7. Pelikan	14	16:13
8. Lechia	14	13:11
9. Broń	12	16:15

10. Olimpia	11	11:14
11. Jagiellonia II	10	21:19
12. Sokół	10	15:17
13. Ursus	9	13:16
14. ŁKS II	8	11:16
15. Pilica	7	10:16
16. Warta	7	10:18
17. Błonianka	4	8:24
18. Concordia	2	9:21

FORBET IV LIGA\\ Na czele tabeli jest były trzecioligowiec z Wiekla, który po zdegradowaniu Mamr, także byłego trzecioligowca, nie zamierza opuścić wygodnego fotela lidera. Tydzień temu Wieklec bez problemu na wyjeździe pokonał 5:1 Romintę Gołdap, a teraz podejmie Polonię Iłowo, będąc zdecydowanym faworytem. Na potknięcie GKS-u czeka rywal zza miedzy, czyli Iławski Jeziorak. Drużyna prowadzona w tym sezonie przez Daniela Madeja spisyuje się w IV lidze nad wyraz dobrze, chociaż w okresie przygotowawczym działacze nie szaleli na rynku transferowym. Jeziorak zagra w tej kolejce u siebie z nieobliczalnym DKS Dobrze Miasto. Drużyna Macieja Szostka potrafi wygrać w Barczewie lub

w Giżycku, by potem przegrać u siebie z Motorem Lubawa. W tym tygodniu doszło do kolejnej zmiany trenera - wcześniej z posadą pożegnał się Czesław Żukowski, a w jego miejsce w Polonii Lidzbark Warmiński zatrudniono Wojciecha Tarnowskiego. Ta zmiana była sporym zaskoczeniem, bo Polonia od początku sezonu jest w czołówce ligi. Inaczej jest w Huraganie Morąg, który jeszcze kilka lat temu grał z powodzeniem w III lidze oraz w Pucharze Polski, a teraz zajmuje ostatnie miejsce w IV lidze. Działacze podjęli kłopoty Fabianowi Wielicze, który budował zespół na ten sezon, a w jego miejsce wrócił Andrzej Malesa. Dobrze znany w Morągu, bo zespół prowadził już w poprzednim sezonie.

Teraz czeka go ciężka misja uratowania Huraganu przed spadkiem.

• **9. kolejka, sobota:** GKS Wieklec - Polonia Iłowo (13), Mamry Giżycko - Znicz Biała Piska (14), Olimpia Olsztyn - Tęcza Biskupiec (13), Pisa Barczewo - Polonia Lidzbark Warmiński (15:30), Motor Lubawa - Granica Kętrzyn (15), Jeziorak Iława - DKS Dobrze Miasto (15:30), Huragan Morąg - Mrągowa Mrągowo (15:30); **niedziela:** Olimpia II Elbląg - Rominta Gołdap (15:30).

PO 8 KOLEJKACH

1. Wieklec	19	20:7
2. Jeziorak	17	24:14
3. Polonia	15	24:14
4. Mamry	15	21:18
5. Mrągowa	15	21:16
6. Znicz	14	20:13
7. Granica	12	15:12
8. Motor	12	15:16
9. Polonia	10	13:15
10. Olimpia	10	11:14
11. Dobrze Miasto	10	20:16
12. Tęcza	10	13:14
13. Olimpia II	7	16:20
14. Rominta	7	10:24
15. Pisa	5	10:24
16. Huragan	4	11:27

EKSTRAKLASA\\ Hitem 11. kolejki bez wątpienia będzie sobotni mecz Lecha Poznań z Legią Warszawę, czyli obecnego i poprzedniego mistrza Polski. Co prawda w tej chwili Legia jest liderem i ma sześć punktów przewagi, ale skoro niespełna trzy tygodnie temu potrafiła przegrać z Częstochową 0:4, to w Poznaniu też jej lekko nie będzie.

• **11. kolejka, piątek:** Radomiak Radom - Cracovia (18 Canal+ Family, Canal+ Sport), Wisła Płock - Piast Gliwice (20:30 Canal+ Sport); **sobota:** Górnik Zabrze - Zagłębie Lubin (15 Canal+ Sport), Lech Poznań - Legia Warszawa (17:30 TVP 2, Canal+ Sport), Pogoń Szczecin - Lechia Gdańsk (20:30 Canal+ Sport); **niedziela:** Miedź Legnica - Stal Mielec (12:30 Canal+ Sport), Jagiellonia Białystok - Korona Kielce (15 Canal+ Sport), Widzew Łódź - Raków Częstochowa (17:30 Canal+); **poniedziałek:** Śląsk Wrocław - Warta Poznań (19 Canal+ Sport).

• **Czołówka tabeli:** 1. Legia - 20; 2. Raków - 19 (mecz mniej); 3. Pogoń - 18; 4. Wisła - 17; 5. Widzew - 16; 6. Cracovia - 14; 7. Lech - 14 (mecz mniej). **DRYH, EM**

NA ARENACH

OLSZTYN
Piłka nożna
• II liga, sobota g. 15: Stomil Olsztyn - Lech II Poznań
• I liga kobiet, sobota g. 15.30: Stomilanka Olsztyn - Polonia Środa Wielkopolska

BEZLEDY
Sporty walki
• Gala Duet 25 Fight Night/Battle Of Barcja 2, sobota g. 19

BISKUPIEC
Piłka ręczna
• Liga Centralna, sobota g. 18: Warmia Olsztyn - MKS Wieluń

IŁAWA
Piłka ręczna
• I liga, niedziela g. 15: Szyńska Meble Jeziorak Iława - Szczypiorniak Olsztyn
Siatkówka
• PlusLiga g. 14.45: Indykpol AZS Olsztyn - ZAKSA

MORĄG
Piłka ręczna
• II liga, sobota g. 18: Jedynka KODO Morąg - Szczypiorniak II Olsztyn

OLECKO
Piłka ręczna
• II liga, sobota g. 18: Czarni Olecko - AZS UKW Bydgoszcz

SPRINTEM

SIATKÓWKA\\ Kolejne zwycięstwo Polek podczas mistrzostw świata! Tym razem w trzech setach pokonały Koreę Południową.

• **Polska - Korea Płd. 3:0 (17, 18, 16)**
POLSKA: Wotosz, Korneluk (6), Witkowska (9), Górecka (11), Stysiak (15), Różański (12), Stenzel (libero) oraz Gałkowska, Fedusio (2), Szlagowska i Wenerska

Polki idą jak burza przez mistrzostwa świata i nadal pozostają niepokonane. W trzecim grupowym starciu podopieczne Stefano Lavarniego nie dały szans Korei Południowej. Tym samym Polki zapewniły sobie grę w drugiej fazie rozgrywek. W czwartek zmierzą się z Dominikaną.

• **Inne wyniki grupy B:** Tajlandia - Chorwacja 3:0 (18, 13, 21), Turcja - Dominikana 3:2 (-21, 21, 18, -16, 13)
• **4. kolejka:** Korea Płd. - Tajlandia 0:3 (-13, -15, -14), po oddaniu gazety do druku zakończyły się mecze Turcja - Chorwacja i Polska - Dominikana.

PO 3 KOLEJKACH

1. Polska	9	9:1
2. Tajlandia*	8	9:5
3. Dominikana	7	8:3
4. Turcja	6	8:5
5. Chorwacja	0	1:9
6. Korea Płd.*	0	0:12

* mecz więcej

• Podczas weekendu ruszają rozgrywki II ligi. Siatkarze AZS UWM w sobotę zagrają na wyjeździe z Arką Chetm, natomiast siatkarki olsztyńskiego Chemika w Warszawie zmierzą się z AZS AWF.

FUTSAL\\ W 5. kolejce Ekstraklasz Constract Lubawa na wyjeździe zagra z Piastem Gliwice (niedziela, g. 18).

• **Czołówka tabeli:** 1. Constract Lubawa - 9 (mecz mniej); 2. Rekord Bielsko-Biała - 9 (mecz mniej); 3. Futsal Leszno - 9; 4. Piast Gliwice - 9; 5. Dremar Opole Komprachcice - 7.

SPORT W TV\\ **Boks.** Gala PZB Suzuki Boxing Night 17 w Łomży (20.05 TVP Sport)
• **Kolarstwo.** Tour of Croatia (15 Eurosport 1)
• **Koszykówka.** Energa Basket Liga: Spójnia Stargard - Enea Abramczyk Astoria Bydgoszcz

(17.20 Polsat Sport Extra); liga turcka: Türk Telekom - Darüşşafaka Tekfen (18 Sportklub); liga hiszpańska: Gran Canaria - Barca (21.25 Canal+ Sport2)
• **Piłka nożna.** Ekstraklasa: Radomiak - Cracovia (17.40 Canal+ Family, Canal+ Sport), Wisła - Piast (20.25 Canal+ Sport); I liga: Chojniczanka - Wisła (20.20 Polsat Sport); liga francuska: Angers - Olympique Marsylia (20.55 Canal+ Family, Canal+ Sport5, Eleven Sports 1); liga portugalska: Sporting CP - Gil Vicente, FC Porto - SC Braga (19.55, 22.10 Eleven Sports 2)
• **Siatkówka.** Mistrzostwa świata kobiet: Serbia - Kazachstan, Bułgaria - Kanada (12.50, 15.50 Polsat Sport), Brazylia - Japonia (14.05 Polsat Sport News), Holandia - Belgia (19.50 Polsat Sport Extra); PlusLiga: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice (17.30 Polsat Sport)
• **Siatkówka plażowa.** Turniej World Beach Pro Tour Elite 16 w Paryżu (22 Polsat Sport News)
• **Snooker.** Turniej British Open (14 Eurosport 2, 22 Eurosport 1)
• **Tenis.** Turniej ATP w Seulu (9, 11 Polsat Sport Extra); turniej ATP w Sofii (13, 15 Polsat

Sport Extra, 17, 19 Polsat Sport News); turniej WTA w Tallinie (17, 19 Canal+ Sport2)

• **Żużel.** Grand Prix Polski U-21 (19 Eurosport 1). **DRYH**

REKLAMA

Ballet VIRSKI UKRAINE

OLSZTYN 16 X FILHARMONIA

godz. 16.00

kup bilecik eBilet.pl 24 biletów biletyna.pl

INDYKPOL AZS: JAK SIĘ UDA, TRZEBA

ŻEBY NAWIĄZAĆ WALKĘ Z TUZAMI PLUSLIGI NIE WYSTARCZY BYĆ, TYLKO TRZEBA ICH ZDOMINOWAĆ NA SIATCE - WYJAŚNIA PIOTR KULIKOWSKI, PREZES ZARZĄDU FIRMY INDYKPOL, KTÓRA OD WIELU LAT JEST SPONSOREM TYTULARNYM OLSZTYŃSKICH SIATKARZY.

INDYKPOL AZS OLSZTYN 2022/2023

Fot. Rafał Łysiek

ARTUR DRYHYNICZ
a.dryhynycz@
gazetaolsztynska.pl

- Jaki był pomysł szefów klubu oraz sztabu szkoleniowego na budowę nowego Indykpolu AZS, który w sobotę rozpocznie kolejny sezon PlusLigi? Bo bez wątpienia jakiś pomysł mieliście...

- Uznaliśmy, że jeśli chcemy nawiązać walkę z tuzami PlusLigi, to nie wystarczy być, ale trzeba ich zdominować na siatce, dlatego nowy zespół został zbudowany według pewnych reguł. Zmieniła się nasza perspektywa patrzenia na równowagę w drużynie siatkarskiej. Kiedyś była szkoła, jej pozytywnym przykładem jest dla mnie trener Daszkiewicz, która stawiała na bardzo solidne przyjęcie, dzięki czemu rozgrywający ma odpowiednie warunki pracy, w efekcie jest równomiernie granie między skrzydłami i środkiem. Jednak Daniel Ca-

stellani (trener Indykpolu AZS w latach 2020-21 - red.) jakieś półtora roku temu powiedział nam, że na odpowiednim poziomie wygrywają drużyny, które - jeżeli nie stać ich na kupno konkretnego zawodnika - kupują gracza ofensywnego, zamiast defensywnego, by nie mieć deficytu w ataku. Bo jeżeli przy złym przyjęciu piłka będzie niezbyt dobrze wystawiona, to mocny siatkarz i tak sobie z nią jakoś poradzi. Natomiast słabi skrzydłowi - nawet przy dobrym rozegraniu - nie pociągną zespołu, jeśli trafią na solidny blok. Przy słabszym przyjęciu musi być spełniony jeszcze jeden warunek, czyli trzeba mieć w zespole rozgrywającego, który nie tylko dobrze rozdziela piłki, ale równie dobrze... biega, bo dzięki temu dojdzie do piłki i ją rozegra niemal z każdego miejsca na boisku. Z tego powodu w poprzednim sezonie w Indykpolu AZS pojawił

się Firlej, takim graczem jest też Łomacz w Skrze, która świadomie była budowana z deficytem przyjęcia, bowiem trenerzy uznali, że Łomacz z tym sobie poradzi. Dla odmiany Resovia miała rozgrywającego, który słabo biega (Fabian Drzyzga - red.), więc trzeba było dobrać zawodników, którzy zapewnią mu komfort przyjęcia.

Z tych powodów przed zbliżającym się sezonem podjęliśmy decyzję, które niektórzy mogą uznać za zbyt ryzykowne, ponieważ postawiliśmy na bardzo ofensywny układ. Nasz libero jest obiecującym, ale jednocześnie niedoświadczonym i młodym człowiekiem (19-letni Kuba Hawryluk - red.), a poza tym mamy dwóch przyjmujących, którzy są bardzo ofensywni. Nie stać nas na topowych zawodników zrównoważonych, bo tacy są poza naszym budżetem, więc postawiliśmy na Lipińskiego i Karliżtkę.

NASZ BUDŻET NIE NALEŻY, NIESTETY, DO NAJWIĘKSZYCH, DLATEGO - CHCĄC ODNIEŚĆ SUKCES - MUSIELIŚMY PODJĄĆ PEWNE RYZYKO PODCZAS BUDOWANIA DRUŻYNY. MUSZĘ TU JEDNAK DODAĆ, ŻE BYŁO TO ŚWIADOME RYZYKO, BO JEŚLI WSZYSTKO POTOCZY SIĘ ZGODNIE Z NASZYMI ZAŁOŻENIAMI, TO W TYM SEZONIE INDYKPOL AZS BĘDZIE BARDZO OFENSYWNYM

- Ale przecież już w ostatnim sezonie był to bardzo ofensywny zespół, o czym świadczą wysokie miejsca DeFalco i Butryna w klasyfikacji najlepiej punktujących PlusLigi.

- Jednak gdy na lewym skrzydle grał Andringa, wtedy nasza siła ataku była zdecydowanie słabsza. Na dodatek Firlej nie był jeszcze tej klasy rozgrywającym, który przy słabszym przyjęciu, a takie mieliśmy,

był w stanie wszystko na boisku posprzątać. Poza tym nasz libero miał słaby sezon, a ze składu szybko wypadł Salehi. Mówię o tym dlatego, by wyjaśnić kibicom, że nasi trenerzy na siatkówce zęby zjedli i w ich decyzjach oraz postępowaniu zawsze jest jakaś logika, z tym że nie zawsze osiąga się to, co się zaplanowało. Bo czasem wystarczy jedna kontuzja, by cały plan się posypał.

- Tak jak w ostatnim sezonie było z Irańczykiem Salehim...

- Cóż, podczas budowania zespołu - poza pieniędzmi - trzeba mieć wiedzę oraz szczęście.

- Dawno temu do takiego wniosku doszedł legendarny Kazimierz Górski, który o jednym ze szkoleniowców kiedyś powiedział: dobry trener, ale szczęścia nie ma.

- Bo szczęście jest potrzebne, o czym na własnej skórze przekonaliśmy się z Salehim. Przed sezonem braliśmy pod uwagę dwóch obiecujących przyjmują-

cych. Jednym z nich był ocierający się o reprezentację młody Słoweniec Rok Mozić, a drugim już grający w kadrze Irańczyk. Długo się zastanawialiśmy, kogo wybrać, bo z jednej strony Salehi grał w mocnym irańskim klubie, z kolei Słoweniec miał gigantyczny potencjał. Po dyskusjach z trenerem Danielem Castellanim uznaliśmy ostatecznie, że weźmiemy Irańczyka. Szczerze przyznam, że wybór był jednak bardzo trudny, dlatego w tym przypadku po prostu można było rzucić monetą. I co się stało? Słoweniec w kadrze jedynie lekko zaistniał, ale poszedł do ligi włoskiej, po zaledwie miesiącu przebił się do wyjściowej szóstki zespołu z Werony, po czym stał się jednym z trzech najlepszych przyjmujących ligi włoskiej! A Irańczyk przyjechał do nas z kontuzją, która w badaniach przed podpisaniem umowy nam nie wyszła. Okazało się, że on z tym urazem grał już od dawna na środkach przeciwbólowych, w efekcie jego stan stopniowo się zaostrzał. No i gdy przyjechał do Olsztyna, to już po tygodniu zgłosił, że boli go bark, a potem było coraz gorzej. W efekcie straciliśmy zawodnika, z którym wiązaliśmy olbrzymie nadzieje. A gdybyśmy wzięli Słowenca...

...może zakończylibyście sezon na podium?

- Dokładnie. Ale jednocześnie jestem pewien, że gdyby Salehi nie został zajęty przez irański sztab szkoleniowy, to z jego potencjałem też byśmy walczyli o medal mistrzostw Polski.

- Czyli w siatkówce jest jak w życiu, o którym Forrest Gump powiedział, że jest jak pudło czekoladek, bo nigdy nie wiesz, na jaką czekoladkę trafisz.

REKLAMA

GAZETA OLSZTYŃSKA.

Oficjalny partner prasowy drużyny Indykpol AZS Olsztyn zaprasza na mecz

Drużynę Indykpol AZS Olsztyn wspierają:

szynakameble

PRZEMYSŁOWA

AdiFeed

PROteinBIOTIC

PZU

Mercedes-Benz

DAMIX

DBK GROUP

DBK GROUP

DBK GROUP

www.indykpolazs.pl/bilety

SIĘGAĆ GWIAZD

Prezes siatkarskiej spółki Tomasz Jankowski, Piotr Kulikowski oraz profesor Andrzej Koncicki z UWM

- My, niestety, trafiłiśmy źle. Ale gdybyśmy wybrali Słoweńca, wtedy zbieralibyśmy pochwały, bo bez wątplenia stałby się gwiazdą PlusLigi. A tak stał się gwiazdą ligi włoskiej.

- Wielu kibiców miniony niezły sezon będzie kojarzyć z trenerami Marco Bonittą i Javierem Weberem, tymczasem z tego, co pan mówi, wychodzi na to, że olbrzymi wpływ na kształt zespołu miał także Daniel Castellani.

- Oczywiście, ale skład na ten sezon jest już całkowicie autorskim projektem Webera, który ocenił, że mamy drużynę nie słabszą niż ostatnio...

- Prezes klubu Tomasz Jankowski stwierdził nawet, że obecny Indykpol AZS jest silniejszy od tego z DeFalco i Firlejem, bo siła ataku ma być rozłożona na większą grupę zawodników.

- Dokładnie tak.

Poza tym spore nadzieje wiążemy z nowym rozgrywającym. Na tej pozycji muszą być goście nie tylko z jajami, ale wręcz z dużymi jajami, bo od nich zależy na boisku bardzo wiele. Jedni chcą dostosować zespół do swojej gry, a inni, lepsi, sami dostosowują się do gry kolegów z zespołu i... rywali. No i wydaje się, że Tuaniga jest takim właśnie rozgrywającym.

- Chociaż Indykpol AZS nie należy do bogatych klubów, to w ostatnich latach udało się wam podpisać kontrakty z bardzo wartościowymi zawodnikami.

- Po prostu zmieniliśmy swoją taktykę. Na przykład kiedyś znaleźliśmy dwóch fajnych siatkarzy w lidze francuskiej, skontaktowaliśmy się więc z menedżerem, czas leciał, po czym

usłyszeliśmy, że obaj już przedłużyli umowy z dotychczasowym klubami. Dlatego z prezesem Jankowskim doszliśmy do wniosku, że takie sprawy musimy załatwiać wcześniej, tym bardziej że mamy zabezpieczony budżet, czego inne kluby nie mają, bo one dopiero czekają, aż sponsorzy potwierdzą dotychczasowe umowy. I właśnie przewidywalny budżet na następne lata jest naszą siłą, dlatego staramy się to wykorzystać, idąc jako pierwsi na zakupy.

Kiedyś montowaliśmy drużynę nawet dopiero w maju, kiedy to grube ryby PlusLigi już się obłowiły. Teraz jednak - wykorzystując nasze atuty - staramy się je wyprzedzić, bo gdy jesteś biedniejszy od rywali, to nie możesz grzecznie stać w kolejce z nadzieją, że upatrzonego przez ciebie zawodnika przez ciebie zawodnika nikt bogatszy nie weźmie.

Dzięki temu od kilku lat udaje się nam ściągnąć do Olsztyna bardzo dobrych siatkarzy. Przypomnę, że Butryn przyszedł do nas po sezonie, w którym w barwach Resovii został najsukuteczniejszym atakującym PlusLigi. A DeFalco? Miał za sobą słabszy sezon w Włoszech, jego klub kręcił nosem, ale my go systematycznie zachęcaliśmy: „Chcemy ciebie, chcemy ciebie, będziemy mieli doskonałego trenera, ale musisz już teraz podjąć decyzję!” Amerykanin chciał zostać we Włoszech, ale ze strony jego klubu wciąż nie było żadnej deklaracji. „To znaczy, że Włosi cię nie chcą, bo gdyby im na tobie zależało, to już dawno by umowę przedłużyli”

- kuliśmy żelazo, póki było gorące. No i po dwóch tygodniach takiego grillowania DeFalco w końcu podpisał z nami umowę. Niewiele potem zaczął lepiej grać w swoim dotychczasowym klubie, bo liga włoska jeszcze trwała, i dopiero wtedy obudzi się prezes, proponując przedłużenie kontraktu. Ale było za późno, bo DeFalco już był nasz. Rok wcześniej podobnie było z Butrynem, a teraz z Lipińskim, którego zachęcaliśmy m.in. tym, że wielu zawodników Indykpolu AZS trafia do kadry. Jest przecież już całkiem spora lista, na której są m.in. Bednorz, Buszek, Śliwka i Kochanowski. Ci siatkarze albo u nas się odbudowali, albo u nas wypłynęli na szerokie wody. Poza tym wyjaśniliśmy Lipińskiemu, że Indykpol AZS to uporządkowany klub, w którym oferujemy godziwe pieniądze i płacimy na czas. „Mamy też dobrego trenera, który zapewni ci rozwój, tymczasem w twoim obecnym klubie nawet nie wiesz, kto w nowym sezonie będzie szkoleniowcem”. No i znowu się udało!

- Niestety, jest jeden problem, bo gdy uda się wam ściągnąć zawodnika, który okaże się gwiazdą PlusLigi, to możniejsi szybko go wam wyrwą, czego przykładem jest chociażby DeFalco, który w tym sezonie będzie grał w Resovii.

- Na to nic już nie poradzimy. Ale gdy Marco Bonitta, nasz ówczesny trener, zachęcał DeFalco do podpisania kontraktu z Indykpołem AZS, mówił mu: „Przyjdź do Polski, a po roku twoja rynkowa wartość nie wzrośnie

o 20, tylko o 200 procent. I wtedy będziesz mógł wybierać wśród najlepszych klubów”. I tak też się stało, przynajmniej jeśli chodzi o jego poziom sportowy, bo co do klubu...

- ...to mógł wybrać lepiej.

- Bez wątplenia. Ale na pewno kasa mu się zgadza, bo w Rzeszowie dostał ponad dwa razy większe pieniądze niż miał w Olsztynie.

- O co więc Indykpol AZS powalczy w tym sezonie?

- Nikt nie będzie miał pretensji, jeśli zespół zajmie piąte lub szóste miejsce, ja jednak uważam, że mamy odpowiedni potencjał, by myśleć całkiem realnie o medalu. Po prostu trzeba stawiać sobie ambitne cele i - jak się uda - sięgać gwiazd.

INDYKPOL AZS OLSZTYN

- **Rozgrywający:** Joshua Tuaniga, Karol Jankiewicz
- **Przyjmujący:** Robbert Andringa, Bartłomiej Lipiński, Moritz Karlitzek, Kamil Szymendera
- **Środkowi:** Mateusz Poręba, Taylor Averill, Szymon Jakubiszak, Dawid Siwczuk
- **Atakujący:** Karol Butryn, Jan Król
- **Libero:** Jakub Ciunajtis, Kuba Hawryluk
- > **Trener:** Javier Weber
- > **Drugi trener:** Marcin Mierzejewski
- > **Statystyk:** Mateusz Nykiel
- > **Trener przygotowania fizycznego:** Grzegorz Krzan
- > **Fizjoterapeuci:** Paweł Jaguszewski, Paweł Ciesiun
- > **Lekarz:** Wojciech Remiszewski

1. KOLEJKA PLUSLIGI

- **Piątek:** Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice (17.30 Polsat Sport)
- **Sobota:** Indykpol AZS Olsztyn - ZAKSA Kędzierzyn-Koźle (14.45 Polsat Sport), Asseco Resovia Rzeszów - Projekt Warszawa (17.30 Polsat Sport), LUK Lublin - Cerrad Enea Czarni Radom (20.30 Polsat Sport Extra)
- **Niedziela:** Aluron CMC Warta Zawiercie - Skra Bełchatów (14.45 Polsat Sport), Trefl Gdańsk - Barkom Kaźany Lwów (17.30 Polsat Sport), Stal Nysa - Ślepsk Małow Suwałki (20.30 Polsat Sport)
- **Poniedziałek:** BBS Bielsko-Biała - Cuprum Lubin (17.30 Polsat Sport)

OLSZTYN OGRAŁ OLSZTYN

PIŁKA NOŻNA W finale kobiecego Wojewódzkiego Pucharu Polski Stomil Olsztyn wysoko pokonał rezerwy olsztyńskich Stomilanek.

Za finałowe zwycięstwo piłkarki Stomilu dostały 5000 złotych od WMZPN

• **Stomil Olsztyn**
• **Stomilanki II Olsztyn 5:1 (3:0)**

1:0 - Z. Kowalczyk (7), **2:0** - Poptawska (32), **3:0, 4:0, 5:0** - Kamińska (45, 49, 53), **5:1** - Korzec (70)

STOMIL: Czasnoję - Milewska, Z. Kowalczyk (80 Wolak), Żukowska, Farelnek, Szczepkowska (59 Ziemkiewicz), Poptawska, W. Kowalczyk, Kamińska (87 Bączek), Szostkowska (64 Wawrzeniak), Fidurska
STOMILANKI II: Studzińska - Żukowska, Ślesińska, Ludkiewicz (70 Zagórska), Czarnecka (87 Soliwoda), Długozima, Rabięga, Korzec, Czepanko (57 Milewska), Olender, Horoń (63 Prusik)

Kobiecego futbolu w naszym województwie cieszy się małym powodzeniem. Jest tak kiepsko, że nie funkcjonuje liga wojewódzka, a do pucharu zgłosiły się dwie drużyny. To itak dobrze, bo bywało, że w latach poprzednich zgłaszała się tylko jedna drużyna.

NA FINAŁ WYZNACZONO NOWY STADION W BISKUPCU, A ŻEBY NADAĆ MU ODPOWIEDNIĄ RANGĘ, MECZ ROZEGRANO PRZY SZTUCZNYM OŚWIETLENIU.

Bracia Maleszewscy trenujący oba olsztyńskie zespoły wystawili młode zawodniczki. Piłkarki Stomilu na co dzień grają w Centralnej Lidze Juniorek, a rezerwy Stomilanek w ligach juniorskich. Wbrew obawom trenera Stomilu, trener Stomilanek nie skorzystał z senierek, który grają w I-ligowych rozgrywkach.

Ostatecznie Stomil prowadzony przez Marka Maleszewskiego pewnie

wygrał i tym samym zapewnił sobie udział w Pucharze Polski na szczeblu centralnym oraz 5 tysięcy złotych od Warmińsko-Mazurskiego Związku Piłki Nożnej.

- JESTEŚMY BARDZO ZADOWOLENI Z TEGO ZWYCIĘSTWA, PONIEWAŻ POWTÓRZYLIŚMY SUKCES Z ZESZŁEGO ROKU - MÓWI MAREK MALESZEWSKI. - WYNIK WYSOKI, ALE NIE ODZWIERCIEDLA WALKI NA BOISKU, PO PROSTU MY BYLIŚMY DUŻO BARDZIEJ SKUTEKZNI, Z CZEGO BARDZO SIĘ CIESZĘ, BO CZASAMI BRAKOWAŁO NAM TEGO W CENTRALNEJ LIDZE JUNIOREK.

Naprawdę czapki z głów, ponieważ dziewczyny wykonały wszystkie założenia taktyczne i mogą świętować ten sukces. Co prawda w drugiej połowie był taki fragment, gdy wkraśl się do naszego szeregu bałagan, ale szybko opanowaliśmy sytuację, a w kolejnych minutach mieliśmy dwie dogodne sytuacje i wynik mógł być jeszcze wyższy. Podsumowując, dziewczyny zagrały znakomity mecz, zostawiły na boisku dużo serca, dzięki czemu kibice obejrzeliby naprawdę fajne i grane na dużej intensywności widowisko. **EM**

STOMIL LUBI GRAĆ Z REZERWAMI

II LIGA PIŁKARSKA\\\\ Stomil ma za sobą dwa zwycięstwa z rzędu, co w tym sezonie jeszcze mu się nie zdarzyło. Teraz przed podopiecznymi Szymona Grabowskiego okazja do trzeciej wygranej, bo do Olsztyna przyjadą rezerwy Lecha (sobota, g. 15).

Po 12 kolejkach Stomil zajmuje 9. miejsce z dorobkiem 17 punktów. Drużyna ze stolicy regionu na początku sezonu grała bez fajerwerków, ale i bez wpadek (0:0, 6:2, 1:1, 2:2). Niestety, od piątej kolejki zaczęły się schody - w efekcie wsześciu kolejnych meczach olsztynianie zdobyli tylko pięć punktów przy bilansie bramkowym 3:8. Przebudzenie przyszło w pojedynku z rezerwami Śląska (1:0), po czym stomilowcy poszli za ciosem, na wyjeździe wygrywając 2:0 ze Zniczem, ówczesnym liderem. W Pruszkowie wynik otworzył młodzieżowiec Bartosz Florek, który jest nadzieją olsztyńskiej piłki. Wszyscy liczą, że jego talent wkrótce eksploduje i nikt nie będzie się musiał martwić o formę strzelecką Stomilu.

- DŁUGO CZKAŁEM NA TĘ BRAMKĘ - PRZYNAŁ BARTOSZ FLOREK. - FAJNIE, ŻE W KOŃCU SIĘ PRZEŁAMAŁEM, ALE MAM NADZIEJĘ, ŻE TO TYLKO POCZĄTEK I TERAZ WOREK Z BRAMKAMI SIĘ OTWORZY. NIE CHCIAŁBYM PODAWAĆ JAKIEJS KONKRETNEJ LICZBY, ALE MAM NADZIEJĘ, ŻE STRZELĘ ICH JAK NAJWIĘCEJ.

Szkoleniowiec Stomilu Szymon Grabowski prawdopodobnie w sobotę wystawi identyczną jedenastkę jak w ostatnim meczu w myśl zasady, że zwycięskiego składu się nie zmienia. Tym bardziej że cały czas niezdolny do gry jest pomocnik olsztyńskiego zespołu Filip Wójcik, który ma kłopoty z mięśniem przywodzicielem.

Władze Stomilu nadal pracują nad poprawą frekwencji na olsztyńskim

Po ostatnich zwycięstwach piłkarze olsztyńskiego Stomilu mają tylko dwa punkty straty do strefy barażowej

stadionie. A jest nad czym, bo w ostatnich spotkaniach trybuna kryta przy al. Piłsudskiego 69a świeciła pustkami - nie było na niej nawet tysiąca widzów. Spadek frekwencji w porównaniu z I ligą jest zrozumiały, bo jednocześnie poziom widowiska piłkarskiego spadł diametralnie. Dobra gra i rezultaty powinny jednak poprawić liczebność fanów Stomilu na spotkaniach domowych. Poza tym klub podejmuje działania marketingowe - na przykład powrócił do fajnej tradycji - sięgającej jeszcze czasów Ekstraklasy - druku biletów kolekcjonerskich. Od teraz co mecz na bile-

cie będzie widniała postać innego piłkarza. Tym razem będzie to pomocnik z Japonii Shun Shibata. Takie bilety można dostać w biurze klubu oraz w kasie przed meczem.

Sobotnim rywalem olsztynian będą rezerwy Lecha Poznań, które w II lidze grają od czterech sezonów. Młodzi piłkarze z Poznania kolejno zajmowali 13., 14. i 7. miejsce, a obecnie zespół trenowany przez Artura Węska jest w strefie spadkowej.

NA WYJEŹDZIE REZERWY LECHA DO TEJ PORY GRAŁY SZEŚĆ RAZY, A ICH BILANS TO JEDNO

ZWYCIĘSTWO (1:0 Z GARBARNIA), TRZY REMISY I DWIE PORĄŻKI.

Warto zauważyć, że Stomil lubi grać z rezerwami klubów z Ekstraklasy na własnym stadionie, o czym świadczy 6:2 z Zagłębiem II Lublin i 1:0 ze Śląskiem II Wrocław.

• W zaległym z 1. kolejki meczu Polonia Warszawa wygrała 3:2 (1:0) z KKS 1925 Kalisz.

• **13. kolejka, piątek:** Garbarnia Kraków - Zagłębie II Lublin (15); **sobota:** Olimpia Elbląg - Kotwica Kołobrzeg (14:30), Stomil Olsztyn - Lech II Poznań (15), Górnik Polkowice - Radunia Stężyca (18), Motor Lublin - Siarka Tarnobrzeg (17),

Pogoń Siedlce - Wisła Puławy (15), Śląsk II Wrocław - Znicz Pruszków (13); **niedziela:** Polonia Warszawa - GKS Jastrzębie (18), KKS 1925 Kalisz - Hutnik Kraków (19). **EM, DRYH**

PO 12 KOLEJKACH

1. Kotwica*	29	23:9
2. Polonia	23	23:14
3. Wisła	20	23:15
4. Znicz	20	18:16
5. Kalisz	19	23:18
6. Jastrzębie	19	14:12
7. Olimpia	18	18:13
8. Zagłębie II	18	20:25
9. Stomil	17	15:13
10. Górnik	15	14:16
11. Garbarnia*	14	23:22
12. Śląsk II	13	15:20
13. Radunia	12	22:25

14. Siarka	12	19:26
15. Lech II*	11	17:19
16. Pogoń*	10	14:19
17. Hutnik	10	20:29
18. Motor	10	12:22

* mecz mniej

SNAJPERZY

10 goli - Maciej Firlej (Znicz), Krzysztof Świątek (Hutnik)
7 - Michał Fidziukiewicz (Polonia), Néstor Gordillo (Kalisz)
6 - Piotr Giel (Kalisz), Grzegorz Goncerz (Kotwica), Damian Nowak (Pogoń), Dawid Retlewski (Wisła), Jakub Teclaw (Stomil)
* Strzelcy pozostałych goli dla Stomilu: 4 - Karol Żwir, 2 - Piotr Kurbiel, 1 - Bartosz Florek, Michał Karlikowski, Filip Wójcik